

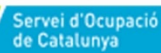

Pla de Reactivació Socioeconòmica del Pallars Jussà

2021-2026

**Consell Comarcal
del Pallars Jussà**

Contingut

Introducció	5
Agents participants	7
Les bases del pla de reactivació socioeconòmica 2021-2026	9
Els fenòmens que tenen lloc a la comarca	12
Objectius estratègics	23
Coordinació i seguiment del Pla	33
El context estratègic	46
Accions plantejades	47

Introducció

El document que teniu a les mans, reflecteix els reptes i les oportunitats que el Pallars Jussà té per endavant.

Durant els darrers dos anys, la comarca i el món sencer hem estat en una situació excepcional. La situació de pandèmia ens ha immers en una crisi sense precedents: sanitària i social, amb una clar impacte sobre els sistemes econòmics i les butxaques de moltes persones, especialment dels col·lectius més desafavorits.

Les dades diuen que avui en dia, el Pallars Jussà encara no ha superat la crisi del 2008. No s'ha recuperat en termes de creació de riquesa, de generació d'ocupació ni de recuperació del nombre d'empreses. Les crisis afecten de manera desigual en el territori: no es recupera igual l'Alt Pirineu que les àrees metropolitanes. Per tant, la crisi derivada de la pandèmia afecta i afectarà de manera diferent al Pallars Jussà.

Des del 2016, el Consell Comarcal del Pallars Jussà estava executant un pla de desenvolupament socioeconòmic. El pla que presentem ara, pretén agafar-li el relleu fins al 2026; tenint els compte els efectes -i també les oportunitats- derivades de la pandèmia. El pla que presentem és un pla alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides i intenta centrar-se en la transformació del teixit econòmic comarcal fent-lo més resilient, capaç d'adaptar-se als canvis, més divers i mantenint i incrementant els impactes positius sobre la qualitat de vida i els ecosistemes.

El concepte qualitat de vida és clau. La volem entendre de manera subjectiva, de fet podríem parlar de *qualitats* de vida. perquè n'hi ha tantes com habitants a la comarca. En tot cas, la volem entendre com les oportunitats de poder traçar trajectòries vitals: de créixer, d'envellir, de curar-se d'una malaltia, de gaudir del temps lliure, de la família, de les amistats... a la mida de cadascuna de nosaltres. Tot un repte.

El Pla de Reactivació Socioeconòmica 2021-2026 és una estratègia participada, liderada pel Consell Comarcal. Més que un full de ruta o una planificació tancada vol servir d'horitzó perquè els diferents agents comarcals, els seus equips tècnics i els i les seves representants polítiques puguin dissenyar actuacions pròpies, adaptades a cada moment i enfocades a un horitzó compartit.

En aquest sentit, el Pla no només està alineat amb els ODS de Nacions Unides. També ho està amb les principals estratègies de recuperació i transformació europees, estatals i nacionals.

Agents participants

Per l'elaboració d'aquest pla s'ha comptat amb la participació i la col·laboració de diferents agents comarcals que han participat dels diferents espais de participació i seguiment.

Pel que fa al **Grup Motor** que ha ajudat a l'equip de reactivació en la redacció del pla, s'ha comptat amb tècnics del Consell Comarcal, principalment les àrees de:

- Promoció Econòmica
- Oficina Jove
- Turisme i equip de l'Epicentre
- Serveis Socials
- Media Ambient i Protecció Civil
- Pallars Actiu

I l'àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Tremp.

Per altra banda, la **Taula de Seguiment** ha estat l'espai on s'han consensuat els objectius i les accions. En aquest espai també hi ha participat, a banda dels membres del grup motor:

- Associació Geoparc Orígens
- Oficina Comarcal del SOC
- Oficina Agrària del Pallars Jussà
- Escola Agrària
- Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran
- Consorci LEADER Pirineu Occidental
- Personal tècnic de La Pobla de Segur i de Tremp
- Comerç Associat de Tremp

També s'han realitzat quatre **taules sectorials**, on a banda dels anteriors agents han participat empreses i organitzacions de la comarca:

- Taula de qualitat de vida
- Taula d'empresa i empenedoria
- Taula del sector primari i agroalimentari
- Taula del sector turístic

També s'han tingut en compte les aportacions i valoracions de les 37 **entrevistes** realitzades i de l'espai de coordinació dels equips de reactivació socioeconòmica de les comarques de l'Alt Pirineu i l'Aran en el marc del projecte d'agendes compartides de la Diputació de Lleida.

Inclòs en aquest mateix apartat, per ampliar l'obtenció de dades i propostes per la redacció del Pla s'han inclòs entrevistes als alcaldes de:

- Castell de Mur
- Senterada
- Tremp
- Isona i Conca Dellà
- Gavet de la Conca
- Conca de Dalt

Per últim, la coordinació i la redacció d'aquest ha comptat amb el suport i el finançament del Servei d'Ocupació de Catalunya i el Fons Social Europeu en el marc dels ajuts destinats al finançament per a l'elaboració i l'execució dels plans de reactivació socioeconòmica COVID-19.

L'equip redactor d'aquest pla vol agrair a totes les persones i a la resta dels seus equips la contribució en aquest pla. Sense elles no hagués estat possible.

Les bases del pla de reactivació socioeconòmica 2021-2026

Durant l'elaboració d'aquest pla s'han identificat un conjunt de vuit plantejaments bàsics que han d'ajudar a reactivar l'economia i posicionar-la al servei de la ciutadania i la qualitat de vida, així com adaptar-la a les necessitats actuals i futures. Els descrivim a continuació:

Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Al setembre de 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible (ODS) plantejant 17 objectius de dimensió global com l'erradicació de la pobresa; la defensa dels drets a la salut, a l'educació i a la igualtat entre d'altres; i la lluita contra el canvi climàtic. La resolució interpel·lava a tothom, a ciutadania, a empreses i a administracions de qualsevol nivell.

En aquest sentit, l'Agenda 2030 i la contribució comarcal a l'assoliment dels ODS, tant a nivell local com global posa al centre del desenvolupament a les persones, la seva qualitat de vida i la justícia intergeneracional i global.

Visió bioesfèrica i geològica

El sòl del Pallars Jussà ens recorda que la humanitat l'ha trepitjat durant una fracció ínfima de temps si ho comparem amb el de la vida de la terra. Els esdeveniments geològics i biològics transcendeixen la vida humana en múltiples direccions i encara que darrerament vivim d'esquena a aquests processos, el cert és que han condicionat i condicionaran l'existència de la vida humana. L'actual situació de pandèmia ens ho confirma. L'evolució humana no va deslligada de l'evolució de les altres espècies.

El paradigma que ha de guiar el desenvolupament comarcal és, per tant, el d'una visió àmplia. Una visió que inclogui una perspectiva ecològica tot tenint en compte l'impacte sobre els ecosistemes, el seu manteniment i les possibilitats de desenvolupament de les generacions futures.

Ruralitat i muntanya en el territori de l'Alt Pirineu

El Pallars Jussà és una comarca de muntanya i la clau del seu desenvolupament passa per tenir en compte aquest aspecte i la seva ruralitat; també a nivell de país i estatal. L'aposta pel desenvolupament rural també és una aposta nacional. Els entorns rurals i urbans estan connectats i són interdependents i això implica a tots els nivells administratius des dels locals fins a l'europeu.

Participar en la construcció de l'agenda rural a nivell nacional, estatal i europeu és una plantejament transformador perquè els reptes de la ruralitat passen per fer entendre que les nostres societats (també les ciutats) depenen de l'entorn rural. A més, cal tenir present l'especificitat de l'entorn de muntanya i el territori de l'Alt Pirineu com un conjunt de comarques amb necessitats i reptes comuns.

Mirada al futur i adaptació a les realitats que han de venir

La comarca té una àmplia capacitat de desenvolupament. Sectors com el primari, l'agroalimentari i el turisme tenen oportunitats de creixement i, tenen l'oportunitat de fer-ho amb el coneixement generat per diferents pràctiques (bones i dolentes), de fer-ho de manera sostenible.

La mirada de futur passa per entendre i integrar els principals fenòmens que han de venir. Fenòmens com l'escalfament global i la seva repercussió en la producció primària, el paisatge, en la gestió forestal i la

qualitat de vida. També fenòmens com la irrupció de tecnologies amb capacitat de produir canvis profunds en els modes de producció i en el mercat de treball o fenòmens que transformen la manera de viure de la ciutadania, prenent decisions més conscients, per exemple sobre la manera d'envellir.

Feminismes i perspectiva de gènere

La lluita per la igualtat efectiva entre dones i homes i per incrementar la participació de les dones i la mirada feminista en el desenvolupament econòmic és una palanca transformadora que ha de permetre transformar el model econòmic.

Feminitzar l'economia vol dir incrementar el pes de les dones en el teixit productiu, en càrrecs de responsabilitat, fomentar l'emprenedoria entre elles.... També vol dir entendre la contribució a l'economia de les tasques reproductives, tradicionalment feminitzades, invisibilitzades i que no cotitzen en els indicadors macroeconòmics. Entendre les activitats de cura de la infància, de la gent gran o de la llar com a fonaments per la sostenibilitat de la vida i per tant de l'economia és primordial; i també ho és donar-hi resposta.

Participació i visió comunitària

Les noves mirades sobre el desenvolupament econòmic entenen la ciutadania i la comunitat com agents econòmics. En efecte, la vida no se sustenta només pel consum de productes i serveis monetaritzats ni per la provisió de serveis des del sector públic. La ciutadania té altres maneres de satisfer necessitats: des de la provisió d'aliments auto-conreats a la creació d'organitzacions d'ajuda mútua. La mirada comunitària i el suport a aquest tipus d'iniciatives, mitjançant mecanismes de gestió públic-comunitàries i espais de participació i co-creació ciutadana és una plantejament que ens orienta cap a un model econòmic transformador.

A més la participació ciutadana i la integració de les necessitats ciutadanes en el desenvolupament socioeconòmic permet modelar noves polítiques, nous serveis i també nous models de negoci més coherents amb la realitat i les demandes.

La implicació del teixit productiu privat

Com no podia ser diferent, la participació del teixit empresarial i professional de la comarca en la definició i l'execució d'accions de reactivació i desenvolupament és fa del tot necessària. En definitiva, les empreses són el principal agent generador de riquesa i d'ocupació i, a través de l'emprenedoria es dona resposta a noves necessitats i s'obre la porta a noves oportunitats de desenvolupament socioeconòmic. Més enllà del rol tradicional de l'empresa en l'economia, la implicació de teixit productiu privat en el desenvolupament socioeconòmic passa per la participació en l'estratègia, assumint els rols d'interlocució, disseny i execució d'accions concretes.

Des d'aquesta mirada, la participació del teixit empresarial, principalment a través de les seves organitzacions representatives i la recerca de mecanismes per l'execució d'iniciatives publico-privades de desenvolupament és un element clau en el desenvolupament de la comarca.

Resiliència i mirada d'economia al servei de la comarca, social i solidària

En darrera instància, es fa palesa la necessitat d'un desenvolupament autocentrat, capaç d'aprofitar els recursos endògens de la comarca i donar resposta a les necessitats dels pallaresos i de les pallareses mantenint i millorant la qualitat de vida de la comarca. Això passa per reconèixer en el desenvolupament socioeconòmic una triple funció: la generació de riquesa, la generació d'ocupació i la millora de la qualitat de vida.

L'economia social i solidària, en la seva diversitat de fórmules i expressions és, en aquest cas, un element transformador clau. El reforç d'opcions socioempresarials i sociocomunitàries més conscients del seu impacte, la comarcalització de les cadenes de valor o la sensibilització vers un consum conscient i de proximitat són elements imprescindibles d'aquest model de desenvolupament.

Els fenòmens que tenen lloc a la comarca

Arrel de la diagnosi comarcal efectuada s'han identificat i valorat els següents fenòmens:

Fenòmens poblacionals

Pel que fa als fenòmens relacionals amb la població s'ha identificat:

DESPOBLAMENT

La pèrdua de població (o el creixement comparativament lent) és una de les amenaces més importants que té la comarca actualment. Aquesta amenaça és compartida amb la resta de territoris rurals i no s'observen polítiques eficaces de caire nacional o estatal que hi donin resposta.

Els efectes de la pèrdua de població van lligats a les oportunitats d'ocupació, l'oferta de serveis, les possibilitats per emprendre o les dificultats per gestionar el territori; en són causa i conseqüència.

ENVELLIMENT

L'envelliment al Pallars Jussà té, per una banda, la mateixa explicació que a la resta de Catalunya i les societats occidentals: l'increment de l'esperança de vida i la vellesa de generacions amb una alta natalitat (*baby boom*). Però els índex tan elevats de la comarca són un clar símptoma del despoblament, principalment per l'èxode de població jove.

Tot i els efectes negatius que comporta aquest fenomen, la presència de persones grans a la comarca implica rendes més estables (pensions) i ofereix l'oportunitat d'incrementar els serveis dirigits cap aquest sector de població, i per tant generar ocupació.

IMMIGRACIÓ

La meitat de la població actual de la comarca, és nascuda fora del Pallars Jussà i un 16% és d'origen estranger. Moltes d'aquestes persones s'han quedat a la comarca després de la crisi. La immigració és el fenomen que està estabilitzant la població a la comarca.

La diversitat que en queda, també es una font de riquesa a la comarca. Persones –sovint– més joves, amb capacitat per treballar i emprendre, i també nous col·lectius amb necessitats de serveis (i empreses que els ofereixin) diversos.

CONCENTRACIÓ A TREMP I A LA POBLA DE SEGUR

En plena relació amb els fenòmens anteriors, la centralització cap als nuclis urbans de Tremp i La Pobla de Segur, genera els mateixos efectes a escala local: els municipis i nuclis que perden població entren en risc de perdre serveis, establiments i entrar en el cercle del despoblament.

MASCULINITZACIÓ

Tot i que una societat envellida hauria de presentar una relació més alta de dones que d'homes, la relació de masculinitat al Pallars és força elevada.

Fenòmens macroeconòmics

Si passem a analitzar els fenòmens vinculats a les grans magnituds econòmiques i a l'empresa en general observem:

CRISIS RESCISSIIONS

I La comarca, a diferència del conjunt de Catalunya no ha recuperat el VAB del 2008 (-5%) i presenta un creixement lent. Aquesta situació és compartida amb la majoria de les comarques de l'Alt Pirineu.

L'ocupació presenta resultats més negatius encara. El 2018 i el 2019 les afiliacions afiliats al RGSS eren un 8% menys que el 2008 i les afiliacions al RETA eren un 18% menys. Només el sector serveis ha arribat als valors de contractació de 2008.

Aquests valors són força negatius si els comparem amb els del conjunt de Catalunya on el VAB del 2018 ja era un 12% superior al del 2008.

Cal tenir en compte que dades més recents com l'anuari comarcal del BBVA comencen a advertir d'un estancament durant el 2019 que, evidentment s'ha agreujat amb la crisi arrel de la covid.

TERCIARITZACIÓ PÈRDUA DE DIVERSIFICACIÓ

I Un altre fenomen a contemplar és la distribució per sectors. El creixement no és homogeni entre tots els sectors, així mentre el sector serveis creix en riquesa i generació d'ocupació des del 2008 ocupant cada cop més proporció, el sector industrial perd potencial. L'agricultura i la construcció tenen un creixement més lent, de manera que van perdent proporció en el VAB comarcal i en la generació d'ocupació.

INICIATIVA PUBLICOPRIVADA

A la comarca s'estan impulsant projectes conjunts entre l'administració pública i el sector privat com aquells impulsats en el marc del programa *Al Teu Gust*, i els impulsats des de Pallars Actiu que necessiten de la implicació i fins i tot la inversió del sector privat. S'observen dificultats en l'impuls del sector privat, apostant pels projectes i aportant finançament.

SUPPORT L'EMPREENEDORIA

A Es nota la presència de serveis d'acompanyament a l'emprenedoria a la comarca. Des del programa Catalunya Empren i el Centre d'Empreses Innovadores s'han acompanyat centenars de projectes empresarials en els darrers anys. També s'han realitzat actuacions de foment de l'emprenedoria entre les persones joves des de l'oficina jove i s'acompanya a les persones que s'inicien en el món ramader des de l'Escola Agrària. També des del Consorci Leader es dona suport, en aquest cas financer, als projectes d'empreses i persones emprenedores i des de Pallars Actiu es manté una xarxa d'empreses i persones emprenedores que genera oportunitats. Fomentar l'emprenedoria en l'àmbit rural i de muntanya té unes especificitats que cal tenir en compte així com analitzar les oportunitats de futurs models de negoci.

APOSTA L'ECONOMIA SOCIAL SOLIDÀRIA

PER I L'aposta del Consell Comarcal de liderar el programa d'Ateneus Cooperatius a l'Alt Pirineu i l'Aran ha posat l'economia social i solidària en el centre de les polítiques econòmiques i d'empresa. Estem parlant de models empresarials més resilents, basats en la gestió democràtica i amb el lucre limitat, que sovint, donen resposta a necessitats socials.

Fomentar la fórmula cooperativa en un entorn de microempresa i empresa familiar no és fàcil. Sovint el projecte emprenedor és unipersonal i és difícil convertir-lo en projecte col·lectiu d'entrada. Per altra banda el foment de l'empresa social, d'inserció, o centre especial de treball pot oferir oportunitats multidireccionals a la comarca: econòmiques, de creació d'ocupació i de millorar la qualitat de vida a la comarca i de col·lectius específics.

Fenòmens laborals

Si analitzem els fenòmens vinculats al món del treball observem:

TEMPORALITAT I ESTACIONALITAT	El Pallars Jussà mostra una mitjana de contractes temporals més elevat que la mitjana catalana. El desenvolupament del sector terciari especialment lligat al turisme intensifica la contractació temporal a causa d'un mercat purament estacional. Aquest fenomen es veu mínimament agreujat amb l'estacionalitat del sector agrari, que, en un percentatge més baix, també té un afectació en els indicadors de temporalitat. Aquestes dades són realment significatives, ja que són els sectors econòmics amb més pes pel que fa a la contractació.
OCUPACIÓ DE BAIXA QUALITAT	El 44% de les persones contractades són col·lectius amb estudis primaris, seguits d'un 38% amb estudis secundaris o educació general (ESO). El volum d'aquests contractes està condicionat per les activitats que es desenvolupen a la comarca: serveis i agricultura seguits de la construcció. Són sectors que ocupen persones amb nivells formatius més baixos. En molts casos, aquestes contractacions van lligades a contractes de baixa qualitat (contractes d'obra i servei, baixos salaris, etc.)
COL·LECTIUS ESPECÍFICS	Les persones majors de 55 anys són el col·lectiu amb més demandants, prop del 40%. A aquest fet, cal sumar-l'hi l'agreujant de ser el grup més nombrós en atur de llarga durada. A la comarca trobem un percentatge més elevat de persones aturades amb estudis universitaris o post universitaris que persones sense estudis. L'atur per sexes mostra grans variacions al llarg dels anys, actualment les dones són un col·lectiu fortament castigat per la crisi del coronavirus. Però de manera constant la temporalitat afecta més aquest col·lectiu que no pas el masculí.
ROL DEL SECTOR PÚBLIC EN LA GENERACIÓ D'OCUPACIÓ	La fortalesa de l'administració pública és una peça clau tant pel que fa al mercat de treball (contractacions) com en l'aportació en el VAB. El Jussà reuneix un gran nombre de serveis públics que actuen de manera supracomarcal (Hospital, Seguretat Social, SOC, Acadèmia de Sots Oficials).
ATURATS DE LLARGA DURADA	Existeix una bossa important d'aturats de llarga durada, les causes de la qual poden ser un problema d'atur estructural o fruit de la població envellida, és a dir el col·lectiu de major de 55 anys.
AFECTACIÓ DE LA PANDÈMIA	Al llarg del 2020 es genera un increment notori del nombre de persones aturades. L'atur estacional està assolint periodicitats més llargues i la temporada d'estiu i l'arribada de turistes queda desvirtuada en les gràfiques, observant-se menys contractacions i de menor durada. És important tenir en compte que les persones amb ERTO no es cataloguen com aturades, per tant en la finalització d'aquest la situació pot ser encara més devastadora.

Fenòmens educatius

Pel que fa a l'educació, tant en l'obligatòria com en la secundària, es detecten les fenòmens següents:

TANCAMENT DE CENTRES O LÍNIES	Una de les amenaces futures va lligada al despoblament de la comarca i a l'envelliment poblacional. La pèrdua de població en edat escolar pot comportar el tancament de línies o centres escolars incidint en el cicle de despoblament.
CERTIFICACIONS PROFESSIONALS	Una línia per millorar la qualificació de les persones treballadores al Pallars Jussà és mitjançant les certificacions professionals.
ESPECIALITZACIÓ EN MUNTANYA	La comarca està treballant per especialitzar l'oferta educativa en alguns àmbits. Per una banda, l'increment de l'oferta de cicles vinculats als esports de muntanya des de l'Institut de La Pobla de Segur i el recent creat Institut Centre d'Esports de Muntanya del Pallars amb 800 alumnes anuals. Per altra banda, destaca l'especialització de l'Escola Agrària del Pallars cap a la transformació agroalimentària de muntanya a través de l'oferta d'un nou cicle de grau superior.
L'ÀMBIT GEOLÒGIC	La riquesa geològica del Pallars Jussà ha estat validada amb la recent declaració per part de la UNESCO del Geoparc Orígens. Si anteriorment, gràcies a la iniciativa del Museu de la Conca Dellà ja era una zona explorada per especialistes i estudiants en pràctiques, ara encara ho pot ser més. En aquesta via, la fortalesa del paisatge i del territori pot donar peu a oportunitats derivades de l'àmbit de la recerca, fins i tot en el nivell internacional, obrint la porta a esdevenir un nucli important en aquesta disciplina.
ADAPTABILITAT A NOVES PROFESSIONS	Un dels reptes de la comarca serà el d'adaptar l'oferta formativa a les noves professions, sobretot aquelles vinculades a la digitalització per tal de retenir població jove i donar resposta als reptes empresarials i socials del futur.

Fenòmens de qualitat de vida

En els àmbits de la salut, els serveis a les persones i la qualitat de vida en general s'han observat els fenòmens següents:

TRANSFORMACIONS VINCULADES A LA FORMA D'ENVELLIR	La presència de persones grans obre un conjunt de possibilitats pel que fa a noves activitats econòmiques i serveis públics que garanteixin la qualitat de vida d'aquests col·lectius, garantint la major autonomia possible. De la mateixa manera cal prestar atenció a la diversitat de maneres d'envellir, tot posant les persones en el centre. En aquest sentit s'obre la porta a l'exploració de nous models de negoci, així com a la innovació social per part de les administracions públiques amb models d'intervenció centrats en la persona, per tal que el Pallars Jussà sigui una comarca on envellir dignament.
---	--

FEMINITZACIÓ DE LES CURES	DE	Sense ser un fenomen específic del Pallars Jussà, la cura de les persones (sobretot de les més vulnerables) està altament feminitzada, tant en l'àmbit laboral com en el familiar, provocant la doble jornada laboral de moltes dones. A l'esfera laboral, moltes professions poc qualificades realitzades per dones són en l'àmbit de l'atenció a les persones o en l'àmbit de la neteja de les llars, sovint amb salaris baixos i condicions precàries. En aquest sentit, les polítiques socioeconòmiques han de tenir en compte, també aquest fenomen, garantir la igualtat i l'apoderament de les dones que treballen en aquests àmbits i fent emergir l'economia submergida, si es dona el cas.
DESARRELAMENT		Una amenaça a considerar són les emigracions de persones joves o el no retorn al finalitzar els seus estudis. També cal introduir la perspectiva de gènere per entendre aquest fenomen amb més profunditat i equilibrar la piràmide poblacional entre l'esquerra i la dreta de les franges de població activa atesa l'actual taxa de masculinització. Cal entendre la qualitat de vida des del punt de vista, també de les persones joves i les seves singularitats tot dissenyant polítiques pel repoblament comarcal.
APODERAMENT COMUNITARI PARTICIPACIÓ	I	La participació de la comunitat, de la ciutadania, en la definició de les polítiques públiques i dels serveis que han de gaudir tendeix, des de fa uns quants anys, a marcar els processos de disseny, avaluació i fins i tot execució de polítiques concretes. D'aquesta manera, posar la persona al centre, implica també idear processos oberts que permetin apoderar la ciutadania socialment i políticament.
ACCÉS L'HABITATGE	A	Les dificultats d'accés a l'habitatge en molts municipis de la comarca impedeix la fixació de nova població, així com fomenta la centralització a Tremp i a La Pobla de Segur. Cal analitzar els motius pels quals moltes persones propietàries no ofereixen els seus pisos al mercat de lloguer i el rol que s'està desenvolupant des de la borsa d'habitatge.
INNOVACIÓ SOCIAL		Molts dels fenòmens observats convergeixen en la necessitat de potenciar la creativitat per trobar solucions als problemes o necessitats actuals des de l'àmbit públic, privat i comunitari. A la comarca ja hi ha hagut algunes experiències interessants que han sabut combinar l'atenció a col·lectius específics, apoderant-los mitjançant models d'empresa social i viables econòmicament.
DEMOCRATITZACIÓ DE LA TECNOLOGIA		La digitalització també ha arribat a l'àmbit de l'atenció a les persones i en l'àmbit mèdic. La qualitat de vida a la comarca, passa per democratitzar aquestes tecnologies, també les de la informació i la comunicació, fent-les més properes a la ciutadania i, fins i tot, posant-les en el centre d'una estratègia de desenvolupament rural, per les millores que poden aportar.
MEDI AMBIENT PAISATGE	I	La qualitat de l'aire, així com la proximitat dels entorns naturals i la no massificació poblacional són fortaleeses destacades. En aquest sentit, és primordial mantenir l'equilibri ecològic en les actuacions de desenvolupament que es planifiquin.

OCI I TEMPS LLIURE

La ciutadania valora poder fer esport, submergir-se en la cultura i en definitiva gaudir del seu temps lliure. Per tant, és vital mantenir i ampliar l'oferta de serveis d'aquestes característiques a la comarca, innovant en models de negoci i polítiques públiques que ofereixin aquests serveis en entorns amb una demanda inferior pel fet de tenir menys població.

**SALUT PÚBLICA I
COMUNITÀRIA**

L'àmbit de la salut també és un altre àmbit on dissenyar actuacions. Aquestes poden estar vinculades, per una banda, a l'increment de la població de més de 65 anys, però també en aprofitar la centralitat que ofereix l'Hospital del Pallars buscant estratègies de posicionament en medicina esportiva o altres que el dotin de prestigi, tot facilitant l'arrelament dels i les professionals sanitàries. També cal incidir en l'increment d'actuacions que treballen la salut de manera comunitària incidint en la prevenció i en la millora general del benestar personal i la qualitat de vida.

Fenòmens localitzats al sector primari i agroalimentari

Per la importància de la cadena de valor agroalimentària a la comarca en la generació d'ocupació, pel manteniment i la creació d'empreses i per la generació de valor afegit brut, hem analitzat els fenòmens dels sectors que hi intervenen:

**INFRAESTRUCTURES
PUBLICOPRIVADES**

La col·laboració entre els sectors públic i privat ha de permetre dotar al sector primari i a la indústria agroalimentària de millors infraestructures. És el cas dels molins d'oli i dels escorxadors, fins i tot amb la possibilitat de tenir línies per producte ecològic. Es preveu que els projectes impulsats no abastiran l'alta demanda. La col·laboració público-privada ha de permetre dotar al sector primari i a la indústria agroalimentària de les infraestructures necessàries pel creixement d'aquests sectors.

**LA PRODUCCIÓ
AGRÍCOLA PER ÚS
ANIMAL**

Una gran part de la producció agrícola (en tones) està orientada a l'alimentació de bestiar. Aquests cultius ocupen prop del 30% de les terres conreades. L'opció del farratge ecològic es valora per tal de donar valor afegit als conreus i per la rellevància de la producció ramadera ecològica. L'estudi de viabilitat de Pallars Actiu sobre els farratges ecològics donarà la oportunitat d'analitzar com es pot transitar cap aquests cultius. A banda, cal potenciar els cultius vinculats al consum humà.

**SECTORS DE MAJOR
VALOR AFEGIT**

Amb projectes com *Al Teu Gust* i les actuacions en els àmbits vinícola i oleic, la comarca està centrant esforços en incrementar la producció i la transformació de productes de més qualitat i valor afegit i mantenir la major part de la cadena de valor a la comarca.

En el marc de la nova Estratègia Alimentària de Catalunya cal aprofitar l'oportunitat per contribuir en el disseny d'un model alimentari nacional basat en producte de qualitat i sostenible, estudiant i impulsant el conreu de noves varietats i analitzant l'impacte de l'escalfament global en el futur de l'agricultura comarcal.

LA UTILITZACIÓ DEL SÒL	La superfície de conreu al Pallars Jussà és inferior a la del conjunt de Catalunya. L'aprofitament del sòl per ús agrícola és primordial si es vol desenvolupar el sector. Cal estar alerta als projectes que ocupin terres conreables, com els fotovoltaics, atès que reduirien la capacitat productiva de la comarca.
REFORÇAT EL RELAT AGROALIMENTARI	Durant els darrers anys, amb els conjunt de projectes d'impuls del sector agroalimentari s'ha pogut estimular un relat de sector més cohesionat, basat en la promoció del producte de qualitat i de proximitat i en el desenvolupament de la producció ecològica. El treball en xarxa entre el sector públic i el sector privat ha contribuït a cohesionar els diferents sectors i a traçar un relat compartit que posa de relleu el dinamisme gastronòmic de la comarca i l'aposta per la qualitat, la proximitat i la producció ecològica.
INNOVACIÓ AGRÀRIA I AGROALIMENTÀRIA	Una de les línies de treball que s'impulsen és el foment de la innovació i la recerca. En aquesta línia, s'està testejant l'adaptació d'oliveres a la comarca i estudiant les diferents varietats presents. També s'aposta per l'acompanyament a petits productors en la innovació i creació de nous productes.
FINANÇAMENT	S'observa, com arreu d'Europa, una forta dependència del sector primari dels ajuts públics. Pel que fa a les polítiques de suport al sector agroalimentari, s'observa també una forta dependència del finançament extern. És imprescindible treballar en la sostenibilitat empresarial i dels projectes.
FORMACIÓ I RETENCIÓ DEL TALENT	La manca de relleu generacional i la manca de professionalització del sector, pot arribar a produir una pèrdua del coneixement après durant generacions i també de les possibilitats d'innovació. Calen actuacions de retenció del talent i de formació de nous.
RELLEU GENERACIONAL	L'envelliment, les jubilacions i l'abandonament de terres llaurables i explotacions agràries és una de les amenaces més importants pel sector agrícola i ramader que poden dur a l'extinció algun sector concret. S'hi pot fer front fomentant el traspàs d'explotacions o amb iniciatives com el banc de terres o els espais test.
COMERCIALITZACIÓ DE PRODUCTE ECOLÒGIC	La ramaderia ecològica té un paper rellevant a la comarca. Per tal de potenciar aquesta producció, és necessari treballar canals de comercialització i, pel que fa als farratges, estudiar també el creixement de la superfície conreada amb aquest model.
CONCENTRACIÓ DE TERRES	S'observen dificultats en l'accés a la terra per a persones joves o nouvingudes alhora que una major concentració de terres en poques mans.

Fenòmens localitzats en el sector indústria

Pel que fa al sector industrial en general s'observen aquests fenòmens:

IMPORTÀNCIA DE LA INDÚSTRIA AGROALIMENTÀRIA	Com ja s'ha vist, la principal indústria a la comarca és l'agroalimentària. Si bé és cert que la generació d'energia és la indústria que genera més riquesa (VAB), l'agroalimentària és la que millor la reparteix, en nombre d'empreses i de persones treballadores.
ÚS INDUSTRIAL DELS EXCEDENTS AGRARIS	En alguns casos s'ha detectat com una oportunitat la producció de productes industrials (envasos, teixits, energia) utilitzant els excedents agraris. Caldria veure les opcions de viabilitat i competitivitat de negocis que els produïssin i els comercialitzessin.
COMUNICACIONS	Les comunicacions terrestres són un dels principals esculls per la indústria a la comarca, restant-li competitivitat. També ho són les telecomunicacions. En l'era digital que hem començat, la connectivitat és cabdal per poder competir en un mercat globalitzat.
SÒL INDUSTRIAL	Existeixen dificultats de localització per al teixit industrial i s'han de millorar les infraestructures en alguns polígons adaptant-les als models d'indústries presents i als requeriments tecnològics necessaris.

Fenòmens localitzats en el sector de la construcció

Pel que fa al sector de la construcció, els fenòmens detectats són els següents:

REHABILITACIÓ	La construcció d'habitatges va caure en picat amb l'anterior crisi i s'està molt lluny de recuperar aquelles xifres (si és que es volen recuperar). Tanmateix, el sector de la construcció ha pogut establir-se en l'àmbit de les reformes i l'obra pública. Probablement, durant els propers anys, la rehabilitació continuarà sent el principal motor del sector.
EFICIÈNCIA ENERGÈTICA	S'observa com una oportunitat, les reformes vinculades a l'eficiència energètica i a l'obtenció d'energia renovable en l'àmbit residencial. En el marc del pacte verd europeu i les polítiques vinculades que s'hi puguin desenvolupar a Catalunya i a l'Estat veurem com es pot impulsar aquest sector en l'àmbit local.
POLÍTIQUES PÚBLIQUES D'ACCÉS A L'HABITATGE	El conjunt de polítiques nacionals i locals que s'orientin a garantir el dret a l'habitatge, especialment en entorns rurals, tindran influència sobre el sector de la construcció, sigui per construcció d'obra nova o rehabilitació d'habitatge a disposició de les borses d'habitatge. També ho tindran les polítiques de repoblament.

Fenòmens localitzats en el sector comercial

Pel que fa al sector del comerç al detall hem observat els fenòmens detallats a continuació:

TRASPASSOS RELLEUS	I S'observen dificultats en la venda, el lloguer o el traspàs de certs establiments, atès que no compleixen en molts casos condicions d'adequació o senzillament perquè estan comunicats amb la vivenda del pis superior. Hi ha un nombre considerable de propietaris de negocis d'èxit que s'acosten a la jubilació sense previsió de relleu generacional.
DIGITALITZACIÓ	Tot i que és difícil saber cap on anirà el comerç del futur, la digitalització estarà a l'ordre del dia. Es percep un certa desactualització del teixit comercial en aquest aspecte, atès que molts negocis ni tant sols tenen pàgina web. Les empreses no veuen la necessitat de digitalitzar el seu negoci; sovint no es percep la utilitat o fins i tot es veu com una carrega innecessària. Aquest és un aspecte fortament treballat i està a l'agenda de les actuacions en comerç realitzades a la comarca.
ASSOCIACIONISME COMERCIAL	Tenir organitzacions representatives de la societat és clau perquè la democràcia funcioni. Així, aquestes actuen com a receptacles de la diversitat del sector, formulen propostes de consens i actuen com interlocutores amb l'administració pública. A més, poden executar iniciatives pròpies o co-crear amb les administracions projectes que donin respostes a les seves necessitats. Actualment, les entitats tenen nivells d'activitat dispersos i de vinculació amb les administracions locals també diferents. De les tres entitats de la comarca, una està totalment inactiva, una altra agrupa el sector i desenvolupa activitat. Només la de Tremp (CAT) treballa en coordinació amb l'Ajuntament, amb el projecte de dinamització comercial i del desenvolupament d'un pla anual de dinamització comercial. Des del sector públic s'aposta per donar el suport a aquestes entitats i afavorir la cooperació entre elles i les administracions del territori. És necessari, també en general, treballar els relleus de les juntes directives i una certa resistència del teixit a veure la necessitat o la viabilitat d'associar-se.

Fenòmens localitzats en l'àmbit del turisme

Pel que fa el turisme, s'han detectat els següents fenòmens:

L'APOSTA L'ESTRATÈGIA COMARCA	PER L'existència d'una estratègia turística així com d'una persona tècnica referent a la comarca és vista com una fortalesa per multitud d'agents. La planificació concertada amb el sector empresarial turístic és una fortalesa i una oportunitat per desenvolupar un model turístic sostenible i conscient. També ho és garantir la coherència amb el conjunt de marques turístiques locals i supracomarcal així com construir el relat turístic de manera coherent amb el relat de comarca, el del producte pallarès, el geològic...
MANCA PROFESSIONALITZACIÓ	DE Molts establiments i agents que operen en l'àmbit turístic ho fan com a segona dedicació. Aquesta manca de professionalització es veu reflectida en la manca d'ambició i impacte en el desenvolupament turístic comarcal tenint dificultats per aprofitar les oportunitats. Les actuacions derivades han d'anar tant cap a la capacitació i professionalització com en l'adaptació i supervivència empresarial d'aquests models més familiars on el turisme és la segona activitat.

ESTACIONALITAT

L'estacionalitat és una debilitat del sector turístic, tanmateix el Pallars Jussà, per les seves condicions climatològiques té possibilitats per ampliar la temporada i enfocar-se a públics menys dependents de l'estacionalitat.

MODEL TURÍSTIC SOSTENIBLE

En aquest sentit, les accions van vinculades a apostar pel turisme actiu i de natura, aprofitant els recursos paisatgístics de la comarca i apostant per la sostenibilitat i el manteniment dels microsegments turístics. L'aposta comarcal busca, també, treballar l'especialització en sectors com el geoturisme, el turisme d'aventura, l'accessibilitat i el turisme inclusiu.

ROL SECTOR PRIVAT

Iniciatives com el *Cinquè llac* i *Viu el Jussà*, són exemples de contribucions del sector privat que tenen un impacte en el desenvolupament comarcal més enllà del seu negoci.

L'oportunitat passa per reforçar aquestes pràctiques, fomentar-ne de noves i crear els instruments necessaris per concertar-les.

Tot i que el sector està cohesionat, aquest és molt divers, tant en tipologia d'activitats, com en models empresarials. Per ara, una sola organització els representa.

MANCA D'INVERSIONS

L'impuls del turisme a la comarca passa per nous models d'establiments i d'activitats que requereixen de certes inversions del sector privat i no sempre es fàcil captar-les.

Fenòmens localitzats en l'àmbit dels Espais Naturals**AMENANÇA DE GRANS INCENDIS**

La política d'extinció total dels incendis forestals que vivim arreu d'Europa i la manca de gestió del territori per l'abandonament del món rural ha fet que actualment al Pirineu s'hagin assolit els mateixos nivells de càrrega i continuïtat de combustible forestal que trobàvem a l'edat mitjana, abans de la roturació massiva del territori. La poca presència del foc al Pallars Jussà, un procés natural als ecosistemes, no fa sinó incrementar aquest problema i les probabilitats d'aparició de grans incendis forestals en episodis de meteorologia adversa. Aquests grans incendis modificarien dràsticament el paisatge, i amenaçarien el model econòmic de la comarca basat en l'ecoturisme i les activitats de lleure en contacte amb una natura salvatge.

PARCS SOLARS

La proliferació de projectes de parcs solars per tota la comarca amenacen de transformar-ne radicalment el paisatge, i fer-ne perdre qualitat de cara a activitats en auge com l'ecoturisme i el turisme de natura.

MANCA D'ACTUACIONS DE GESTIÓ D'ESPAIS NATURALS I LA BIODIVERSITAT

Moltes de les actuals iniciatives de turisme de natura i ecoturisme són possibles gràcies a que en el passat es van dur a terme projectes ambiciosos de gestió dels espais naturals i la biodiversitat. Actualment aquests projectes han quedat totalment superats pels que estan duent a terme en altres territoris de la península, basats en filosofies innovadores com el *rewilding*, i la reintroducció de grans i vistosos ungulats salvatges, i implementats en espais naturals protegits com parcs naturals, figures que ens manquen a la comarca.

PARC NATURAL DEL MONTSEC

En els darrers 30 anys hi ha hagut nombrosos intents de declaració del parc natural del Montsec, i la manca de voluntat primer i la passivitat després del territori ha fet que no reeixissin. La manca d'espais naturals protegits amb equips de gestió que promoguin projectes potents en relació al medi natural és un gran handicap en relació a altres territoris, amb molt més dinamisme en aquest àmbit.

Objectius estratègics

Aquest pla s'ha dissenyat per donar resposta al conjunt de fenòmens detectats mitjançant deu objectius estratègics:

1 Mantenir i millorar la qualitat de vida a la comarca

Entenent l'economia al servei de les persones i del desenvolupament comarcal, la qualitat de vida ha de formar part del debat socioeconòmic. En efecte, l'objectiu del desenvolupament, és el de millorar les condicions de vida a la comarca, incrementant i millorant el serveis bàsics, però també les opcions per plantejar-se models de vida més subjectius i singulars, segons les necessitats i preferències personals.

El pla planteja reactivar l'economia pallesega mantenint aquest aspecte com a nucli, tot incidint en el fet que la generació de riquesa reverteixi, també, en la qualitat de vida de la comarca.

Accions		Objectius
1.1	Impuls a l'habitatge de lloguer	Incrementar l'oferta d'habitatge de lloguer i la seva publicació
1.2	Ajuts a la rehabilitació d'habitatges i a l'eficiència energètica	Adaptar l'oficina comarcal d'habitatge perquè faciliti la tramitació d'ajuts a la rehabilitació i l'eficiència energètica, sumant-li les actuacions que actualment es realitzen
1.3	Reducció de la bretxa digital	Estudiar les necessitats i implementar nous serveis o programes que facilitin l'accés universal a les noves tecnologies en l'àmbit domèstic
1.4	Incrementar l'oferta cultural i d'oci	Idear mecanismes per incrementar l'oferta d'esdeveniments, serveis, equipaments i establiments culturals, esportius i d'oci
1.5	Atenció a les persones cuidadores	Iniciar serveis o programes d'atenció a les persones cuidadores, sobretot en l'àmbit no professional com a mesura de millorar de la salut emocional, la gestió del temps i l'apodamentament personal i col·lectiu
1.6	Increment i incidència en la millora del serveis bàsics	Identificar l'estat de la qüestió (tipologia, demanda i necessitats, nivell de cobertura, adequació...) sobre els serveis bàsics en material de salut, educació, serveis a les persones, infraestructures entre d'altres
1.7	Facilitació de la mobilitat	Recercar i innovar en mecanismes que facilitin la mobilitat en transport públic a la comarca en general i per a col·lectius específics
1.8	Descentralització de serveis	Estudiar estratègies per descentralitzar serveis públics i comercials
1.9	Exploració de models de negoci	Explorar diferents models de negoci -mitjançant un breu estudi de viabilitat de cadascun d'ells- que responguin a necessitats comarcals detectades per facilitar la localització a la comarca de nous establiments i negocis

2 Millorar l'ocupabilitat i la professionalització a la comarca

Mantenint la línia anterior, el desenvolupament socioeconòmic demana incrementar les oportunitats d'ocupabilitat a la comarca, tot reduint les taxes d'atur en alguns col·lectius. També passa, per adaptar els perfils professionals al teixit productiu de la comarca i a les tendències futures amb actuacions formatives, capacitatives i d'intermediació.

En aquesta línia, el pla planteja mantenir i adaptar els programes d'ocupabilitat a la comarca i, sobretot, adequar la formació a la realitat comarcal actual i futura. També planteja, millorar el posicionament de la comarca pel que fa a la formació i la recerca en els àmbits agroalimentari, geològic i esportiu de muntanya com un element estratègic per a la reactivació socioeconòmica del Pallars Jussà.

Accions		Objectius
2.1	Detecció de necessitats de professionals a les empreses de la comarca	Explorar les necessitats per formar noves persones professionals tenint en compte la demanda empresarial actual, els sectors estratègics de la comarca i els requeriments de futures professions
2.2	Programes d'ocupació específics	Incrementar l'ocupabilitat de col·lectius específics
2.3	Formació professionalitzadora i ocupacional	Mantenir i incrementar el potencial d'actuacions formatives per persones aturades i treballadores en sectors econòmics que tenen demanda a la comarca
2.4	Coordinació de la formació ocupacional i professionalitzadora amb altres comarques	Idear mecanismes de coordinació i difusió de la formació professionalitzadora i empresarial no reglada entre les comarques de l'Alt Pirineu, l'Aran i el Solsonès
2.5	Contractació pública estratègica	Entendre i utilitzar la contractació i compra pública com a mecanisme per garantir l'ocupabilitat de sectors específics i la qualitat de vida a la comarca
2.6	Espai de referència per l'aprenentatge	Dissenyar un projecte i ubicar un espai (o xarxa d'espais) de referència per la formació i l'educació
2.7	Posicionament comarcal en formació i recerca en àmbits específics	Definir una estratègia per incrementar el posicionament comarcal en referència a la formació i la recerca en sectors específics com l'agroalimentari, el geològic i l'esportiu de muntanya

3 Implicar la ciutadania i el teixit socioempresarial en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca

El teixit productiu de la comarca, així com les seves organitzacions representatives són elements clau pel desenvolupament comarcal i la reactivació socioeconòmica. En primer lloc, perquè són el motor econòmic en termes de generació de riquesa i d'ocupació. En segon lloc, perquè són un agent clau en la facilitació de productes i serveis a la comarca i, per tant, d'oportunitats per satisfer necessitats singulars tot millorant la qualitat de vida a la comarca i incrementant les possibilitats de fixació de població.

Per altra banda, els ciutadans i les ciutadanes són uns altres agents clau en el desenvolupament socioeconòmic que sovint no s'han tingut en compte. En efecte, la ciutadania consumeix béns i serveis, pot ser tenidora d'algun immoble, terreny o local buit o per llogar, pot participar d'associacions o pot crear un projecte col·lectiu per autoabastir-se o intercanviar aliments, energia i altres serveis. A més, generar espais de participació per escoltar les seves demandes i propostes pot ajudar a millorar l'eficiència de les polítiques públiques així com detectar oportunitats de serveis que es podrien satisfer des de la iniciativa privada o comunitària.

Per tant, el model de reactivació socioeconòmica que planteja aquest pla, va en la línia d'implicar els agents socioeconòmics i la ciutadania en el desenvolupament comarcal, tot reforçant el seu paper, les seves

estructures organitzatives i sensibilitzant de la importància que tenen els seus gestos per la millora de les condicions de vida a la comarca.

Accions		Objectius
3.1	Impuls al consum local	Incrementar la sensibilització ciutadana, l'ús i la compra de productes i serveis de proximitat
3.2	Participació ciutadana i relat comarcal	Mantenir i impulsar processos de participació ciutadana per incrementar l'eficàcia de les polítiques públiques i la garantia dels drets de participació política també en matèries de desenvolupament econòmic
3.3	Foment de la corresponsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament comarcal	Fomentar la consciència ciutadana i la corresponsabilització de la ciutadania en el desenvolupament social i econòmic
3.4	Vertebració del teixit empresarial, associacionisme i coproducció	Fomentar l'associacionisme empresarial i donar-li suport com a mecanisme de vertebració del teixit empresarial, d'interlocució política i com agent actiu per al disseny i execució de polítiques
3.5	Laboratori Ciutadà d'Idees d'Innovació Social	Detectar necessitats i demandes ciutadanes i buscar oportunitats de posar-les en pràctica mitjançant projectes d'innovació social de base comunitària, socioempresarial o polítiques públiques

4 Lluitar contra el despoblament facilitant l'arrelament i l'arribada de nova població

El fenomen poblacional a la comarca i en general en l'àmbit rural, té un impacte destacat en el desenvolupament social i econòmic. La pèrdua de població, les dificultats d'arrelament o fixació de població i els moviments migratoris en general acaben tenint un impacte destacat en el teixit empresarial, en l'oferta de serveis públics i privats o en els ingressos de les corporacions municipals entre d'altres. En aquest sentit, són necessaris molts esforços –per part de totes les administracions– per tal de revertir la dinàmica poblacional negativa, tot facilitant l'arrelament de les persones nascudes a la comarca i les novingudes i l'arribada de nova població. En definitiva: intentar trencar el cercle del despoblament i la manca de serveis i oportunitats.

Aquest pla pretén donar resposta a aquesta necessitat històrica tot aprofitant, entre altres factors, les transformacions socials i en el món del treball que s'han accelerat amb la pandèmia; principalment el teletreball i la valorització dels entorns rurals com a llocs on viure-hi.

Accions		Objectius
4.1	Preparar la comarca per facilitar el teletreball	Analitzar, dissenyar i executar actuacions que facin de la comarca un lloc bo per a professionals que poden treballar a distància
4.2	Web i protocol d'acollida	Coordinar les actuacions dels diferents agents comarcals implicats en la captació de població per tal de facilitar aquests processos i fer-los més eficaços
4.3	Promoció del Territori	Captar nova població a la comarca a partir d'una campanya informativa i una fira virtual que valori els beneficis de viure al Pallars Jussà
4.4	Arrelament	Mantenir població a la comarca

Accions		Objectius
4.5	Facilitar l'acollida de la població d'origen estranger	Fer del Pallars Jussà una terra d'acollida i buscar mecanismes de fixació, també, d'aquesta població
4.6	Programes específics de captació de població diana	Dissenyar i executar programes o projectes de captació de població

5 Definir i procurar per un ecosistema de serveis facilitadors de l'empresa i l'emprenedoria a la comarca

El Pallars Jussà ha de ser una comarca òptima per emprendre i fer empresa. La pèrdua de competitivitat pel fet d'estar allunyada dels principals pols econòmics del país ha de ser d'alguna manera compensada; tant des de les administracions pallareses com des de les administracions catalanes, estatals i europees. La proposta demana analitzar i entendre els elements que fan perdre i guanyar competitivitat a les empreses pallareses per, després, generar un ecosistema facilitador a la comarca, coordinant i dotant d'eficiència el conjunt d'actors institucionals que hi tenen impacte.

El pla planteja accions per diagnosticar l'estat de la situació actual, instruments que poden millorar la localització d'empreses i establiments i l'acompanyament a l'emprenedoria.

Accions		Objectius
5.1	Diagnosi de les oportunitats i obstacles de la competitivitat comarcal	Identificar les traves i dificultats que es troben les empreses i persones emprenedores i les oportunitats i avantatges que afecten la competitivitat
5.2	Localització i Borsa d'espais per empreses	Facilitar la localització d'empreses, establiments i nova pagesia a la comarca
5.3	Sòl industrial i polígons	Incrementar el sòl industrial a la comarca i millorar els serveis dels polígons
5.4	Formació i acompanyament a empreses que volen licitar	Capacitar a empreses de la comarca per treballar amb l'administració
5.5	Finançament empresarial	Disposar i posar a l'abast d'administracions i empreses mecanismes de finançament de projectes estratègics i empresarials
5.6	Programes d'emprenedoria i acompanyament a l'empresa	Impulsar l'emprenedoria i acompanyar processos empresarials en els diferents moviments vitals, també per col·lectius concrets (dones, joves)

6 Col·laborar en la transformació del teixit econòmic i empresarial, fent-lo més resiliència i conscient tot adaptant-lo als reptes del futur

Continuant en l'àmbit de l'empresa i l'emprenedoria, ens volem endinsar en la transformació socioempresarial. Es tracta d'encarar el teixit productiu i comercial de la comarca cap als reptes i tendències que s'han de configurar, dotar-lo de consciència sobre els seus impactes socials i ambientals i fer-lo més resiliència.

Per això el pla planteja accions en la línia de facilitar la incorporació de les tecnologies 4.0 tals com la robotització, l'internet de les coses, la simulació o la gestió de les dades i continuar impulsant l'adopció de tecnologies anteriors en l'àmbit de la web i el màrqueting digital, per exemple.

Així mateix, el pla no vol deixar enrere les transformacions que s'estan produint – i s'han de produir – en l'àmbit de la transició energètica, la lluita contra el canvi climàtic i l'impuls d'una economia plural, que integri models mercantils i models de l'economia social i solidària, conscients i responsables dels impactes socials i ambientals que generen. També vol contribuir en la transformació i la protecció del teixit comercial com a pilar essencial per a la satisfacció de necessitats i la vida social a la comarca.

Accions		Objectius
6.1	Detecció i estratègies d'actuacions en cadenes de valor	Identificar les principals cadenes de valor de la comarca, els seus components, les capacitats per generar activitat econòmica i ocupació així com l'oportunitat de plantejar actuacions concretes
6.2	Anàlisi de bones pràctiques de digitalització en l'àmbit rural	Conèixer, cocrear i analitzar la viabilitat per comarcalitzar actuacions de digitalització en l'àmbit de l'empresa en entorns rurals
6.3	Auditoria tecnològica	Conèixer l'estat de la qüestió sobre l'ús tecnològic per part de les empreses de la comarca
6.4	Localització de noves indústries digitals i de l'entorn de la producció i eficiència energètica	Convertir la comarca en un entorn bo per petites indústries tecnològiques que no requereixin grans necessitats logístiques
6.5	Acompanyament a l'emprenedoria, la innovació i a la transformació empresarial i digital	Acompanyar nous projectes empresarials en l'àmbit mercantil i de l'ESS així com de transformació empresarial tot acompanyant-los en el seu desenvolupament
6.6	Impuls de l'Economia Social i Solidària	Donar suport a iniciatives d'economia social i solidària i a la generació de les condicions per créixer en ESS des del programa d'Ateneus Cooperatius i altres serveis
6.7	Dinamització comercial	Dissenyar i executar accions formatives, d'acompanyament i d'impuls al comerç local
6.8	Suport a les empreses per escalar o implementar-se a nous mercats	Donar suport a les empreses de la comarca per tal d'escalar en producció o volum de negoci, així com obrir-se a nous mercats nacionals i internacionals
6.9	Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i responsabilitat social empresarial	Vetllar per la consecució d'un teixit econòmic conscient i responsable dels seus impactes socials i mediambientals així com del seu rol en el desenvolupament comarcal

7 Dinamitzar el sector agroalimentari i posicionar el producte pallarès

La transformació del sector primari requereix afrontar o minorar algunes de les dificultats per les quals passa el camp. Principalment, l'envelliment i la manca de relleus, l'abandonament de terres o l'efecte dissuasiu d'algunes subvencions entre d'altres. També requereix afrontar alguns reptes com la tecnificació per obtenir major rendiment i menor impacte ambiental mitjançant la innovació i la producció de nous productes.

A la comarca, han tingut lloc projectes d'interès que han contribuït a dotar de qualitat i a posicionar aliments produïts al Pallars Jussà així com recuperar productes i varietats amb capacitat de regeneració del sector primari i sobretot de la indústria de la transformació agroalimentària. Tanmateix, el sector primari continua tenint reptes importants per resoldre.

Les accions d'aquest apartat pretenen, per tant, facilitar els processos de transformació del sector primari i de la indústria agroalimentària, dinamitzant-lo i actuant conscientment en alguns dels reptes plantejats com la valorització de les professions agràries, ramaderes o de transformació alimentària, la recerca i l'impuls de nous cultius i varietats -també de la producció ecològica- i l'aprofitament dels recursos forestals

Accions		Objectius
7.1	Dinamització dels sectors agrari i ramader	Facilitar processos de transformació del sector primari orientats a incrementar l'eficiència productiva i la generació de valor afegit
7.2	Dinamització de la indústria agroalimentària	Continuar impulsant la indústria agroalimentària a la comarca mitjançant la dinamització del sector i amb una estratègia consensuada, principalment mitjançant el programa <i>Al Teu Gust</i>
7.3	Valorització de professions del sector primari i agroalimentari	Idear i posar en pràctica estratègies de valorització de les professions agroramaderes i agroalimentàries, sobretot entre les persones joves
7.4	Nous conreus i varietats	Estudiar i plantejar mecanismes d'implementació de nous cultius o varietats conreables que generin major valor afegit i s'adaptin al clima actual i futur de la comarca
7.5	Impuls producció ecològica	Col·laborar per mantenir una major proporció de la cadena de valor de producció ecològica a la comarca a través de la implementació de cultius ecològics (també d'ús ramader), l'adaptació d'infraestructures a la corresponent certificació i amb l'impuls de solucions de comercials
7.6	Biomassa i aprofitament de recursos forestals	Cerca estratègies, models de negoci i actuacions públiques d'aprofitament dels recursos forestals de manera sostenible
7.7	Posicionament del producte pallarès	Posicionar els productes alimentaris pallaresos tant en l'àmbit del comerç com de la restauració tot posant de relleu el potencial de la comarca com a motor agroalimentari pirinenc
7.8	Innovació i recerca en producte de muntanya	Mantenir una dinàmica de recerca i innovació especialitzada en la gastronomia i el producte alimentari de muntanya
7.9	Capacitació, tecnificació i formació de nous professionals	Implementació del Servei d'innovació i Capacitació per a petites empreses agroalimentàries actuant en la sensibilització de nous talents, en la intermediació laboral i en estratègies de foment del relleu generacional

Accions		Objectius
7.10	Comercialització	Donar suport a iniciatives que impulsin plataformes, projectes o serveis de comercialització nacional i internacional del producte agroalimentari pallarès
7.11	Increment i millora d'infraestructures	Detectar, incrementar i millorar les infraestructures necessàries per al desenvolupament d'un sector primari i d'una indústria agroalimentària forta, resilient, sostenible i preparada pels reptes del futur, tot buscant mecanismes de gestió i finançament amb la implicació dels agents privats
7.12	Centres de tractament de carn	Adaptar les infraestructures de tractament de carn a la producció real de la comarca tant pel que fa a la demanda com diversitat (ecològica, cinegètica, convencional)
7.13	Molins d'oli	Incrementar i mantenir a la comarca la producció oleica mitjançant la millora i creació de noves infraestructures de tractament (molins)

8 Fomentar un creixement sostenible del turisme beneficiós pel conjunt de la comarca i coherent amb un relat comarcal integral

El turisme al Pallars Jussà ha experimentat en els darrers anys un fort increment, tal com s'observa en les dades de pernoctacions i de visitants a les principals atraccions. La comarca continua tenint camp per recórrer en aquest àmbit i a més ho pot fer amb les experiències -més positives i més negatives- conegudes i implantades en altres territoris. El turisme entès de manera sostenible, tal com s'està promocionant, no s'entén aïllat del desenvolupament comarcal ni de la reactivació econòmica. En efecte, amb una mirada holística, el turisme i les seves inversions poden contribuir en la millora de la qualitat de vida i en l'impuls d'altres activitats econòmiques. Les inversions en senders, vies ciclables, o en adaptacions als pantans també incrementen les oportunitats de la població local pel que fa al seu temps lliure, més encara si es fan adaptables a la diversitat funcional. Per altra banda, el fet de vincular el turisme amb el producte agroalimentari pallarès té un impacte econòmic en aquest sector tan important per la comarca.

Per aquest motiu, el pla busca lligar l'estratègia turística amb la de la reactivació socioeconòmica general. El turisme al Pallars Jussà compta una estratègia pròpia. El Pla d'Accions per al Desenvolupament Turístic 2018-2023 que ja preveu un conjunt d'actuacions integrades en tres estratègies: la promoció i la comercialització, la gestió de la destinació i l'especialització en turisme accessible.

Accions		Objectius
8.1	Estratègia i dinamització del sector turístic comarcal	Mantenir i actualitzar l'estratègia de turisme a la comarca i la dinamització dels agents públics i privats implicats
8.2	Impuls d'infraestructures turístiques	Planificar, impulsar i actualitzar infraestructures turístiques sostenibles en segments estratègics com l'ecoturisme, els esports d'aigua i de muntanya i el patrimoni cultural
8.3	Acompanyament professional	Col·laborar en la professionalització del sector i en l'oferta de productes i experiències singulars de qualitat
8.4	Valortització del patrimoni cultural	Amplificar el pes del patrimoni cultural en el relat turístic comarcal i incrementar els esforços amb mecanismes de promoció d'aquest
8.5	Turisme accessible	Mantenir i consolidar l'aposta per fer del turisme accessible un pilar de la proposta turística comarcal
8.6	posicionament	Millorar el posicionament comarcal mitjançant actuacions en

Accions		Objectius
	comarcal i comercialització	comunicació, intermediació, definició i singularització de l'experiència turística, la preparació del producte i amb mecanismes de comercialització directa
8.7	Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient	Blindar una estratègia de turisme sostenible
8.8	Mobilitat turística sostenible	Aprofitar els avantatges de ser un territori amb tren per la promoció de la mobilitat sostenible buscant mecanismes d'intermodalitat

9 Impulsar dinàmiques comarcals de treball en xarxa, concertades i transformació de les administracions públiques

A la comarca existeixen una diversitat d'agents públics que actuen en àrees centrals del desenvolupament econòmic i la promoció. També hi operen, altres agents que actuen en àrees més especialitzades, com l'ocupació, la formació, l'agricultura i la ramaderia o els serveis socials que tenen un impacte directe amb la qualitat de vida, el desenvolupament i la reactivació socioeconòmica. L'estratègia de reactivació ha d'establir mecanismes de treball en xarxa i de concertació buscant la coordinació, la col·laboració, l'eficàcia i l'eficiència que s'espera, sobretot, de les administracions públiques. Així mateix, aspectes definidors del Pallars Jussà com la ruralitat o la muntanya són compartits per altres comarques amb qui també és necessari compartir esforços.

Així mateix, el desplegament de la llei 13/2005 de 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya ha d'implicar la concertació territorial com a element facilitador de l'encaix al territori, la coordinació i la integració de les actuacions ocupacionals en l'àmbit comarcal o d'agregació de comarques.

En aquest sentit, el pla busca establir mecanismes de disseny, execució i avaluació de polítiques de reactivació econòmica i desenvolupament local basades en la coordinació del conjunt d'agents implicats que puguin servir de base per una futura concertació.

Accions		Objectius
9.1	Reforç i participació en estructures supracomarcals	Col·laborar en el reforç i posicionament d'organitzacions i administracions supracomarcals per impulsar projectes estratègics
9.2	Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial	Incrementar la coordinació entre els agents implicats en l'estratègia de desenvolupament socioeconòmic de la comarca i incrementar la idoneïtat, l'eficàcia, l'eficiència de les polítiques i accions en aquest àmbit
9.3	Eficiència i digitalització administracions públiques	Analitzar i millorar les condicions dels ajuntaments per digitalitzar la seva administració, tan internament com pel que fa a la relació amb la ciutadania
9.4	Instruments de protecció ambiental i paisatgística	Reduir els impactes de l'activitat humana sobre el medi ambient i augmentar la biodiversitat

10 Vetllar per la consecució d'infraestructures estratègiques

Per últim, l'eficàcia òptima de moltes de les mesures d'aquest pla implica detectar i desenvolupar infraestructures estratègiques que sovint sobrepassen l'àmbit de les administracions locals. Tanmateix, no volem obviar el rol del Consell Comarcal i de la resta de corporacions locals així com de l'exercici de les responsabilitats que pertoquen de requeriment, col·laboració i detecció de necessitats en aspectes com les infraestructures viàries, de telecomunicacions i de la xarxa bàsica d'equipaments.

Per aquest motiu el pla detecta i planteja actuacions per promoure el desplegament dels plans i les actuacions infraestructurals necessàries per al desenvolupament socioeconòmic de la comarca.

Accions		Objectius
10.1	Incidència i impuls d'infraestructures estratègiques	Incidir en el posicionament i l'agilització d'infraestructures clau per al desenvolupament comarcal
10.2	Universalització de l'accés a Internet de banda ampla i alta qualitat	Dotar la comarca de les infraestructures necessàries per proveir d'internet de banda ampla i de qualitat a tots els nuclis poblacionals
10.3	gestió de carreteres locals	Cerca i posar en pràctica mecanismes que favoreixen una bona gestió de les carreteres titulars dels ajuntaments
10.4	Impuls de l'autoconsum elèctric i comunitats enèrgiques	Implantar a la comarca fórmules innovadores de provisió d'energia des de l'autoconsum
10.5	Eficiència energètica equipaments municipals	Incrementar l'eficiència energètica dels equipaments municipals
10.6	Impuls al regadiu	Analitzar la viabilitat i l'oportunitat de recuperar, actualitzar i implementar el projecte del regadiu a la comarca

El context estratègic

El Pla de Reactivació Socioeconòmica del Pallars Jussà 2021-2026 s'ha elaborat tenint en compte el conjunt d'agents nacionals estatals i internacionals que impacten en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca: des de l'agenda 2030 de Nacions Unides a l'estratègia de la Diputació de Lleida, passant per les respostes a la crisi pandèmica de la Generalitat de Catalunya, el Govern Espanyol i la Unió Europea.

L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

L'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar, el 25 de setembre de 2015 la resolució per implementar l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible identificant cinc grans àrees claus on actuar:

- **Persones:** tot posant les persones i la seva qualitat de vida en el centre mitjançant actuacions per fer front a la pobresa, la fam i l'accés a la salut i a l'educació.
- **Planeta:** reduint l'impacte sobre el clima i els ecosistemes.
- **Prosperitat:** amb un nou model de creixement basat en la producció i el consum sostenible i en l'equitat social (i específicament de gènere) i territorial
- **Pau:** amb institucions efectives i inclusives amb capacitat per gestionar els conflictes pacíficament.
- **Partenariat:** enfortint la participació dels diferents agents implicats, tant governamentals, com de la societat civil i empresarial.

Aquesta agenda planteja 17 objectius (ODS) i un conjunt de 169 fites a assolir abans del 2030.

- Eradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes.
- Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible.
- Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats.
- Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.
- Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes.
- Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones.
- Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.
- Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.
- Construir infraestructures resilients, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació.
- Reduir la desigualtat en i entre els països.
- Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles.
- Garantir modalitats de consum i producció sostenibles.
- Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els efectes d'aquest.
- Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible.
- Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat.

- Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables inclusives a tots els nivells.
- Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Els diferents estats, les administracions de tots els nivells, el sector privat i organitzacions de la societat civil poden plantejar la seva pròpia agenda 2030.

D'aquesta manera la Generalitat de Catalunya ha impulsat el **Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya** que recull 920 compromisos per contribuir a l'assoliment dels ODS.

D'aquests compromisos, 810 estan orientats a la transformació interna del país i 110 s'adrecen a generar un impacte positiu al món. Més enllà d'haver integrat algunes de les recomanacions del Consell Assessora per al Desenvolupament Sostenible en l'informe *l'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món*, els compromisos responen a una reorientació de polítiques previstes en relació amb els ODS.

Des d'aquesta perspectiva, el Pla de Reactivació Socioeconòmica del Pallars Jussà 2021-2026 ha volgut destacar la seva contribució a l'assoliment d'aquests objectius.

La resposta Europea a la crisi de la covid-19

Arran de la pandèmia la Unió Europea ha activat un instrument extraordinari amb un finançament, també, extraordinari, i per impulsar la recuperació. *Next Generation EU* està dotat amb 750.000 milions d'euros i estarà orientat a reparar els danys econòmics i socials causats per la pandèmia amb una mirada a l'Europa del futur, tot plantejant polítiques més ecològiques, digitals i resilients.

La gran majoria dels fons aniran destinats al *Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència* pensat per mitigar l'impacte econòmic i social de la pandèmia i transitar cap a societats i economies més preparades per afrontar els reptes i les oportunitats de la transició ecològica i digital. En aquesta línia, cada estat membre ha desenvolupat un pla de recuperació i resiliència propi per executar fins al 2026. Es preveu que aquest mecanisme es carregui amb 672.500 milions d'euros, dels quals 312 serien amb ajuts directes als estats i la resta en préstecs. La previsió és que Espanya pugui rebre 59.168 milions d'Euros amb ajudes directes d'aquest fons. Cal tenir en compte que el 70% d'aquests fons s'hauran de comprometre abans del 2022. Els plans de recuperació estatals hauran de ser aprovats per la Comissió Europea i per una majoria qualificada del Consell Europeu a partir del 31 d'abril del 2021 i durant els tres mesos següents. Per tant el govern espanyol els haurà de negociar.

Així mateix, el mateix instrument, a través del *REACT-EU* preveu ampliar el finançament dels fons ja existents de la Unió Europea: el *Fons Social Europeu* (FSE) i el *Fons Europeu de Desenvolupament Regional* (Feder) i el *Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural* (Feader). Espanya podria rebre fins a 12.400 milions d'euros més per executar durant els anys 2021 i 2022.

Cal tenir en compte que el *Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència* substitueix i amplia sobre manera el *Fons de Reformes Estructurals* que la Comissió Europea tenia previst crear per tal de millorar la capacitat d'absorció dels fons de la UE. Per tant, buscarà utilitzar la crisi per implementar reformes estructurals en els estats membres que ordinàriament es comprometien a dur a terme però no complien.

L'incentiu econòmic, per tant, anirà vinculat al compliment de fites concretes i s'ampliarà la capacitat auditora sobre els resultats.

Són quatre els principis rectors que guiaran les actuacions: la *sostenibilitat mediambiental*, la *productivitat*, l'*equitat* i l'*estabilitat macroeconòmica*. Els projectes que els estats presenten a la Comissió Europea han d'incorporar actuacions en els següents àmbits:

- **Activació:** Posada en marxa de tecnologies netes amb perspectives de futur i accelerar el desenvolupament i l'ús d'energies renovables.
- **Renovació:** Millora de l'eficiència energètica dels edificis públics i privats.
- **Càrrega i Proveïment de carburant:** Foment de tecnologies netes i viables amb l'objectiu d'accelerar l'ús d'un transport sostenible, accessible i intel·ligent, d'estacions de càrrega i proveïment de carburant, i l'ampliació del transport públic.
- **Connexió:** Desplegament ràpid de serveis de banda ampla ràpida en totes les regions i llars, incloses les xarxes de fibra i 5G.
- **Modernització:** Digitalització de l'Administració i els serveis públics, inclosos els sistemes judicial i sanitari.
- **Ampliació:** Augment de les capacitats industrials europees en matèria de dades en el núvol i desenvolupament de processadors de màxima potència, d'última generació i sostenibles.
- **Reciclatge i Perfeccionament Professionals:** Adaptació dels sistemes educatius en suport de les competències digitals i l'educació i la formació professional a totes les edats.

Per l'aprovació també es tindrà en compte l'ajustament del pla a les recomanacions del Semestre Europeu.

El *Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència* exigeix destinar el 37% dels fons a projectes d'inversió i reformes verdes en coherència amb l'*European Green Deal* (Pacte Verd Europeu) i el 20% a inversions i reformes en l'esfera digital d'acord amb el *Shaping Europe's Digital Future*.

El *Pacte Verd Europeu* preveu una estratègia de creixement que transformi la Unió en una economia moderna, eficient en l'ús dels recursos i competitiva, tot assolint, l'any 2050, la neutralitat climàtica, disminuint la dependència dels recursos naturals i cohesionant socialment i territorialment la unió treballant en 9 àmbits:

- **Biodiversitat:** Mesures per a protegir els ecosistemes fràgils.
- **«De la granja a la taula»:** Formes de garantir una cadena alimentària més sostenible.
- **Agricultura sostenible:** Sostenibilitat en l'agricultura i en les zones rurals de la UE gràcies a la política agrícola comuna (PAC).
- **Energia neta:** Energia neta.
- **Una indústria sostenible:** Formes de garantir uns cicles de producció més sostenibles i respectuosos amb el medi ambient
- **Construir i renovar:** La necessitat d'un sector de la construcció més net.
- **Mobilitat sostenible:** Fomentar mitjans de transport més sostenibles.
- **Eliminar la contaminació:** Mesures per a reduir la contaminació de manera ràpida i eficient.
- **Acció pel Clima:** Fer que la UE sigui climàticament neutra per a 2050.

Per la seva banda el *Shaping Europe's Digital Future* neix amb l'objectiu que la Unió aprofiti l'oportunitat de la digitalització i ofereixi a la ciutadania, a les empreses i a les administracions el control de la transformació digital en tres àmbits:

- **Tecnologia al servei de les persones:** invertint en la capacitat digital de la ciutadania, protegint amenaces cibernètiques, garantint la privacitat i els drets digitals, accelerant el desplegament de la banda ampla i ampliar la capacitat de supercomputació.
- **Economia digital justa i competitiva:** facilitant l'expansió i el finançament d'empreses emergents i innovadores, reforçant la responsabilitat legal de les plataformes digitals, adequant la normativa existent a la realitat digital, garantint l'accés a dades d'alta qualitat.
- **Societat oberta, democràtica i sostenible:** facilitant la neutralitat climàtica el 2050, reduint les emissions del sector digital, millorant el control i la protecció de dades, creant un espai europeu de dades de salut que afavoreixi la investigació, lluitant contra la desinformació i fomentant la diversitat i la fiabilitat dels continguts.

Per últim el pla busca millorar la centralitat de la Unió Europea pel que fa a les polítiques digitals globals, convertint-se en un model mundial.

La proposta del govern espanyol: El pla de Recuperació, Transformació i Resiliència de l'Economia Espanyola

L'octubre de 2020 el govern espanyol presentava la seva proposta de pla de reactivació, el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència de l'Economia Espanyola basat en els criteris i els requeriments de la Unió Europea i el *Mecanisme de Recuperació i Resiliència*. També s'inspira amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides i l'Agenda 2030.

El pla s'ha desenvolupat en quatre eixos transversals que pretenen vertebrar el conjunt d'actuacions i que se situen, tal com diu el pla, en el centre de la política econòmica del govern espanyol:

- Transició ecològica
- Transformació digital
- Igualtat de gènere
- Cohesió social i territorial

Cadascun dels trenta projectes del pla donen resposta aquests quatre eixos. Tanmateix, també s'han detectat un conjunt de deu polítiques palanques urgents per la seva alta capacitat tractora sobre l'activitat i l'ocupació, així com per la modernització de l'economia i la societat.

A continuació es detallen les polítiques palanques i els seus projectes. El mateix pla ja preveu com es podria produir la distribució dels fons de la Unió Europea. Tanmateix, els projectes no estan encara prou definits:

Política palanca	Distribució dels fons	Projectes
Agenda Urbana i Rural i Lluita Contra la Despoblació	16%	1. Pla de xoc de mobilitat sostenible, segura i connectada en entorns urbans i metropolitans
		2. Pla de rehabilitació de l'habitatge i regeneració urbana
		3. Transformació i digitalització de la cadena logística del sistema agroalimentari i pesquer
Infraestructures i Ecosistemes Resilients	12,2%	4. Conservació i restauració d'ecosistemes i la seva biodiversitat
		5. Preservació de l'espai litoral i dels recursos hídrics
		6. Mobilitat sostenible, segura i connectada

Política palanca	Distribució dels fons	Projectes
Transició Energètica Justa i Inclusiva	8,9%	7. Desplegament massiu del parc de generació renovable
		8. Infraestructures elèctriques, promoció de xarxes intel·ligents i desplegament de la flexibilitat i l'emmagatzematge
		9. Full de ruta de l'hidrogen renovable i la seva integració sectorial
		10. Estratègia de Transició Justa
Una administració per al segle XXI	5%	11. Modernització de les administracions públiques
Modernització i digitalització de l'ecosistema de les nostres empreses	17,1%	12. Política industrial Espanya 2030 -- pla digitalització de sectors específics (turisme, comerç, agroalimentari, salut, automoció) --indústries verdes
		13. Impuls a la PIME
		14. Pla de modernització i competitivitat del sector turístic
		15. Connectivitat Digital, ciberseguretat i desplegament 5G
Pacte per la Ciència i la Innovació, i Reforç del Sistema Nacional de Salut	16,5%	16. Estratègia Nacional d'intel·ligència artificial
		17. Reforma Institucional i enfortiment de les capacitats del sistema nacional de ciència, tecnologia i innovació
		18. Renovació i ampliació de les capacitats del Sistema Nacional de Salut
Educació i coneixement, formació continua i desenvolupament de capacitats	17,6%	19. Pla Nacional de capacitats digitals
		20. Pla estratègic d'impuls de la Formació Professional
		21. Modernització i digitalització del sistema educatiu
Nova economia de les cures i polítiques laborals	5,7%	22. Pla de xoc per una economia de les cures i reforç de les polítiques d'igualtat i inclusió
		23. Noves polítiques públiques per un mercat de treball dinàmic, resiliència i inclusiu
Impuls de les indústries culturals i esportives	1,1%	24. Revalorització de la indústria cultural
		25. Spain Auridovisual Hub
		26. Foment del sector de l'esport
Modernització del sistema fiscal per un creixement inclusiu i sostenible	0%	27. Llei de mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal
		28. Adaptació del sistema impositiu a la realitat del segle XXI
		29. Millora de l'eficàcia de la despesa pública
		30. Sostenibilitat del sistema públic de pensions en el marc del Pacte de Toledo

La Generalitat de Catalunya i el Pla de Reactivació Econòmica i Protecció Social

La Generalitat de Catalunya va aprovar durant els primers mesos de la pandèmia el Pla de Reactivació Econòmica i Protecció Social amb l'objectiu de:

- Reforçar la capacitat productiva i la capacitat del sistema sanitari i sociosanitari
- Reduir les desigualtats socials accentuades pel COVID-19
- Accelerar la transició cap a un model econòmic més sostenible i resilient

Proposava treballar a partir de vint projectes transformadors distribuïts en els eixos següents:

1. **Economia per la vida:** orientar el sistema econòmic cap a una economia al servei de les persones
2. **Digitalització:** consolidació i ampliació dels avenços fets en l'àmbit digital
3. **Transició ecològica:** necessitat d'una recuperació verda que posi el focus en la neutralitat climàtica i els objectius mediambientals
4. **Societat del coneixement:** paper central del coneixement en l'elaboració d'una estratègia per a la reactivació econòmica de Catalunya
5. **Transversal:** foment de la internacionalització, la visió de gènere o els instruments de finançament per a la reactivació econòmica

Eix	Projectes transformadors
Economia per la vida	Pla de foment de la innovació en salut
	Bioeconomia i transformació del sector agroalimentari, forestal i marítim (DARP)
	Qualitat assistencial amb garanties i reconeixement a les professionals
	Reactivació del consum, manteniment d'oferta productiva (Empresa)
	Inclusió social, acompanyament, autonomia i integració laboral
	Cultura: base del benestar i l'economia creativa
Digitalització	Pla d'educació digital de Catalunya (educació)
	Digitalització dels sectors productius i competències digitals
	Territoris, ciutats intel·ligents (polítiques digitals i administracions)
	Tecnologies digitals avançades (polítiques digitals i administracions)
Transició ecològica	Acció climàtica (territori i sostenibilitat)
	Automoció i mobilitat sostenible (empresa)
	Economia circular (territori i sostenibilitat)
	Habitatge i eficiència energètica
Societat del coneixement	Recerca i foment de la innovació (empresa)
	Excel·lència del sistema universitari (empresa)
	Garanties al dret subjectiu de l'ocupabilitat de les persones (treball i afers socials)
	Internacionalització
Transversal	La transversalitat de gènere al centre de la recuperació econòmica i social (presidència)
	Finançament

El Projecte Estratègic per a la Transformació Econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran 2020-2027 de la Diputació de Lleida

Per la seva banda, la Diputació de Lleida est impulsant el *Projecte Estratègic per a la Transformació Econòmica de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran 2020-2027*. Per impulsar-lo han creat una nova oficina tècnica orientada a la transformació gràcies a un conveni entre la Generalitat de Catalunya i el Patronat de Promoció Econòmica de la Diputació.

El pla es preveu desplegar amb la participació progressiva de la ciutadania, el teixit empresarial, l'administració local i d'altres centres d'investigació i educatius del territori a partir d'una model de governança participativa i de manera alineada amb els enfocaments europeus.

Amb tot plegat, el pla visualitza set oportunitats pel desenvolupament per la demarcació. Aquestes són:

1. Valorització de la matèria orgànica disponible a través d'un nou teixit industrial vinculat a noves i millorades cadenes de valor que reforcin sectors com l'agroalimentari o els dels serveis i constitueixin a la vegada motors d'atracció d'inversions i talent.
2. Millora de les cadenes alimentàries, per fer-les més resilients, competitives i eficients en l'ús dels recursos, atractives per al necessari relleu generacional del sector.
3. Valorització dels serveis mediambientals per reforçar un model turístic lligat a l'oci, el lleure i la cultura vinculat a la riquesa natural i alhora per fer emergir nous models de negoci vinculats a la preservació i recuperació de la biodiversitat, la preservació del sòl o la gestió de l'aigua.
4. Valorització dels boscos per generar cadenes de valor i nous models de negoci en l'àmbit agroforestal, que alhora contribueixen a millorar la gestió forestal i minimitzar el risc d'incendis.
5. Digitalització. Les noves tecnologies obren un ventall d'oportunitats, en benefici de l'acceleració de les prioritats identificades o com a sector de serveis emergents al territori.
6. Ocupació verda: formació i capacitat per respondre a les necessitats del nou model, generar nous oficis i que a la vegada tinguin una sortida.
7. Eficiència energètica i generació d'energies renovables per fer possible un model energètic just, descentralitzat i generador de valor al territori.

El pla contempla una metodologia de treball basada en la *Fórmula per a la Transformació* que combina tres elements. Primerament, l'existència una *visió compartida* de consens que identifiqui com es vol que sigui el territori el 2027. Per altra banda, una *agenda compartida*, basada en l'acció col·lectiva i sostinguda en el temps de diferents actors (administracions, recerca, empreses i societat civil), amb un model de governança compartida i identificant, col·lectivament, les barreres i les possibles solucions. I, finalment generant un ecosistema d'innovació territorial amb instruments que facilitin el testatge de solucions i facilitin l'aprenentatge, la validació i el posterior escalament.

Pel que fa a la visió, es planteja la següent: *Territori basat en un model d'economia verda, circular i altament digitalitzada, que reforci sectors estratègics i afavoreix l'aparició de sectors emergents i nous models de negoci, per convertir el territori en un lloc atractiu per viure i treballar, contribuïdor actiu a l'assoliment dels ambiciosos objectius europeus.*

Així mateix, s'han identificat un conjunt d'objectius estratègics i dues prioritats a transversalitzar:

- OE1. Assegurar la viabilitat econòmica, social i ambiental de la producció agrícola, ramadera i forestal.

- OE2. Enfortir la competitivitat del territori i la creació de llocs de treball, mitjançant l'impuls d'activitats emergents vinculades a les oportunitats identificades en la visió de futur compartida del territori.
- OE3. Capturar el valor de la digitalització en benefici de la competitivitat i eficiència del teixit productiu, de la millora dels serveis de les administracions públiques i de la inclusió social.
- OE4. Impulsar un model de gestió sostenible del capital natural del territori, que n'asseguri la seva preservació, productivitat i contribució a la neutralitat climàtica.
- OE5. Afavorir el desenvolupament d'una sòlida base de capital humà arrelada al territori.
- PT1. Transformació intel·ligent: innovació oberta i col·laborativa i la generació de coneixement i valor compartit
- PT2. Transformació justa: reequilibri territorial, igualtat d'oportunitats i benestar.

Coordinació i seguiment del Pla

L'eficàcia d'aquest pla vindrà determinada per la capacitat de generar dinàmiques de seguiment i de col·laboració entre administracions i amb el teixit social i socioempresarial de la comarca. Totalment en la línia del que busquen els objectius estratègics 3 i 9.

Per poder enfocar aquest treball s'han dissenyat diferents espais de coordinació i treball que per suposat podran ser modificats i adaptats a la realitat canviant així com el que sorgeixi dels debats i actuacions en el marc de l'acció 9.2 *Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial*.

La Taula de Seguiment

A nivell estratègic la Taula de Seguiment és l'espai de coordinació general del pla, sobretot d'aquells agents amb una clara implicació en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca i que han col·laborat en el disseny d'aquest pla:

- Consell Comarcal (equips tècnics i de projectes d'àrees de promoció econòmica, turisme, medi ambient, joventut i serveis socials)
- Pallars Actiu
- Oficina Comarcal del SOC
- Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran
- Consorci LEADER Pirineu Occidental
- Equip dels projectes de Comerç i *Al Teu Gust* (Ajuntament de Tremp)
- Equip del Geoparc Orígens
- Membres electes reunits a la Junta de Govern
- Les **funcions** d'aquesta taula són les següents
- Esdevenir l'espai d'informació, consulta, debat i proposta de les actuacions executades per cada ens sobre les quals es deriva un impacte sobre el mateix Pla i el desenvolupament socioeconòmic comarcal.
- Vincular les actuacions realitzades pels diferents ens a les accions del Pla previstes i valorar la contribució als resultats esperats.
- Coordinar les actuacions definides en el pla, definir-ne la idoneïtat, la viabilitat i la operativitat, assignar tasques i responsabilitats sense perjudici de l'autonomia de cada ens.
- Fer seguiment del nivell d'execució de les actuacions i accions del pla i valorar-ne els resultats, la contribució als objectius específics i l'impacte sobre el desenvolupament socioeconòmic comarcal.
- Coordinar l'estratègia participativa i consultiva
- Proposar canvis en el Pla de Reactivació en la línia de millorar-ne l'impacte, la idoneïtat, la operativitat o l'adaptació al context, també a les possibilitats de finançament.
- Elaborar el pla de treball anual a partir d'aglutinar en un sol document els compromisos dels diferents ens i la relació amb les accions del Pla de Reactivació.

Taules Sectorials

Convocades un mínim d'un cop l'any, les taules sectorials són els espais de participació sectorial i estratègic de les organitzacions i dels municipis de la comarca. En aquests espais es farà seguiment dels resultats que donen les diferents accions i de l'impacte que estan tenint en el desenvolupament comarcal. També serà un espai de recollida de propostes de millora de les actuacions.

Es proposen les següents taules:

Taula	Objectius estratègics	Agents
Qualitat de Vida	1. Mantenir i millorar la qualitat de vida a la comarca 2. Millorar l'ocupabilitat i la professionalització a la comarca 4. Lluitar contra el despoblament facilitant l'arrelament i l'arribada de nova població	-Agents públics vinculats a l'ocupació, als serveis bàsics i assistencials i de serveis a les persones. -Organitzacions cíviques, socials, culturals i veïnals.
Comerç i empresa	5. Definir i procurar per un ecosistema de serveis facilitadors de l'empresa i l'emprenedoria a la comarca 6. Col·laborar en la transformació del teixit econòmic i empresarial, fent-lo més resilient i conscient tot adaptant-lo als reptes del futur	-Àrees i responsables de promoció econòmica dels ajuntaments de la comarca -Organitzacions empresarials representatives -Organitzacions professionals i sindicals
Agroalimentari	7. Dinamitzar el sector agroalimentari i posicionar el producte pallarès	-Agents públics vinculats al desenvolupament agrari i al desenvolupament econòmic. -Organitzacions empresarials representatives del sector agrari -Organitzacions professionals i sindicals del sector agrari
Turisme	8. Fomentar un creixement sostenible del turisme beneficiós pel conjunt de la comarca i coherent amb un relat comarcal integral	-Responsables de turisme dels ajuntaments de la comarca -Organitzacions representatives del teixit empresarial turístic

En tots aquests espais es donarà resposta i es farà seguiment a l'objectiu estratègic 3 *Implicar la ciutadania i el teixit socioempresarial en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca*.

S'entén que els espais per fer seguiment dels objectius 9 (*Impulsar dinàmiques comarcals de treball en xarxa, concertades i transformació de les administracions públiques*) i 10 (*Vetllar per la consecució d'infraestructures estratègiques*) poden ser els espais estratègics d'aquest pla o els espais institucionals del Consell Comarcal com el Consell d'Alcaldies.

Grups de treball operatius

A escala operativa es proposa la creació de grups de treball específics per l'execució i la coordinació d'accions concretes. Majoritàriament, aquests grups es creen perquè les accions tenen relació entre elles o perquè els agents responsables i implicats en les accions són similars. Cal tenir en compte que no totes les accions s'han incorporat en un grup de treball operatiu.

Les **funcions** d'aquests grups de treball operatius seran les següents:

- Dissenyar i modelar les actuacions previstes en cada acció, concretar-ne l'estratègia i adaptar-la a les necessitats del context i de les possibilitats de finançament.

- Planificar les actuacions: la temporització, els recursos necessaris, el pressupost, la recerca del finançament. Elaborar els projectes (fitxa) per integrar en la pla de treball anual.
- Fer seguiment del desenvolupament de cada acció a nivell general, agafant perspectiva i observant el compliment dels resultats
- Vetllar per l'execució dels projectes anuals pel compliment dels compromisos de cada membre del grup de treball i de l'ens o departament que representen.

Els grups de treball operatius proposats són els següents:

Habitatge

01.1	Impuls a l'habitatge de lloguer
01.2	Ajuts a la rehabilitació d'habitatges i a l'eficiència energètica

Educació, Recerca i Formació Professionalitzadora

02.6	Espai de referència per l'aprenentatge
02.7	Posicionament comarcal en formació i recerca en àmbits específics

Ocupació

02.1	Detecció de necessitats de professionals a les empreses de la comarca
02.2	Programes d'ocupació específics
02.3	Formació professionalitzadora i ocupacional
02.4	Coordinació de la formació ocupacional i professionalitzadora amb altres comarques

Fixació de població

04.1	Preparar la comarca per facilitar el teletreball
04.2	Web i protocol d'acollida
04.3	Promoció del Territori
04.4	Arrelament
04.5	Facilitar l'acollida de la població d'origen estranger
04.6	Programes específics de captació de població diana

Empresa i emprenedoria

01.9	Exploració de models de negoci
05.1	Diagnosi de les oportunitats i obstacles de la competitivitat comarcal
05.2	Localització i Borsa d'espais per empreses
05.3	Sòl industrial i polígons
05.4	Formació i acompanyament a empreses que volen licitar
05.5	Finançament empresarial
05.6	Programes d'emprenedoria i acompanyament a l'empresa
06.1	Detecció i estratègies d'actuacions en cadenes de valor
06.05	Acompanyament a l'emprenedoria, la innovació i a la transformació empresarial i digital
06.08	Suport a les empreses per escalar o implementar-se a nous mercats

Economia Social i Solidària

01.5	Atenció a les persones cuidadores
03.5	Laboratori Ciutadà d'Idees d'Innovació Social

Economia Social i Solidària	
06.6	Impuls de l'Economia Social i Solidària
02.5	Contractació i compra pública estratègica
06.9	Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i responsabilitat social empresarial

Comerç	
03.1	Impuls al consum local
06.7	Dinamització comercial

Qualitat de vida	
01.4	Incrementar l'oferta cultural i d'oci
01.6	Increment i incidència en la millora del serveis bàsics
01.7	Facilitació de la mobilitat
01.8	Descentralització de serveis

Digitalització	
01.3	Reducció de la bretxa digital
06.02	Anàlisi de bones pràctiques de digitalització en l'àmbit rural
06.03	Auditoria tecnològica
06.04	Localització de noves indústries digitals i de l'entorn de la producció i eficiència energètica
09.04	Eficiència i digitalització administracions públiques
10.02	Universalització de l'accés a Internet de banda ampla i alta qualitat

Els grups de treball *d'empresa i emprenedoria* i *d'economia social i solidària* hauran de buscar estratègies de treball conjunt. Moltes de les actuacions del primer grup tenen incidència sobre el teixit de l'ESS comarcal.

Existeixen algunes accions que, realment, actuen de manera molt transversal. Aquestes accions hauran de ser tingudes en compte per aquests grups de treball:

- 3.2 Participació ciutadana i relat comarcal
- 3.3 Foment de la corresponsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament comarcal
- 3.4 Vertebració del teixit empresarial, associacionisme i coproducció
- 9.1 Reforç i participació en estructures supracomaricals
- 9.2 Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial

El pla de treball anual

El pla de treball és l'eina sobre la qual es planifica cada exercici i pretén recollir el conjunt d'actuacions i els compromisos dels diferents agents implicats. En aquest document es mostraran els diferents projectes a executar durant l'exercici en qüestió.

Es proposa treballar amb un model de **fitxa de projecte** que incorpori:

- Nom del projecte
- Objectiu específic
- Ubicació en el pla de reactivació (acció) i justificació del que aporta al pla
- Principals activitats i calendari previst

- Resultats i productes previstos
- Pressupost i finançament aprovat
- Actuacions de continuïtat

En aquest sentit, cada ens, equip o grup de treball operatiu, elaboraria les fitxes del projectes que lideraria durant aquell any i els plantejaria a la Taula de Seguiment per la seva incorporació al pla de treball anual.

Accions plantejades

1.1 Impuls a l'habitatge de lloguer	6.4 Localització de noves indústries digitals i de l'entorn	48
1.2 Ajuts a la rehabilitació d'habitatges i a l'eficiència energètica	de la producció i eficiència energètica	50
1.3 Reducció de la bretxa digital	6.5 Acompanyament a l'emprenedoria, la innovació i a la transformació empresarial i digital	51
1.4 Incrementar l'oferta cultural i d'oci	6.6 Impuls de l'Economia Social i Solidària	53
1.5 Atenció a les persones cuidadores	6.7 Dinamització comercial	55
1.6 Increment i incidència en la millora del serveis bàsics	6.8 Suport a les empreses per escalar o implementar-se a nous mercats	57
1.7 Facilitació de la mobilitat	6.9 Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i responsabilitat social empresarial	59
1.8 Descentralització de serveis	7.1 Dinamització dels sectors agrari i ramader	61
1.9 Exploració de models de negoci	7.2 Dinamització de la indústria agroalimentària	63
2.1 Detecció de necessitats de professionals a les empreses de la comarca	7.3 Valorització de professions del sector primari i agroalimentari	65
2.2 Programes d'ocupació específics	7.4 Nous conreus i varietats	67
2.3 Formació professionalitzadora i ocupacional	7.5 Impuls a la producció ecològica	69
2.4 Coordinació de la formació amb altres comarques	7.6 Biomassa i aprofitament de recursos forestals	71
2.5 Contractació i compra pública estratègica	7.7 Posicionament del producte pallarès	73
2.6 Espai de referència per l'aprenentatge	7.8 Innovació i recerca en producte de muntanya	75
2.7 Posicionament comarcal en formació i recerca en àmbits específics	7.9 Capacitació, tecnificació i formació de nous professionals	77
3.1 Impuls al consum local	7.10 Comercialització	79
3.2 Participació ciutadana i relat comarcal	7.11 Increment i millora d'infraestructures	81
3.3 foment de la corresponsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament comarcal	7.12 Centres de tractament de carn	83
3.4 Vertebració del teixit empresarial, associacionisme i coproducció	7.13 Molins d'oli	85
3.5 Laboratori Ciutadà d'Idees d'Innovació Social	8.1 Estratègia i dinamització del sector turístic comarca	87
04.1 Preparar la comarca per facilitar el teletreball	8.2 Impuls d'infraestructures turístiques	89
04.2 Coordinació en la captació i l'acollida de nova població	8.3 Acompanyament professional	91
04.3 Promoció del Territori	8.4 Valorització del patrimoni cultural	93
04.4 revisar Arrelament	8.5 Turisme accessible	94
04.5 Facilitar l'acollida de la població d'origen estranger	8.6 Posicionament comarcal i comercialització	95
04.6 Programes específics de captació de població diana	8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient	97
5.1 Diagnosi de les oportunitats i obstacles de la competitivitat comarcal	8.8 Mobilitat turística sostenible	99
5.2 Localització empresarial, comercial i agrícola	9.1 Reforç i participació en estructures supracomarcales	101
05.3 Sòl industrial i millores en polígons	9.2 Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial	103
5.4 Formació i acompanyament a empreses que volen licitar	9.3 Eficiència i digitalització administracions públiques	105
5.5 Finançament empresarial	9.4 Instruments de protecció ambiental i paisatgística	106
5.6 Programes d'emprenedoria i acompanyament a l'empresa	10.1 Incidència i impuls d'infraestructures estratègiques	108
6.1 Detecció i estratègies d'actuació en cadenes de valor	10.2 Universalització de l'accés a Internet de banda ampla i alta qualitat	110
6.2 Anàlisi de bones pràctiques de digitalització en l'àmbit rural	10.3 Gestió de carreteres locals	112
6.3 Auditoria tecnològica	10.4 Impuls de l'autoconsum elèctric i comunitats energètiques	114
	10.5 Eficiència energètica equipaments municipals	
	10.6 Impuls al regadiu	

1.1 Impuls a l'habitatge de lloguer

🎯 Incrementar l'oferta d'habitatge de lloguer i la seva publicació.

💬 Impulsar actuacions per incrementar l'oferta d'habitatge al conjunt dels municipis de la comarca passa per una banda, per conèixer les principals dificultats i barreres (culturals, econòmiques, estat dels habitatges...) i per l'altra promoure i buscar mecanismes per fer-les front.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
•Analitzar i aplicar les conclusions de l'estudi de percepció dels ens locals de l'Alt Pirineu i Aran sobre l'accés a l'habitatge. •Treball amb administracions de finques per detectar dificultats i barreres. •Revisió del rol i les funcions de la borsa d'habitatge per incrementar l'impacte i l'abast. •Diagnosi i cens habitatges buits. •Campanya de foment del lloguer (en el marc de l'acció 3.3, si s'escau). •Exploració de bones pràctiques, polítiques generals de foment del lloguer i oportunitats a la comarca. •Suport al projecte Avenir (Alba Jussà) per garantir el dret a l'habitatge a col·lectius en risc d'exclusió	•Incidència en polítiques rurals d'àmbit nacional i estatal que donin resposta a les necessitats del mercat d'habitatge comarcal.

Resultats esperats	•Detectades les dificultats, barreres i possibles actuacions a realitzar. •Realitzada una campanya amb l'objectiu de fomentar el lloguer per part de tenidors de pisos actualment desocupats i aptes. •Es coneixen alternatives, polítiques i bones pràctiques per garantir l'accés a l'habitatge de lloguer.
Finançament	Departament de Drets Socials (habitatge i joventut); MITMA Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable	Oficina d'habitatge (Consell Comarcal)
Agents implicats	Borsa d'habitatge (Ajuntament de Tremp); Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu

Accions relacionades	1.2, 3.3
Consell Comarcal	Sector 2 Oficina Local d'Habitatge
Polítiques externes	GENCAT - Programa de promoció de l'habitatge en el món rural; ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 2: Pla de rehabilitació

d'habitatge i regeneració urbana

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Analitzar i aplicar les conclusions de l'estudi de percepció dels ens locals de l'Alt Pirineu i Aran sobre l'accés a l'habitatge						
•Treball amb administracions de finques per detectar dificultats i barreres						
•Revisió del rol i les funcions de la borsa d'habitatge per incrementar l'impacte i l'abast						
•Cens habitatges buits						
•Campanya de foment del lloguer						
•Exploració de bones pràctiques, polítiques generals de foment del lloguer i oportunitats a la comarca						
•Suport al projecte Avenir (Alba Jussà) per garantir el dret a l'habitatge a col·lectius en risc d'exclusió						

1.2 Ajuts a la rehabilitació d'habitatges i a l'eficiència energètica

🎯 Adaptar l'oficina comarcal d'habitatge perquè faciliti la tramitació d'ajuts a la rehabilitació i l'eficiència energètica, sumant-li les actuacions que actualment es realitzen

💬 Amb aquesta acció es pretén donar resposta comarcal a les necessitats d'adaptació i rehabilitació d'habitatges per tal de millorar l'eficiència energètica, principalment mitjançant la difusió i la tramitació d'ajuts que puguin anar sorgint en el marc del Pacte Verd Europeu i altres polítiques. Es pretén adaptar l'oficina d'habitatge per informar i gestionar expedients d'ajuts a la rehabilitació tot impulsant el sector de la construcció i la rehabilitació comarcal.

Actuacions previstes

- Seguiment del marc normatiu d'ajudes i subvencions a la rehabilitació energètica
- Adaptació oficina, detecció de necessitats

Resultats esperats

- Incorporats serveis de promoció, informació i acompanyament a la tramitació d'expedients d'eficiència energètica.

Finançament

Departament de Drets Socials (habitatge); MITMA Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation); Altres derivades dels fons Next Generation (a determinar)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Accions relacionades

10.4

Consell Comarcal

Sector 2 Oficina Local d'Habitatge

Polítiques externes

ESP - Implementación de la Agenda Urbana española: Plan de rehabilitación y regeneración urbana., "ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 2: Pla de rehabilitació d'habitatge i regeneració urbana"

Cronograma d'actuacions

- Seguiment del marc normatiu d'ajudes i subvencions a la rehabilitació energètica

- Adaptació oficina, detecció de necessitats

2021 2022 2023 2024 2025 2026

1.3 Reducció de la bretxa digital

🎯 Estudiar les necessitats i implementar nous serveis o programes que facilitin l'accés universal a les noves tecnologies en l'àmbit domèstic

💬 L'emergència de la digitalització i l'impuls de les noves tecnologies en l'empresa i el sector públic pot incrementar la bretxa digital entre la ciutadania. Per fer-hi front, calen actuacions que democratitzin l'accés a aquestes tecnologies. Actuacions de caire generalista com la difusió i l'assessorament en l'ús de certificats digitals per part de la ciutadania a actuacions orientades a col·lectius amb risc potencial d'incrementar la bretxa com la gent gran.

Actuacions previstes

- Coordinació dels equipaments i serveis comarcals d'orientació i formació tecnològica.
- Detecció de necessitats i propostes d'actuacions.
- Analitzar la idoneïtat de destinar un equipament (o actualitzar un dels presents) que actuï com a pol digital, posant a l'abast de la ciutadania tecnologies més punteres com la impressió 3D, la robotització amb Arduino entre d'altres a banda d'oferir accés a internet i formació digital.
- Suport i col·laboracions en esdeveniments de difusió tecnològica, en centres educatius, casals de gent gran (Mobile Week, programació a escoles...).
- Formació i acompanyament a la ciutadania per facilitar la gestió i els tràmits online amb l'administració.

Resultats esperats

- Implementats o actualitzats serveis i programes formatius d'alfabetització digital a diferents municipis de la comarca.
- Coordinats els diferents agents comarcals.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Espai TIC (Ajuntament d'Isona i Conca Dellà); Telecentre (Ajuntament de La Pobla de Segur); Biblioteca Maria Barbal, Punt TIC e-centre, Casal del Pinell (Ajuntament de Tremp); Escola d'Adults

Accions relacionades

10.2, 2.6

Consell Comarcal

Sector 1 Serveis als Ajuntaments (Assistència en matèria de serveis)

Polítiques externes

GENCAT - Xarxa Punt TIC

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació dels equipaments i serveis comarcals d'orientació i formació tecnològica.						
• Detecció de necessitats i propostes d'actuacions						
• Analitzar la idoneïtat de destinar un equipament (o actualitzar un dels presents)						
• Suport i col·laboracions en esdeveniments de difusió tecnològica, en centres educatius, casals de gent gran (Mobile Week, programació a escoles).						
• Formació i acompanyament a la ciutadania per facilitar la gestió i els tràmits online amb l'administració						

1.4 Incrementar l'oferta cultural i d'oci

 Idear mecanismes per incrementar l'oferta d'esdeveniments, serveis, equipaments i establiments culturals, esportius i d'oci en general.

 El gaudi d'un temps lliure de qualitat i subjectiu i el desenvolupament cultural han de poder-se desenvolupar plenament, també, en entorns rurals: democratitzar la cultura, el lleure i l'esport, fer-lo més accessible i més universal. La provisió de serveis d'oci, cultura i esports s'ofereixen des dels sectors públic i privat. En aquest sentit les administracions públiques poden detectar necessitats i oportunitats i mirar de satisfer-les amb polítiques específiques però, també, des del foment de l'emprenedoria, el cooperativisme o l'associacionisme.

Actuacions previstes

- Identificació de mancances i oportunitats així com les principals vies d'actuació des de la iniciativa pública i des del foment de la iniciativa privada i comunitària
- Pla d'infraestructures esportives,
- Foment d'infraestructures esportives
- Suport a projectes d'emprenedoria empresarial o social orientats a aquests àmbits

Resultats esperats

- Identificades les necessitats més rellevants tenint en compte aspectes com l'edat, la dispersió territorial i especialment la perspectiva de gènere.
- Consensuat un pla comarcal d'infraestructures esportives i les formes de finançament pertinent amb la implicació dels ajuntaments de la comarca
- Impulsada una xarxa de vies ciclables i de camins transitables en BTT adequadament senyalitzada d'àmbit comarcal.

Finançament

A determinar en funció dels projectes i actuacions; MINCOTUR ajuts al suport de l'activitat comercial a zones rurals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Ajuntaments de la Comarca; Consorci LEADER Pirineu Occidental

Accions relacionades

1.9, 3.5

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 13 Joventut; Sector 14 Cultura; Sector 15 Esports

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Identificació de mancances i oportunitats així com les principals vies d'actuació des de la iniciativa pública i des del foment de la iniciativa privada i comunitària						
• Pla d'infraestructures esportives						
• Suport a projectes d'emprenedoria empresarial o social orientats a aquests àmbits						

1.5 Atenció a les persones cuidadores

🎯 Iniciar serveis o programes d'atenció a les persones cuidadores, professionals o no, per tal de millorar la salut emocional, la gestió del temps i l'apoderament personal i col·lectiu

💬 La cura d'infants, de persones grans i dependents són tasques fortament invisibilitzades i realitzades principalment per dones en l'àmbit domèstic, familiar o en l'economia submergida. Sovint per dones migrades.

Per conèixer aquesta realitat i poder-li donar visibilitat, cal identificar de quina manera se satisfan les necessitats de cures a la comarca i quines són les necessitats de les persones cuidadores, tant d'aptituds com de conciliació del temps, emocionals, de salut i de drets. També es proposa fer emergir l'economia submergida en aquest àmbit, mitjançant fórmules socioempresarials com la cooperativa.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Diagnosi de l'estat de les cures a la comarca. • Programa de formació, acollida i apoderament de les persones cuidadores.	• Acompanyament a la creació d'una cooperativa de l'àmbit de les cures que emergeixi i legalitzi el treball submergit.

Resultats esperats	• Identificades les fórmules de provisió de serveis de cures a la comarca • Contribuït a millorar les condicions de treball (domèstic i professional) de les persones cuidadores amb una visió holística que incorpori aspectes emocionals, de salut i de drets.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Projectes Singulars);

Agent responsable	Consell Comarcal (Serveis Socials)
Agents implicats	Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades	6.6
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 11 Atenció a les Persones
Polítiques externes	ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 22: Pla de Xoc per l'Economia de les Cures i reforç de les polítiques d'inclusió.

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de l'estat de les cures a la comarca.						
• Programa de formació, acollida i apoderament de les persones cuidadores.						

1.6 Increment i incidència en la millora del serveis bàsics

🎯 Identificar l'estat de la qüestió (tipologia, demanda i necessitats, nivell de cobertura, adequació...) sobre els serveis bàsics en material de salut, educació, serveis a les persones, infraestructures entre d'altres.

💬 La cartera de serveis públics a la comarca tot i ser formalment força completa (amb jutjats i hospital a Tremp) continua mantenint algunes mancances que obliguen als pallaresos i pallareses, sovint, a sortir de la comarca i a fer llargs trajectes. L'absència de piscina coberta, les limitades cobertures mèdiques, o la limitada oferta d'educació superior és un greuge per la ciutadania de la comarca. Aquesta acció pretén diagnosticar l'estat d'aquests serveis bàsics, alguns dels quals gestionats per administracions extra comarcals.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Diagnosi de la situació dels serveis públics a la comarca (tipologia, demanda i necessitats, nivell de cobertura, adequació...) en material de salut, educació, serveis a les persones, infraestructures entre d'altres incloent les alternatives de provisió actuals d'aquests serveis. • Pla d'incidència i interlocució amb les administracions responsables de la provisió dels serveis	• Col·laboració i interlocució amb altres comarques veïnes i de l'Alt Pirineu.

Resultats esperats	• Es coneix l'estat de la qüestió sobre els serveis públics a la comarca, l'adequació d'aquests a les necessitats i demanda comarcal tenint en compte les alternatives de provisió per part de la ciutadania pallaresa. • S'implementa una estratègia d'incidència i interlocució.
Finançament	

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ajuntaments de la comarca

Accions relacionades	9.1
Consell Comarcal	Sector 11 Atenció a les Persones
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de la situació dels serveis públics a la comarca						
• Pla d'incidència i interlocució amb les administracions responsables de la provisió dels serveis						

1.7 Facilitació de la mobilitat

 Recercar i innovar en mecanismes que facilitin la mobilitat en transport públic a la comarca, universalment i per a col·lectius específics.

 El Pallars Jussà és una comarca amb 14 municipis i 144 nuclis de Població repartits per un extens territori muntanyós. En la majoria d'aquests nuclis, fins i tot els que son cap de municipi, no es disposa de la majoria de serveis bàsics, malgrat les experiències de descentralització de serveis que hi puguin haver. Per tot plegat la mobilitat dins de la comarca és necessària.

Durant els anys vinents, una de les transformacions més grans que observarem anirà lligada a la mobilitat. La sostenibilitat i el transport públic tindran un rol fonamental, propulsat per l'emergència noves tecnologies i indústries en aquests camps.

Amb aquestes dues premisses, la de necessitat actual i l'adaptació futura, plantegem una diagnosi de la situació que abrasi el conjunt de la mobilitat a la comarca, revisant les polítiques actuals, cercant -i innovant- per millorar les condicions de mobilitat, dotant als serveis de transport públic de més eficiència. Igualment, no deixem de banda l'objectiu de continuar implant noves polítiques de mobilitat pública sostenible.

Actuacions previstes

- Estudi de mobilitat a la comarca (necessitats, serveis, agents que hi actuen, emissions de CO2 no optimitzades...)
- Difusió de les opcions de transport sota demanda.
- Estudiar les possibilitats d'ampliar el servei de transport sota demanda.
- Coneixement i innovació social i tecnològica en noves fórmules i tecnologies de transport públic sota demanda.
- Estudiar alternatives segures i eficaces d'optimització del transport escolar i d'altres.
- Vetllar per la millora de les freqüències de pas i la intermodalitat.
- Promocionar el transport existent
- Impuls de la mobilitat verda, principalment mitjançant vies ciclables

Resultats esperats

- Es coneixen les característiques de la mobilitat a la comarca
- Es coneixen models, tecnologies i bones pràctiques innovadores de mobilitat col·lectiva sostenible.
- S'incrementa la difusió dels serveis de transport sota demanda.
- S'estudia la viabilitat de millorar o ampliar la cobertura dels serveis de transport sota demanda i d'optimització de rutes actuals d'altres serveis com el transport escolar.

Finançament

MITECO - Programa DUS 5000 (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats	Ajuntaments de la Comarca
-------------------------	---------------------------

Accions relacionades	6.2, 8.8, 10.1, 10.3
Consell Comarcal	Sector 4 Infraestructures i Serveis de Comunicació; Sector 11 Atenció a les Persones
Polítiques externes	GENCAT - Pla d'infraestructures del transport de Catalunya 2006-2026

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Estudi de mobilitat a la comarca (necessitats, serveis, agents que hi actuen, emissions de CO2 no optimitzades...)						
• Difusió de les opcions de transport sota demanda						
• Estudiar les possibilitats d'ampliar el servei de transport sota demanda						
• Coneixement i innovació social i tecnològica en noves fórmules i tecnologies de transport públic sota demanda.						
• Estudiar alternatives segures i eficaces d'optimització del transport escolar i d'altres.						
• Vetllar per la millora de les freqüències de pas i la intermodalitat.						
• Promocionar el transport existent						
• Impuls de la mobilitat verda, principalment mitjançant vies ciclables						

1.8 Descentralització de serveis

 Estudiar estratègies per descentralitzar serveis públics i comercials.

 La configuració comarcal amb 144 nuclis de població i municipis amb poca població i baixa densitat, ha acabat provocant la centralització del teixit comercial a la ciutat de Tremp principalment, i a la Pobla de Segur i a Isona en segon lloc. En altres nuclis es mantenen comerços bàsics com farmacèutics o una petita tenda de queviures. Pel que fa als serveis públics, l'amenaça del tancament de serveis sempre hi és present.

Cal buscar mecanismes per adaptar l'oferta de serveis públics i comercials a la dispersió poblacional típica de la comarca: explorar instruments d'innovació social i noves tecnologies de la informació, la mobilitat i la logística, com els sistemes de serveis sota demanda, les agrupacions de comandes, els serveis ambulants (bibliobus), la teleassistència i fins i tot el transport amb aeronaus no tripulades (drons) entre d'altres.

Actuacions previstes

- Identificar i mapejar les necessitats de serveis públics i comercials a escala municipal.
- Exploració de la capacitat tecnològica i bones pràctiques.
- Mantenir una xarxa de relacions amb altres comarques, agents locals i experiències que faciliti el coneixement i la transferència de bones pràctiques.
- Posicionament de la comarca per participar en proves pilots de projectes d'aquestes característiques.

Resultats esperats

- Identificades les desigualtats d'accés a serveis bàsics i comerços de proximitat.
- Es coneixen les oportunitats per la descentralització que generen les tecnologies de la indústria 4.0 i pràctiques exemplars en aquest àmbit.
- Potenciats instruments d'innovació social i generació de coneixement sobre fórmules de descentralització de serveis i activitat comercial.
- Identificats projectes estratègics amb la capacitat i la possibilitat de pilotar-se a la comarca.
- Pilotat algun projecte d'interès.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal; Pallars Actiu; Ajuntament de Tremp

Agents implicats

Serveis Públics de la Comarca, Associacions de Comerciants,

Accions relacionades

01.9,02.6,05.1,06.07,09.01

Consell Comarcal

Sector 11 Atenció a les Persones; Sector 13 Joventut; Sector 14 Cultura; Sector 15 Esports

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Identificar i mapejar les necessitats de serveis públics i comercials a escala municipal.						
• Exploració de la capacitat tecnològica i bones pràctiques.						
• Mantenir una xarxa de relacions amb altres comarques, agents locals i experiències que faciliti el coneixement i la transferència de bones pràctiques.						
• Posicionament de la comarca per participar en proves pilots de projectes d'aquestes característiques.						

1.9 Exploració de models de negoci

🎯 Explorar diferents models de negoci -mitjançant un breu estudi de viabilitat de cadascun d'ells- que responguin a necessitats comarcals detectades per facilitar la localització a la comarca de nous establiments i negocis.

💬 Es reclama, per part de la ciutadania, un increment dels serveis que millorin la qualitat de vida a la comarca en àmbits com la salut, el benestar i la cura, la cultura, l'esport, l'oci o el temps lliure en general. Això implica, possibilitats de nous negocis i establiments.

Des de les administracions públiques es poden buscar mecanismes per tal de localitzar serveis concrets a la comarca mitjançant nous models de negoci, explorant-ne la seva viabilitat i oferint-los com a exemples per a persones i col·lectius que vulguin emprendre a la comarca.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Exploració de models de negoci a partir de necessitats detectades en les diagnosi realitzades (altres accions) i els espais de participació de la comarca. • Ús per part de serveis d'emprenedoria i empresa de la comarca	• Vincular l'exploració a la realitat rural i de l'àmbit de l'Alt Pirineu, també mitjançant l'intercanvi de models exemplars i bones pràctiques.

Resultats esperats	• Ideats i publicats una desena de models de negoci viables amb capacitat de satisfer necessitats detectades. • Presència de models d'economia social i solidària. • Utilitat pels serveis d'emprenedoria i acompanyament comarcals. • Nous negocis creats inspirats en aquesta exploració.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran; Ajuntament de Tremp (PE); Pallars Actiu

Accions relacionades	1.4, 3.5,
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica;
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Exploració de models de negoci a partir de necessitats detectades en les diagnosi realitzades (altres accions) i els espais de participació de la comarca.						
• Ús per part de serveis d'emprenedoria i empresa de la comarca						

2.1 Detecció de necessitats de professionals a les empreses de la comarca

- 🎯 Explorar les necessitats per formar persones en determinats àmbits professionals tenint en compte la demanda empresarial actual, els sectors estratègics de la comarca i els requeriments de futures professions.
- 💬 Tenint en compte les necessitats actuals del teixit productiu comarcal així com les noves tendències, es proposa explorar quins perfils professionals fan i faran falta a la comarca i buscar estratègies de formació i promoció de persones treballadores especialitzades.
D'aquesta manera s'actua donant resposta a la demanda real per part del sector privat i oferint oportunitats d'ocupació a persones desocupades o en formació.

Actuacions previstes

- Exploració sobre necessitats de professionalització de sectors estratègics i sectors emergents
- Exploració sobre necessitats de professionals d'empreses amb especial demanda d'ocupació, dificultats per captar professionals o en previsió de relleu.
- Analitzar, definir i delimitar les principals necessitats de formació dels equips i comandaments (gestors) d'empreses així com establir les prioritats formatives.
- Definir una estratègia per cobrir les necessitats detectades.

Resultats esperats

- Identificats els perfils més demandats a la comarca per part d'empreses i les necessitats de formació que tenen.
- Identificats els perfils que es poden necessitar més endavant en sectors emergents, sectors envellits...
- Formulades propostes de formació de perfils específics basades en la diagnosi.
- Cobrir les necessitats detectades al territori.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Oficina Comarcal del SOC; Ajuntament de Tremp (PE); Escola Agrària; ICEM Pallars;

Accions relacionades

2.3, 7.9, 8.3

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Exploració sobre necessitats de professionalització (sectors estratègics, sectors emergents, necessitats de relleu, demanda empresarial)						
• Exploració sobre necessitats de professionalització d'empreses amb especial demanda d'ocupació, dificultats per captar professionals o en previsió de relleu.						
• Analitzar, definir i delimitar les principals necessitats de formació dels equips i comandaments (gestors) d'empreses així com establir les prioritats formatives.						
• Definir una estratègia per cobrir les necessitats detectades.						

2.2 Programes d'ocupació específics

- Incrementar l'ocupabilitat a la comarca, principalment de col·lectius amb al risc d'exclusió.
- Continuar impulsant programes ocupacionals de formació, inserció i intermediació per a col·lectius específics (joves, dones, persones nouvingudes, persones amb discapacitat, persones aturades de llarga durada) és una manera de millorar l'ocupabilitat d'aquests col·lectius.
Aquesta acció planteja actuacions per millorar la gestió i l'efectivitat d'aquests programes.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Coordinació dels diferents agents que gestionen programes ocupacionals (ajuntaments, Consell Comarcal, SOC, entitats) i vetllar per la descentralització dels serveis subjectes a contractació. • Manteniment i millora si s'escau els programes d'ocupació impulsats pel Servei d'Ocupació de Catalunya i gestionats pel Consell Comarcal (Formació i Treball, Garantia Juvenil...) i els ajuntaments. • Impulsar actuacions orientades a col·lectius que tenen especials dificultats d'inserció laboral o necessiten un suport reforçat. • Suport a les empreses que vulguin col·laborar en la inserció, sent beneficiàries dels ajuts dels nous programes de contractació del SOC.	• Mecanismes per incentivar l'efectivitat en la inserció laborals dels programes subvencionats mitjançant la implicació del sector privat.

Resultats esperats	• S'incrementa la coordinació dels diferents agents que gestionen programes, millorant-ne l'impacte i afavorint una base per la futura concertació comarcal. • Es continuen executant programes ocupacionals per col·lectius específics fent més seguiment de la qualitat de la part formativa i inclusiva d'aquest. • Implicades les empreses en els programes ocupacionals. • Millorar l'ocupabilitat de les persones. • Proporcionada experiència laboral en entorns reals de treball i la qualificació necessària per a la inserció.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL, programes de formació i ocupacionals)

Agent responsable	Consell Comarcal, Pallars Actiu, Ajuntament de Tremp
Agents implicats	Oficina Comarcal del SOC

Accions relacionades	1.5, 2.3
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT - Programes del SOC (formació i treball, garantia juvenil,...)

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació dels diferents agents que gestionen programes ocupacionals (ajuntaments, Consell Comarcal, SOC, entitats)						
• Manteniment i millora si s'escau els programes d'ocupació impulsats pel Servei d'Ocupació de Catalunya i gestionats pel Consell Comarcal (Formació i Treball, Garantia Juvenil) i els ajuntaments.						
• Impulsar actuacions orientades a col·lectius que tenen especials dificultats d'inserció laboral o necessiten un suport reforçat.						
• Suport a les empreses que vulguin col·laborar en la inserció sent beneficiàries dels ajuts dels nous programes de contractació del SOC						

2.3 Formació professionalitzadora i ocupacional

- Mantenir i incrementar el potencial d'actuacions formatives per persones aturades i treballadores, principalment en sectors econòmics que tenen demanda a la comarca.
- Mitjançant diferents programes que s'executen a la comarca es forma a professionals de sectors estratègics com l'agroalimentari, l'hostaleria o el turisme tot mantenint la formació en altres sectors econòmics rellevants i amb alta demanda d'ocupació. Aquestes actuacions han incrementat la professionalització d'aquests sectors i la inserció laboral de persones aturades. És clau poder formar a persones treballadores en els sectors que més demanda d'ocupació generen i fer-ho incentivant l'interès dels i les participants, millorant la coordinació de diferents agents i la participació de les empreses dels sectors implicats.

Actuacions previstes

- Mantenir la formació ocupacional i professionalitzadora, principalment en sectors estratègics com l'agroalimentari, el comerç i el turisme.
- Cercar estratègies de millora de l'interès, la motivació i l'afecció dels i les participants vers les formacions realitzades
- Cercar i idear fórmules per incrementar les capacitats d'oferir formació de qualitat a la comarca i adaptada a les necessitats de cada cas: certificats de professionalització, suport a centres de formació, oferir certificats de professionalitat als programes d'ocupació, activitats de *reskilling*.... amb l'objectiu de garantir futures insercions.
- Actuacions orientades a la feminització de professions altament masculinitzades.
- Coordinar les accions formatives i centralitzar la informació en un document informatiu de formació anual (o similar).

Resultats esperats

- Es manté i s'incrementa la formació ocupacional i professionalitzadora en sectors estratègics.
- S'incrementa l'interès i la motivació de les persones participants.
- Detectades i ideades fórmules i agents per incrementar la capacitat comarcal d'oferir formacions de qualitat i adaptades a les necessitats.
- Incrementada la coordinació i creat un mecanisme de difusió que centralitzi la informació sobre les formacions

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL)

Agent responsable

Consell Comarcal, Ajuntament de Tremp

Agents implicats

Oficina Comarcal del SOC

Accions relacionades	2.4, 2.6, 7.9, 8.3
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Mantenir la formació ocupacional i professionalitzadora en sectors estratègics com l'agroalimentari, el comerç i el turisme.						
•Cercar estratègies de millora de l'interès, la motivació i l'afecció dels i les participants vers les formacions realitzades.						
•Cercar i idear fórmules per incrementar les capacitats d'oferir formació de qualitat a la comarca i adaptada a les necessitats de cada cas: certificats de professionalització, suport a centres de formació, oferir certificats de professionalitat als programes d'ocupació.... amb l'objectiu de garantir futures insercions.						
•Actuacions orientades a la feminització de professions altament masculinitzades.						
•Coordinar les accions formatives i centralitzar la informació en un document informatiu de formació anual (o similar).						

2.4 Coordinació de la formació amb altres comarques

🎯 Idear mecanismes de coordinació i difusió de la formació professionalitzadora i empresarial no reglada entre les comarques de l'Alt Pirineu, l'Aran i el Solsonès.

💬 La formació professionalitzadora i empresarial no reglada en l'àmbit de l'Alt Pirineu, l'Aran i el Solsonès és força àmplia. Tanmateix no sempre es té la informació de tot el que es fa. Incrementar la coordinació entre els diferents agents que promouen aquestes iniciatives és necessari per fer més eficaces les formacions que es realitzen. En un primer moment, es proposa una eina de difusió conjunta d'aquestes formacions per, finalment, incrementar i cercar altres mecanismes de coordinació.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Coordinació del personal tècnic de reactivació socioeconòmica de les comarques participants. • Implementació d'una eina de publicació conjunta de la formació no reglada professionalitzadora i per empreses. • Buscar mecanismes d'incrustació a webs comarcals i difusió de la formació.	• Millora de l'eina convertint-la en un portal web o agenda. • Ampliació de l'eina i la coordinació a la resta de la província o almenys a la Noguera.

Resultats esperats	• Incrementada la coordinació entre comarques. • Increment de la participació en formacions per part de persones alienes a la comarca.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Plans de reactivació, Treball a les 7 comarques, AODL); Diputació de Lleida

Agent responsable	Consells Comarcals participants
Agents implicats	Diputació de Lleida, Àrees de Joventut i econòmiques dels consells comarcals; Ajuntament de Tremp

Accions relacionades	2.3, 2.6
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació del personal tècnic de reactivació socioeconòmica de les comarques participants.						
• Implementació d'una eina de publicació conjunta de la formació no reglada professionalitzadora i per empreses.						
• Buscar mecanismes d'incrustació a webs comarcals i difusió de la formació.						

2.5 Contractació i compra pública estratègica

- 🎯 Entendre i utilitzar la contractació i compra pública com un mecanisme per garantir l'ocupabilitat de sectors específics i la qualitat de vida a la comarca.
- 💬 La contractació i la compra pública ha de ser entesa no només com una eina de provisió de béns i serveis per part de l'administració pública sinó, també, com una eina per generar un impacte socioeconòmic determinat. Introduir criteris de compra i contractació responsable i innovadora amb clàusules socials, mediambientals o mitjançant la reserva és una manera d'impulsar el desenvolupament socioeconòmic de la comarca.

Actuacions previstes

- Diagnosi de l'ús de la contractació i la compra pública per les administracions públiques de la comarca.
- Exploració de les capacitats d'incrementar l'impacte social, ambiental, la innovació i l'eficàcia de les polítiques públiques mitjançant l'ús de la contractació i la compra pública.
- Jornada de formació per a personal i càrrecs electes del Consell Comarcal i ajuntaments.
- Participació a entitats i xarxes municipalistes que fomenten la contractació pública estratègica i responsable

Resultats esperats

- Incrementada la contractació amb clàusules socials a la comarca.
- Incrementada eficientment la contractació mitjançant reserva (tenint en compte la capacitat del teixit social comarcal)
- Incrementada la compra i contractació pública en proveïdors locals
- Transferit el coneixement al conjunt de l'administració local

Finançament

Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Programa Ateneus Cooperatius)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Ajuntaments i altres administracions públiques

Accions relacionades

1.5, 6.6, 6.9

Consell Comarcal

Sector 1 Serveis als Ajuntaments; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

GENCAT - Codi per a una contractació pública socialment responsable

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de l'ús de la contractació i la compra pública per les administracions públiques de la comarca.						
• Exploració de les capacitats d'incrementar l'impacte social, ambiental, la innovació i l'eficàcia de les polítiques públiques mitjançant l'ús de la contractació i la compra pública.						
• Jornada de formació per a personal i càrrecs electes del Consell Comarcal i ajuntaments.						
• Participació a entitats i xarxes municipalistes que fomenten la contractació pública estratègica i responsable						

2.6 Espai de referència per l'aprenentatge

🎯 Dissenyar un projecte i ubicar un espai (o xarxa d'espais) de referència per la formació i l'educació superior, ocupacional i professionalitzadora.

💬 Un espai de referència per la formació podria oferir informació i serveis per a les persones que volen estudiar o formar-se, també online. Aquest servei podria assumir les funcions de recerca, centralització i divulgació del conjunt d'informació sobre formacions i estudis, acompanyar a les persones usuàries en els itineraris de professionalització, disposar d'un espai virtual d'aprenentatge, sala d'estudi i altres serveis i, esdevenir un espai de programes *reskilling* i fins i tot, ser un espai de referència per serveis descentralitzats d'universitats o centres de formació (UNED, UOC, IOC, SOC, Xarxa TIC...)

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Coordinació d'agents de la comarca • Informe de bones pràctiques de serveis similars • Exploració de col·laboracions amb universitats i centres adscrits • Disseny del servei	• Posicionament comarcal i supracomarcal d'impuls nacional a la formació virtual i a la descentralització de serveis. • Oferta de serveis a l'estudiant desplaçat (allotjament, informació, activitats), per exemple, pels estudiants dels graus de Muntanya

Resultats esperats	• Coordinats els diferents agents de la comarca per identificar les potencialitats i possibilitats del servei. • Es disposa d'un servei d'informació sobre estudis i formacions reglades i no reglades de caràcter universitari i professional. • Es disposa d'un equipament de referència amb serveis facilitadors de la formació.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL); MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Escola d'Adults; Oficina Comarcal del SOC; Espai TIC (Ajuntament d'Isona i Conca Dellà); Telecentre (Ajuntament de La Pobla de Segur); Punt TIC, e- centre; Biblioteca Maria Barbal (Ajuntament de Tremp)

Accions relacionades	1.3, 2.7
Consell Comarcal	Sector 13 Joventut; Sector 16 Ensenyament

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació d'agents de la comarca						
• Informe de bones pràctiques de serveis similars						
• Exploració de col·laboracions amb universitats i centres adscrits						
• Disseny del servei						

2.7 Posicionament comarcal en formació i recerca en àmbits específics

- Definir una estratègia per incrementar el posicionament comarcal en formació i recerca en els sectors agroalimentari, el geològic i l'esportiu de muntanya.
- Diferents projectes i actuacions en els sectors agroalimentari, geològic i esportiu de muntanya han contribuït en el posicionament comarcal i en el relat del Pallars Jussà. Això també ha succeït en els camps de la formació i la recerca. En aquest sentit, l'estratègia a definir ha de permetre fer del Pallars Jussà una comarca de referència en aquests tres àmbits, impulsant la formació i la recerca i coordinant els diferents agents que hi actuen.

Actuacions previstes

- Coordinació dels agents: taula d'educació, formació i recerca amb els diferents agents comarcals.
- Estratègia de posicionament que identifiqui els àmbits d'especialització, els agents, les tipologies de formació o recerca que s'impulsen, els reclams principals sobretot en l'àmbit geològic, agroalimentari i esportiu de muntanya, la forma de paquetització i comunicació més efectiva i les oportunitats de creixement en aquests àmbits.
- Impulsar actuacions de posicionament i creixement: interlocució amb administracions i centres de recerca, increment de formació, activitats d'estiu relacionades en aquests àmbits...
- Impulsar actuacions comunicatives segons els aspectes detectats
- Donar suport, si s'escau, al Centre d'Alt Rendiment en alçada aprofitant les instal·lacions i les inversions a Torre de Capdella del ICEM Pallars
- Recuperar i reconvertir el Postgrau de Turisme de Muntanya amb la universitat d'Andorra

Resultats esperats

- Establerts espais de coordinació eficaços i estratègics, polítics i tècnics que facilitin la generació d'una estratègia consensuada i actuacions de posicionament.
- Definida una estratègia consensuada que ajudi a posicionar els segments geològic, agroalimentari i esportiu de muntanya comarcals en l'àmbit de la formació i la recerca.
- Establerts acords de col·laboració amb La Generalitat de Catalunya centres de recerca i altres agents de l'àmbit formatiu i de la recerca dels segments geològic, agroalimentari i esportiu de muntanya.
- Impulsades actuacions comarcals que reforcin el posicionament.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL)

Agent responsable

Consell Comarcal; Geoparc Orígens; Ajuntament de Tremp

Agents implicats

Departament d'Educació; Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural; Escola Agrària; ICEM Pallars; Museu de la Conca Dellà; Institut Català de Paleontologia; Associació de Productors d'Oli del Pallars; Ajuntaments de la

	Comarca
--	---------

Accions relacionades	7.8, 7.9, 8.3
Consell Comarcal	Sector 16 Ensenyament
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació dels agents: taula d'educació, formació i recerca amb els diferents agents comarcals.						
• Estratègia de posicionament						
• Impulsar actuacions de posicionament i creixement: interlocució amb administracions i centres de recerca, increment de formació, activitats d'estiu relacionades en aquests àmbits...						
• Impulsar actuacions comunicatives segons els aspectes detectats						
• Donar suport, si s'escau, al Centre d'Alt Rendiment en alçada aprofitant les instal·lacions i les inversions a Torre de Capdella del ICEM Pallars						
• Recuperar i reconvertir el Postgrau de Turisme de Muntanya amb la universitat d'Andorra						

3.1 Impuls al consum local

 Incrementar la sensibilització ciutadana, l'ús i la compra de productes i serveis de proximitat

 Mantenir l'activitat comercial a la comarca també requereix actuacions en el vessant de la persona consumidora tot promovent, facilitant i sensibilitzant per la compra de productes i serveis en el comerç local.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Campanyes de sensibilització en consum de proximitat i en comerç local • Actualització Directori comarcal del producte agroalimentari local (APIA) • Creació directori comarcal de comerços i serveis #FemPallars • Estudi per implementar una moneda local comarcal	• Campanyes per a col·lectius específics • Comunicació de les accions de sensibilització • Coneixement d'estratègies d'altres territoris
Resultats esperats	• Incrementat el consum de productes de proximitat • Incrementada la compra i l'ús de serveis en establiments de la comarca.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); Diputació de Lleida; MINCOTUR - ajuts al suport de l'activitat comercial a zones rurals (Next Generation)
Agent responsable	Ajuntament de Tremp
Agents implicats	Consell Comarcal; Ajuntaments de la Comarca; Associacions de comerciants; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran
Accions relacionades	3.3, 6.7, 6.6
Consell Comarcal	Sector 7 Consum; Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Campanyes de sensibilització en consum de proximitat i en comerç local						
•Actualització Directori comarcal del producte agroalimentari local (APIA)						
•Creació directori comarcal de comerços i serveis #FemPallars						
•Estudi per implementar una moneda local comarcal						

3.2 Participació ciutadana i relat comarcal

🎯 **Mantenir i impulsar processos de participació ciutadana per incrementar l'eficàcia de les polítiques públiques i la garantia dels drets de participació política també en matèries de desenvolupament econòmic.**

💬 Les polítiques de desenvolupament econòmic també poden ser cocreades amb la ciutadania. Els ciutadans i les ciutadanes són agents del desenvolupament comarcal i coneixedores de la realitat. Com ja s'està fent en altres àmbits, és necessari millorar la implicació i la participació ciutadana en el disseny i en la gestió de les polítiques i accions de desenvolupament.

Actuacions previstes

- Incorporació del teixit associatiu veïnal i social en els espais de seguiment i grups de treball del pla de reactivació, en aquelles qüestions del seu àmbit d'intervenció.
- Planteig de mecanismes de participació i captació de necessitats, propostes i l'estat d'opinió ciutadana (enquestes, audiències públiques...).

Resultats esperats

- S'amplia el ventall d'organitzacions que participen del seguiment i l'execució del pla de reactivació, incloent-hi associacions veïnals, culturals, socials i mediambientals.
- Ideats espais de participació i execució d'accions i actuacions concretes (grups de treball).
- S'ha fomentat la participació de les associacions en aquests espais i hi han participat.
- Plantejats altres mecanismes de captació de necessitats i de l'estat d'opinió general de la comarca.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Associacions cíviques, socials, culturals i veïnals

Accions relacionades

9.2

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 11 Atenció a les Persones; Sector 12 Comunicació; Sector 13 Joventut

Polítiques externes

GENCAT – ParticipaLab: xarxa d'equipaments públics dedicats a la innovació democràtica ciutadana
<http://governobert.gencat.cat/ca/detalls/noticia/participalab>

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Incorporació del teixit associatiu veïnal i social en els espais de seguiment i grups de treball del pla de reactivació, en aquelles qüestions del seu àmbit d'intervenció.						
•Planteig de mecanismes de participació i captació de necessitats, propostes i l'estat d'opinió ciutadana (enquestes, audiències públiques...)						

3.3 foment de la corresponsabilitat de la ciutadania en el desenvolupament comarcal

🎯 Fomentar la consciència ciutadana i la corresponsabilització de la ciutadania en el desenvolupament social i econòmic.

💬 La ciutadania té capacitat d'influència en el desenvolupament socioeconòmic de la comarca com a consumidores, com a propietàries d'un pis, un terreny o un negoci en traspàs, associant-se... Aquesta campanya pretén comunicar aquesta capacitat ciutadana i incrementar els gestos i actituds individuals que faciliten el desenvolupament, la reactivació comarcal i reforcen el conjunt d'accions d'aquest pla.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Campanya de sensibilització per implicar la ciutadania i els seus petits gestos en el desenvolupament comarcal • Incorporació a l'estratègia de xarxes socials	• Informació sobre l'existència d'aquest Pla de Reactivació i la contribució conjunta, d'administracions, teixit econòmic i ciutadania en l'assoliment dels objectius.

Resultats esperats	• Difoses bones pràctiques ciutadanes que impacten en el desenvolupament comarcal. • Incrementades les consultes i actuacions en benefici de les actuacions comarcals (lloguer, traspassos...) tenint en compte els àmbits en els quals se centri la campanya.
Finançament	

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ajuntament de Tremp

Accions relacionades	01.1,03.1,04.4,05.2,06.06,06.07,07.03,08.04
Consell Comarcal	Sector 12 Comunicació
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Campanya de sensibilització per implicar la ciutadania i els seus petits gestos en el desenvolupament comarcal						
•Incorporació a l'estratègia de xarxes socials						

3.4 Vertebració del teixit empresarial, associacionisme i coproducció

 Fomentar l'associacionisme empresarial i donar-li suport com a mecanisme de vertebració, d'interlocució política i com agent per al disseny i execució de polítiques.

 La comarca compta amb organitzacions que representen la major part del teixit econòmic i empresarial: comerç, turisme, restauració, sector primari... Aquest associacionisme empresarial és clau per conèixer i interpretar les necessitats dels diferents col·lectius i, també, ho és per l'execució d'iniciatives publico-privades. Des de les administracions s'ha de continuar donant suport a la vertebració i creixement d'aquestes organitzacions.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Mesures de foment de l'associacionisme empresarial, la seva visibilitat i en la millora de la seva gestió i projectes. • Suport en les accions i campanyes sorgides des del teixit empresarial organitzat. • Assessoraments i acompanyament a les associacions empresarials • Promoció i suport al desenvolupament iniciatives de coproducció publico-privades.	• Jornades d'intercanvi amb entitats d'altres territoris • Suport per professionalitzar les entitats de comerç

Resultats esperats	• S'incrementen les capacitats de gestió, vertebració del teixit empresarial, d'organització i d'interlocució de les organitzacions representatives. • Es fomenta la participació d'aquestes organitzacions en les taules i espais de treball i hi participen. • S'ha acompanyat al teixit empresarial i donat suport a les seves accions.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya; MINCOTUR - ajuts al suport de l'activitat comercial a zones rurals (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal, Ajuntament de Tremp, Pallars Actiu
Agents implicats	Comerç Associat de Tremp; Associació de Comerciants i Industrials de La Poble de Segur; Associació d'Indústria i Comerç d'Isona i Conca Della; Associació d'Oli del Pallars; Associació de Professionals de l'Àmbit Turístic del Pallars Jussà; Associació Marques de Pastor; Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp; Associació de Productors i Ramaders d'Ovi; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades	7.01, 8.01
-----------------------------	------------

Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Mesures de foment de l'associacionisme empresarial, la seva visibilitat i en la millora de la seva gestió i projectes.						
•Suport en les accions i campanyes sorgides des del teixit empresarial organitzat.						
•Assessoraments i acompanyament a les associacions de comerciants						
•Promoció i suport al desenvolupament iniciatives de coproducció publico-privades.						

3.5 Laboratori Ciutadà d'Idees d'Innovació Social

🎯 Detectar necessitats i demandes ciutadanes i buscar oportunitats de posar-les en pràctica mitjançant projectes d'innovació social de base comunitària, socioempresarial o polítiques públiques.

💬 Si de manera tradicional l'emprenedoria parteix de la visió d'una persona emprenedora, en aquest cas volem posar el focus en la comunitat i la ciutadania. Es tracta d'establir processos i dinàmiques de treball que afavoreixin la posada en comú de la demanda (necessitats concretes) amb la capacitat d'oferir serveis que la satisfacin, tot promovent processos d'emprenedoria col·lectiva o facilitant l'intercanvi d'idees de models de negoci per tal que aquelles persones que vulguin emprendre puguin modelar i testejar la seva idea des de l'inici.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Disseny de la proposta • Encàrrec metodologia i gestió (de manera participada amb organitzacions de referència i tècnics) • Execució de sessions de treball i/o servei d'acompanyament	• Estudiar la viabilitat de crear un servei d'incubació de projectes d'innovació social rural d'àmbit pirinenc.

Resultats esperats	• Dissenyada una proposta metodològica adaptada a la realitat comarcal mitjançant una organització especialitzada. • Realitzades diferents sessions en format pilot segons la metodologia acordada. • Acompanyats durant dos anys alguns dels projectes resultants.
Finançament	MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation); Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Programa Ateneus Cooperatius)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran; Ajuntaments de la comarca; organitzacions i associacions cíviques i socials de la comarca

Accions relacionades	1.4, 1.9, 6.6
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 11 Atenció a les Persones
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Disseny de la proposta						
• Encàrrec metodologia i gestió (de manera participada amb organitzacions de referència i tècnics)						
• Execució de sessions de treball i/o servei d'acompanyament						

4.1 Preparar la comarca per facilitar el teletreball

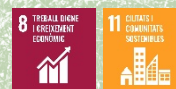
 Analitzar, dissenyar i executar actuacions que facin de la comarca un lloc bo per a professionals que poden treballar a distància.

 Les noves tecnologies estan permetent cada vegada més el treball en remot. El nombre de persones que tenen opció a teletreballar s'ha incrementat notablement. Això pot constituir una oportunitat per la fixació de població a la comarca. En aquest sentit es proposa una bateria d'actuacions que facilitin el teletreball a la comarca i la captació d'aquest segment de població.

Actuacions previstes		Actuacions amplificadores	
• Diagnosi sobre les oportunitats del teletreball. • Aplicar les conclusions d'àmbit comarcal i incidir i col·laborar amb altres administracions • Adaptació dels espais de cotreball i empreses de la comarca a aquesta realitat.		• Coordinació en l'àmbit de l'Alt Pirineu.	
Resultats esperats		• Identificats els punts forts i febles de la comarca pel que fa a la fixació de població teletreballadora. • Adaptades diferents infraestructures (espais de cotreball, biblioteques...) a la realitat del teletreball. • Incrementada la població que migra al Pallars Jussà amb opció de teletreball.	
Finançament			
Agent responsable		Consell Comarcal; Pallars Actiu	
Agents implicats		Ajuntaments; Centre d'Empreses Innovadores del Pallars Jussà (Consell Comarcal)	
Accions relacionades		4.6, 10.2	
Consell Comarcal		Sector 9 Dinamització Econòmica	
Polítiques externes		GENCAT - Comissió Interdepartamental sobre Despoblament Rural	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi sobre les oportunitats del teletreball.						
• Aplicar les conclusions d'àmbit comarcal i incidir i col·laborar amb altres administracions						
• Adaptació dels espais de cotreball i empreses de la comarca a aquesta realitat.						

4.2 Coordinació en la captació i l'acollida de nova població

 Coordinar les actuacions dels diferents agents comarcals implicats en la captació de població per tal de facilitar aquests processos i fer-los més eficaços.

 Les actuacions de fixació de població requereixen incrementar els esforços comunicatius de la comarca i explicar els avantatges de viure al Pallars Jussà. La coordinació entre els diferents agents que promouen la comarca és clau, així com ho és facilitar la informació sobre aspectes nuclears: habitatge, escolaritat, oportunitats de treball i emprenedoria, mobilitat... En aquest sentit, s'aposta per establir un protocol d'acollida que faciliti a ajuntaments i a altres administracions aquesta informació així com els canals d'atenció a les persones nouvingudes.

Actuacions previstes

- Coordinació d'agents
- Elaboració protocol d'acollida
- Actualització permanent d'informació sobre la comarca
- Avaluació dels procediments del protocol
- Coordinació intercomarcal a partir de la iniciativa "Viure a Rural"

Resultats esperats

- Elaborat el protocol d'acollida definint els procediments d'informació i coordinació entre agents de la comarca.
- Els ajuntaments i altres ens són coneixedors del protocol i l'apliquen.
- Els ajuntaments i altres ens col·laboren en l'actualització de la informació continguda.
- Garantida l'eficàcia del protocol i identificats els aspectes de millora.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal, Leader Pirineu Occidental

Agents implicats

Pallars Actiu, Ajuntaments

Accions relacionades

4.3, 4.5 , 4.6

Consell Comarcal

Sector 1 Serveis als Ajuntaments; Sector 12 Comunicació

Polítiques externes

GAL Pirineu Occidental – Viure a Rural

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació d'agents						
• Elaboració protocol d'acollida						
• Actualització permanent d'informació sobre la comarca						
• Avaluació dels procediments del protocol						
• Coordinació intercomarcal a partir de la iniciativa "Viure a Rural"						

04.3 Promoció del Territori

 Organitzar un esdeveniment d'informació i captació de població a la comarca

 La Fira Virtual és un expositor de la comarca mitjançant el qual es pretén captar i fixar població així com posicionar el Pallars Jussà com un lloc bo per viure, treballar (i teletreballar) i emprendre. De la mateixa manera, un espai web de difusió del territori i resolució dels principals dubtes serà imprescindible.

Actuacions previstes

- Fira virtual de promoció del territori
- Espai web de difusió de la comarca i benvinguda amb informació sobre els serveis, emplaçaments, realitat socioeconòmica, treball, emprenedoria i activitats principals de la comarca entre d'altres.

Resultats esperats	• Coordinats diferents agents públics i privats per difondre i explicar els beneficis de viure al Pallars Jussà. • Han participat un nombre destacat de persones interessades en viure a la comarca.
Finançament	Finançament propi del Consell Comarcal; Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL); Associació Catalana de Municipis

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Pallars Actiu, Ateneus Cooperatius

Accions relacionades	04.2,04.6
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT - Comissió Interdepartamental sobre Despoblament Rural

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Fira virtual de promoció del territori						
• Espai web de difusió de la comarca i benvinguda amb informació sobre els serveis						

4.4 Arrelament

 Mantenir població a la comarca

 Actuacions orientades al manteniment de població a la comarca mitjançant la conscienciació i revalorització dels recursos endògens de la comarca com a fons de creació de treball.

Actuacions previstes

- Campanya Una Terra On
- Arrela't

Resultats esperats

Finançament

MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation); MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation); Associació Catalana de Municipis

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Accions relacionades

01.1,01.4,01.8,02.2,02.6,06.04,Unnamed record,07.03

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 13 Joventut

Polítiques externes

04.5 Facilitar l'acollida de la població d'origen estranger

 Fer del Pallars Jussà una terra d'acollida i buscar mecanismes de fixació, també, d'aquest col·lectiu

 Durant els darrers vint anys la comarca ha vist arribar nova població d'origen estranger. Ha estat aquest fenomen el que ha permès mantenir relativament estable la població al Pallars Jussà. Això ens porta a plantejar també, actuacions que fixin a aquests segments de població, facilitant-ne l'acollida i l'arrelament.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
•Incorporació de la perspectiva multicultural i intercultural en el conjunt d'actuacions de millora de la qualitat de vida, tot tenint present la subjectivitat cultural dels diferents modes de vida. •Publicació de guies de benvinguda (en format multimèdia o escrit, físic o virtual) en diferents idiomes. Adaptació de la web d'acollida. •Identificar espais de millora i detectar bones pràctiques en el marc de les polítiques públiques d'acollida i integració, mitjançant les aportacions de les administracions locals, entitats de la societat civil i persones expertes en diferents àmbits.	•Incidir en la dimensió laboral per afrontar les desigualtats

Resultats esperats	•Presència d'actuacions de millora de la qualitat de vida que tinguin en compte la diversitat i multiculturalitat dels modes de vida. •Adaptada multi lingüísticament la web d'acollida i els diferents materials informatius. •Identificats aspectes de millora i bones pràctiques de polítiques d'acollida i integració.
Finançament	

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Leader Pirineu Occidental, Ajuntament de Trepç

Accions relacionades	4.2
Consell Comarcal	Sector 11 Atenció a les Persones; Sector 12 Comunicació
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Incorporació de la perspectiva multicultural i intercultural en el conjunt d'actuacions de millora de la qualitat de vida						
•Publicació de guies de benvinguda (en format multimèdia o escrit, físic o virtual)						
•Identificar espais de millora i detectar bones pràctiques en el marc de les polítiques públiques d'acollida i integració						

04.6 Programes específics de captació de població diana

 Dissenyar i executar programes o projectes de captació de població orientats a un perfil específic.

 Avaluar les accions d'arrelament i captació de població anteriors i continuar impulsant-ne de noves és necessari per revertir la dinàmica poblacional. Més enllà de posicionar la comarca com un lloc bo un viure-hi, treballar-hi i projectar-hi un futur és important impulsar accions per segments específics de població per incrementar l'eficàcia comunicativa, donar resposta a necessitats concretes i reforçar altres actuacions d'aquest pla. Alguns ajuntaments i organismes ja estan executant accions de captació de població.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Identificació de les actuacions de captació de població executades des del conjunt d'administracions comarcals. • Identificació de bones pràctiques de repoblament en entorns rurals (en format jornada de treball o exploració). • Avaluació de les necessitats i oportunitats per la comarca i identificació de segments de població a partir d'aquesta avaluació. • Execució de programes i accions adreçades a la captació de població diana	• Vetllar per la localització a la comarca de serveis públics, seus d'organismes públics i grups de recerca, entre d'altres. • Impuls i interlocució pública per promoure les polítiques de teletreball com una eina de lluita contra el despoblament.

Resultats esperats	• Es coneix el conjunt d'intervencions que estan tenint lloc a la comarca, bones pràctiques i s'analitzen els pros i contres i l'oportunitat d'adaptar-les a la comarca. • Identificats segments de població amb potencialitat per fixar-se a la comarca. • Executades actuacions o programes de captació de població dels segments identificats.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Oficina Comarcal del SOC, Ajuntaments de la Comarca; Barcelona Digital Talent

Accions relacionades	01.1,04.1,04.3
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 13 Joventut
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Identificació de les actuacions de captació de població executades des del conjunt d'administracions comarcals.						
• Identificació de bones pràctiques de repoblament en entorns rurals (en format jornada de treball o exploració).						
• Avaluació de les necessitats i oportunitats per la comarca i identificació de segments de població a partir d'aquesta avaluació.						
• Execució de programes i accions adreçades a la captació de població diana						
• Captar talent digital Sènior i nòmades digitals (amb Barcelona Digital Talent)						

5.1 Diagnosi de les oportunitats i obstacles de la competitivitat comarcal

- Identificar les traves i dificultats que es troben les empreses i persones emprenedores a la comarca, i les oportunitats i avantatges que afecten la competitivitat.
- Analitzar el conjunt de condicionants (taxes i impostos, tràmits amb les administracions, plantejaments urbanístics, comunicacions, mercat immobiliari...) que tenen un impacte negatiu o positiu en la competitivitat empresarial permetrà identificar polítiques concretes que permetin l'establiment de noves empreses a la comarca i millorar la competitivitat de les establertes actualment.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Estudi de condicionants • Exploració de propostes i viabilitat d'implementació	• Incidència per establir mecanismes i instruments d'àmbit nacional i estatal que tinguin en compte la ruralitat

Resultats esperats	• Detectat el conjunt de condicions que resten competitivitat i dificulten la localització de noves empreses de la comarca. • Detectats el conjunt de condicionats que afavoreixen la competitivitat i la localització de noves empreses a la comarca. • Identificades propostes de millora per al conjunt de les administracions (comarcals o no) que afavoreixen la competitivitat i la localització de noves empreses. • Identificades les principals amenaces que puguin restar competitivitat o afectar a la localització de noves empreses.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Pallars Actiu, Ajuntaments; Centre d'Empreses Innovadores del Pallars Jussà (Consell Comarcal)

Accions relacionades	2.1, 3.4, 5.2, 5.3, 6.1
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• estudi de condicionants						
• exploració de propostes i viabilitat d'implementació						

5.2 Localització empresarial, comercial i agrícola

 Facilitar la localització d'empreses, establiments i nova pagesia a la comarca

 Es detecta que pràcticament en tots els sectors productius existeix algun tipus de dificultat per localitzar-se, sigui per la manca d'oferta de locals comercials, de terrenys industrials o de terres agrícoles. Un cop més, aquest fenomen té múltiples casuístiques, però un primer esforç depèn de detectar i centralitzar els diferents espais i terrenys per empreses en una borsa.

Actuacions previstes

- Disseny de la borsa i del servei de localització adaptat a les necessitats i capacitats de la comarca.
- Mecanismes de captació d'espais comercials, industrials i terrenys agrícoles (difusió, ajuts, programes com l'espai test agrari)
- Identificació de les dificultats de localització i de cessió de locals o terrenys.

Resultats esperats

- Gestionant una borsa amb locals comercials, terrenys industrials i agraris.
- Persones tenidores d'aquests immobles els inscriuen a la borsa.
- Es coneixen profundament les dificultats per la localització de nous establiments i negocis així com els motius pels quals l'oferta de locals i terrenys és baixa (condicionants, preus, altres polítiques, culturals...)

Finançament

Finançament propi del Consell Comarcal; Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL); MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal, Pallars Actiu

Agents implicats

Ajuntaments de la comarca; organitzacions empresarials; Escola Agrària

Accions relacionades

1.8, 5.3, 6.4, 6.7, 7.1

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica; Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Disseny de la borsa i del servei de localització adaptat a les necessitats i capacitats de la comarca.						
• Mecanismes de captació d'espais comercials, industrials i terrenys agrícoles.						
• Identificació de les dificultats de localització i de cessió de locals o terrenys.						

05.3 Sòl industrial i millores en polígons

 Incrementar el sòl industrial a la comarca i millorar els serveis dels polígons.

 Millorar les condicions de localització de noves empreses industrials de sectors presents a la comarca, estratègics i emergents necessita d'un conjunt de polítiques industrials específiques. Amb aquest acció es vol diagnosticar l'estat del sòl industrial als municipis de la comarca així com l'estat dels serveis dels polígons i buscar mecanismes que d'increment i millora.

Actuacions previstes

- Diagnosi de la situació actual: polígons, activitats, capacitat i ocupació actual, dificultats per la localització en cadascun d'ells; sòl industrial fora dels polígons...
- Anàlisi de bones pràctiques de gestió, d'oferta de serveis i d'actuacions de millorar i adaptabilitat a requeriments futurs.
- Plantejar actuacions que facilitin la localització de noves empreses amb els serveis necessaris.
- Recerca de finançament i instruments per l'ordenació i la millora de polígons i sòl industrial.

Resultats esperats

- Es coneix la situació actual del sòl industrial a la comarca i les dificultats de localització.
- Es coneixen bones pràctiques de gestió, d'oferta de serveis i d'actuacions de millorar i adaptabilitat.
- Plantejades actuacions de millora conjuntament amb els ajuntaments implicats.
- Recercats mecanismes de finançament, d'ordenació urbanística, de millora dels actuals polígons i adaptabilitat.
- Incrementades el nombre d'hectàrees ocupades en sòl industrial i polígons.

Finançament

Finançament propi del Consell Comarcal; Servei d'Ocupació de Catalunya (AODL) ; MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal, Ajuntament d'Isona i Conca Dellà, Ajuntament de La Pobla de Segur, Ajuntament de Tremp, Ajuntament de Talarn

Agents implicats

Diputació de Lleida; Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades

05.1,05.2,10.01

Consell Comarcal

Sector 1 Serveis als Ajuntaments; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de la situació actual: polígons, activitats, capacitat i ocupació actual, dificultats per la localització en cadascun d'ells; sòl industrial fora dels polígons...						
• Anàlisi de bones pràctiques de gestió, d'oferta de serveis i d'actuacions de millorar i adaptabilitat a requeriments futurs.						
• Plantejar actuacions que facilitin la localització de noves empreses amb els serveis necessaris.						
• Recerca de finançament i instruments per l'ordenació i la millora de polígons i sòl industrial.						

5.4 Formació i acompanyament a empreses que volen licitar

Capacitar a empreses de la comarca per treballar amb l'administració.

Proveir a l'administració pública sovint implica incrementar les tasques internes de gestió d'una empresa i adaptar-la als requisits que demanen les clàusules del contracte. Un teixit empresarial fort ho és, també, en quant que és capaç de diversificar la seva cartera de clients, afegint-hi l'administració pública. Acompanyar i formar les empreses pallareses per tal que siguin proveïdores de l'administració és una altra fórmula per enfortir el teixit.

Actuacions previstes

- Incorporació de formació especialitzada en els catàlegs formatius de la comarca.
- Acompanyar empreses en el seu procés d'adaptar-se per treballar per l'administració pública.

Resultats esperats	• S'ha incrementat la capacitat de les empreses pallareses per treballar amb l'administració pública. • Increment de contractes gestionats per empreses pallareses
Finançament	

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	

Accions relacionades	2.5, 5.5
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT - Programa Ateneu Cooperatiu

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Incorporació de formació especialitzada en els catàlegs formatius de la comarca.						
• Acompanyar empreses en el seu procés d'adaptar-se per treballar per l'administració pública.						

5.5 Finançament empresarial

 Disposar i posar a l'abast d'administracions i empreses mecanismes de finançament de projectes estratègics i empresarials

 L'accés al finançament és clau per escalar un negoci i sovint és una limitació important, més encara en entorns rurals amb dificultats de competitivitat.

En aquest sentit, es pretén idear mecanismes que facilitin el finançament empresarial, en un primer moment amb la difusió de mecanismes existents i en un segon moment, intentant crear instruments propis o compartits.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Detecció de necessitats financeres de les empreses pallareses i projectes d'emprenedoria. • Recerca de nous instruments de finançament públics i privats interessats en finançar projectes en l'àmbit rural (com la possibilitat de crear un fons d'inversió privat pirinenc) • Difusió d'ajuts i instruments de finançament existents (LEADER, PAC) i previsibles (Next Generation) • Finançament per a cooperatives i projectes de l'ESS	• Fons de finançament empresarial d'àmbit pallarès o pirinenc • Idear mecanismes d'acompanyament que fomentin la innovació com a via de captar nou finançament (en la línia del <i>Next Generation</i>)

Resultats esperats	• Realitzada una radiografia de les necessitats de finançament i obstacles per part de les empreses • Analitzats nous instruments de finançament, també per organitzacions de l'ESS • Creat un mecanisme eficaç de difusió de convocatòries i instruments de finançament per empreses que tinguin en compte, també, les opcions per cooperatives i iniciatives de l'ESS
Finançament	

Agent responsable	Centre d'Empreses Innovadores (Consell Comarcal); Pallars Actiu
Agents implicats	Consorci LEADER Pirineu Occidental, Escola Agrària, Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades	5.1, 6.1, 6.6, 6.8
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Detecció de necessitats financeres de les empreses pallareses i projectes d'emprenedoria.						
•Recerca de nous instruments de finançament públics i privats interessats en finançar projectes en l'àmbit rural.						
•Difusió d'ajuts i instruments de finançament existents (LEADER, PAC) i previsibles (Next Generation)						
•Finançament per a cooperatives i projectes de l'ESS						

5.6 Programes d'emprenedoria i acompanyament a l'empresa

🎯 Impulsar l'emprenedoria i acompanyar processos empresarials en els diferents moviments vitals, també per col·lectius concrets (dones, joves).

💬 Durant els darrers anys a la comarca s'ha estat acompanyant a moltes empreses i persones emprenedores en la definició dels seus plans d'empreses, estratègies de creixement o d'adaptació als canvis. S'ha fet des del Centre d'Empreses Innovadores, amb el suport de Global Lleida i el programa Catalunya Empren. També s'ha fet des de programes específics per a persones joves, per establiments comercials o per sectors específics com l'agroalimentari. Aquesta política ha estat clau pel manteniment i la millora del teixit empresarial i comercial i per donar resposta a necessitats de les pallareses i pallaresos.

Actuacions previstes

- Continuar donant suport a noves empreses des del Centre d'Empreses Innovadores (Catalunya Empren) acompanyant la consolidació.
- Mantenir la convocatòria del Premi Jove Emprenedora
- Dissenyar programes d'emprenedoria que integrin l'acompanyament i la formació amb activitats de *networking*, coneixement entre iguals (P2P) i mentoratge.
- Continuar promovent l'emprenedoria entre les dones.
- Desenvolupar programes d'emprenedoria específics per certs perfils d'empresa o sectors

Resultats esperats

- Es manté el suport a empreses i persones emprenedores des del Consell Comarcal a través del Centre d'Empreses Innovadores, adaptant el servei a les necessitats de cada moment.
- Es promou l'emprenedoria entre les persones joves
- S'innova en formes d'acompanyament mitjançant metodologies col·laboratives i el mentoratge.
- Es defineixen programes d'emprenedoria per sectors o àmbits específics.

Finançament

Global Lleida; Programa Catalunya Emprèn (Generalitat de Catalunya); SOC (projecte Treball a les 7 Comarques); Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Programa Ateneus Cooperatius)

Agent responsable

Centre d'Empreses Innovadores Pallars Jussà (Consell Comarcal)

Agents implicats

Programa Catalunya Emprèn; Global Lleida; Oficina Jove; Ajuntament de Tremp; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades

3.5, 6.6, 7.10, 8.3

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Continuar donant suport a noves empreses des del Centre d'Empreses Innovadores (Catalunya Empren) acompanyant la consolidació.						
•Mantenir la convocatòria del Premi Jove Emprenedora						
•Dissenyar programes d'emprenedoria que integrin l'acompanyament i la formació amb activitats de networking, coneixement entre iguals (P2P) i mentoratge.						
•Continuar promovent l'emprenedoria entre les dones.						
•Desenvolupar programes d'emprenedoria específics per certs perfils d'empresa o sectors						

6.1 Detecció i estratègies d'actuació en cadenes de valor

- Identificar les principals cadenes de valor de la comarca, els seus components, les capacitats per generar activitat econòmica i ocupació així com l'oportunitat de plantejar actuacions concretes.
- Analitzar una cadena de valor significa conèixer de quina manera evoluciona un producte des de la matèria primera fins al consum final. Es tracta d'observar la forma en què es genera valor afegit principalment mitjançant la transformació, el transport i la comercialització.
 La proposta implica analitzar les cadenes de valor principals, per exemple en els sectors agroalimentari (ecològic i convencional) i turístic per veure quina part de la cadena de valor es practica a la comarca i quina a fora, tot cercant estratègies i nínxols de mercat per millorar la productivitat de les empreses actuals, generar nous llocs de treball i més activitat econòmica.

Actuacions previstes		Actuacions amplificadores	
•Diagnosi de detecció de les principals cadenes de valor a la comarca amb les seves debilitats i fortaleces, així com oportunitats en nínxols descoberts. •Estratègia de desenvolupament de cadenes de valor en àmbits estratègics i significatius (turisme sostenible, primari convencional i ecològic, indústria agroalimentària, serveis i comerç, tecnològic)		•Anàlisi de nínxols amb capacitat de generar valor afegit a les cadenes tradicionals de la comarca en àmbits com la digitalització, la indústria 4.0, l'aprofitament de recursos forestals o l'eficiència energètica.	
Resultats esperats		•Detectades i diagnosticades les principals cadenes de valor comarcals •Definides estratègies amb accions, reptes o recomanacions de desenvolupament d'algunes cadenes de valor en àmbits estratègics o significatius.	
Finançament		Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL)	
Agent responsable		Consell Comarcal	
Agents implicats		Catalunya Empren; Centre d'Empreses Innovadores Pallars Jussà (Consell Comarcal); Pallars Actiu; Ajuntament de Tremp	
Accions relacionades		6.6, 6.8, 7.4, 7.5, 7.10, 8.6	
Consell Comarcal		Sector 9 Dinamització Econòmica	
Polítiques externes			

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de detecció de les principals cadenes de valor a la comarca						
• Estratègia de desenvolupament de cadenes de valor en àmbits estratègics i significatius						

6.2 Anàlisi de bones pràctiques de digitalització en l'àmbit rural

🎯 Conèixer, cocrear i analitzar la viabilitat de promoure actuacions de digitalització en l'àmbit de l'empresa en entorns rurals.

💬 La digitalització i les tecnologies 4.0 tals com la intel·ligència artificial, l'internet de les coses, la robòtica, la realitat virtual i augmentada o la gestió de dades poden tenir components específics en l'àmbit rural, així com donar resposta a necessitats particulars. Un primer pas per poder aplicar aquestes tecnologies i innovar és conèixer-ne el potencial per part de diferents agents comarcals: empreses, administracions i el personal que les prescriu.

Actuacions previstes

- Jornades divulgatives o formatives sobre les potencialitats de les tecnologies 4.0 en diferents activitats econòmiques pallareses.
- Anàlisi de la situació comarcal i del disseny d'instruments que permetin donar suport a la digitalització comarcal amb aquestes tecnologies.

Resultats esperats	• Identificades les tecnologies o bones pràctiques amb més capacitat d'impacte i viabilitat a la comarca. • Dissenyats instruments o programes que facilitin l'impuls d'aquestes tecnologies.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL)

Agent responsable	Consell Comarcal, Pallars Actiu
Agents implicats	Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica i Noves Tecnologies); Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades	1.3, 1.7, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	EU - Shaping Europe's Digital Future; ESP - Pla de Recuperació, transformació i resiliència. Components 12, 13 i 14"

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Jornades divulgatives o formatives sobre les potencialitats de les tecnologies 4.0 en diferents activitats econòmiques pallareses.						
•Anàlisi de la situació comarcal i del disseny d'instruments que permetin donar suport a la digitalització comarcal amb aquestes tecnologies.						

6.3 Auditoria tecnològica

 Conèixer l'estat de la qüestió sobre l'ús tecnològic per part de les empreses de la comarca.

 Es proposa l'auditoria tecnològica comarcal per a determinar el nivell d'ús de tecnologia per part de les empreses en conjunt i individualment. Aquesta eina serveix de punt de partida per a la realització d'altres accions de formació i acompanyament. Per l'empresa en qüestió li serveix per conèixer quin ús està fent de la tecnologia i quins beneficis podria treure'n d'aplicar-ne alguna en concret.

Actuacions previstes

- Disseny projecte
- Contractació auditoria
- Oferir l'auditoria a les empreses

Resultats esperats

- Un nombre significatiu d'empreses han passat per l'auditoria.
- Es coneix l'estat general de l'ús tecnològic a la comarca i del seus sectors productius.
- Es plantegen actuacions específiques posteriors.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal, Pallars Actiu

Agents implicats

Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica i Noves Tecnologies);
Organitzacions empresarials

Accions relacionades

6.2, 6.4

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Disseny projecte						
• Contractació auditoria						
• Oferir l'auditoria a les empreses						

6.4 Localització de noves indústries digitals i de l'entorn de la producció i eficiència energètica

🎯 Convertir la comarca en un entorn bo per petites indústries tecnològiques que no requereixin grans necessitats logístiques.

💬 L'era digital pot ser una oportunitat pel repte demogràfic i el desenvolupament econòmic de la comarca. Malauradament, també en pot ser una amenaça. Un repte que es planteja és de quina manera podem aprofitar el fenomen de la digitalització per convertir la comarca en un entorn de qualitat per certs models d'indústries 4.0 que busquin especialitzar-se en l'àmbit rural i de muntanya o servir a empreses de sectors com el primari, l'agroalimentari, turístic o esportiu. Un impediment a tenir en compte, continua sent la distància que separa la comarca dels principals eixos de comunicació viària.

Actuacions previstes

- Identificació de nínxols de mercat en indústries emergents amb capacitat de desenvolupar-se i adaptar-se a les condicions de competitivitat pallareses.
- Recerca d'oportunitats d'especialització en estudis de gestió forestal, robòtica ramadera, energies renovables.
- Estratègia per adaptar la comarca a les indústries i nínxols detectats i de posicionament, captació i creació d'empreses, talent i finançament.
- Promoure l'arribada de talent de la indústria digital i de les TIC: Setmana Pallars Talent Digital

Resultats esperats

- Identificades oportunitats, tecnologies emergents i nínxols amb capacitat de desenvolupar-se a la comarca.
- Definida una estratègia que adapti la comarca a aquestes oportunitats, posicioni la comarca i acompanyi processos de localització i creació de negocis en aquest àmbit.

Finançament

Finançament propi del Consell Comarcal; Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL); MINECO - Fons Next Tech; MINECO - Projectes de recerca i desenvolupament en intel·ligència artificial i altres tecnologies digitals i la seva integració a les cadenes de valor; Fundació Barcelona Mobile World Capital;

Agent responsable

Consell Comarcal, Pallars Actiu

Agents implicats

Ajuntaments de la comarca

Accions relacionades

4.6, 6.1, 6.2

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes	"EU - Shaping Europe's Digital Future; ESP - Pla de Recuperació, transformació i resiliència. Components 12, 13 i 14"
----------------------------	---

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Identificació de nínxols de mercat en indústries emergents amb capacitat de desenvolupar-se						
•Recerca d'oportunitats d'especialització en estudis de gestió forestal, robòtica ramadera, energies renovables.						
•Estratègia per adaptar la comarca a les indústries i nínxols detectats i de posicionament						
•Promoure l'arribada de talent de la indústria digital i de les TIC: Setmana Pallars Talent Digital						

6.5 Acompanyament a l'emprenedoria, la innovació i a la transformació empresarial i digital

- Acompanyar projectes empresarials en l'àmbit mercantil i de l'ESS amb una clara línia d'innovació o de transformació digital.
- Seguint la línia mantinguda fins ara per part de diferents serveis i programes de la comarca, es vol impulsar la transformació empresarial cap a models més resilients, adaptats a la demanda, a les noves tecnologies i més conscients de l'impacte social i ambiental de les seves activitats.

Actuacions previstes

- Coordinació d'agents
- Formació conjunta de prescriptors públics i privats tenint en compte els requeriments de les necessitats i les tendències futures (digitalització, eficiència energètica, economia circular, responsabilitat i enfocament social i comunitari...)
- Acompanyament, assessorament i formació en el marc dels programes específics de turisme, comerç i agroalimentari
- Difusió de la cartera de serveis per empreses i col·lectius emprenedors.

Resultats esperats

- Els serveis d'acompanyament a persones emprenedores i empreses s'adapten a les realitats canviants i a les seves demandes, principalment en àrees estratègiques, com la digitalització, l'eficiència energètica i l'enfocament social, comunitari de responsabilitat mediambiental.
- Es continuen impulsant a un ritme constants noves iniciatives emprenedores.
- Les empreses de la comarca coneixen els serveis orientats a la transformació empresarial de la comarca.
- Les empreses continuen usant i, fins i tot, s'incrementa l'ús dels serveis d'acompanyament i transformació empresarial comarcals

Finançament

Direcció General d'Innovació i Emprenedoria (Programa Catalunya Empren); Consorci Global Lleida; Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINECO - Fons Next Tech; MINECO - Projectes de recerca i desenvolupament en intel·ligència artificial i altres tecnologies digitals i la seva integració a les cadenes de valor

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Centre d'Empreses Innovadores; Global Lleida; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu, Escola Agrària, Pallars Actiu, Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica)

Accions relacionades	3.5, 5.6, 6.2, 6.3, 7.8, 8.3
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	Programa Catalunya Emprèn

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació d'agents						
• Formació conjunta de prescriptors públics i privats						
• Acompanyament, assessorament i formació en el marc dels programes específics de turisme, comerç i agroalimentari						
• Difusió de la cartera de serveis per empreses i col·lectius emprenedors.						

6.6 Impuls de l'Economia Social i Solidària

Donar suport a iniciatives d'economia social i solidària i a la generació de les condicions per créixer en ESS des del programa d'Ateneus Cooperatius i altres serveis.

La transformació del teixit socioeconòmic implica fer-lo més plural en fórmules d'empresa. En aquest sentit cal continuar fomentant l'emprenedoria i la transformació empresarial cap a models de l'economia cooperativa, social i solidària, empreses més conscients dels seus impactes, gestionades de manera democràtica i amb una orientació de servei a la comunitat i a la comarca.

Actuacions previstes

- Continuar impulsant l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran.
- Impuls i gestió dels serveis de mapatge, divulgació i sensibilització, formació, acompanyament i informació.
- Implicar un major nombre d'agents de l'ESS del territori en el programa.
- Facilitar la coordinació i la intercooperació entre cooperatives i altres organitzacions de l'ESS.
- Participació i col·laboració en el marc de la Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària

Resultats esperats	• Noves cooperatives • Nous llocs de treball de qualitat en empreses de l'ESS
Finançament	Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Programa Ateneus Cooperatius);
Agent responsable	Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran
Agents implicats	Consell Comarcal; Ajuntament de Tremp (PE)
Accions relacionades	1.5, 3.2, 3.5, 5.1, 6.9
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT – Programa Ateneus Cooperatius

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Continuar impulsant l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran.						
•Impuls i gestió del serveis de mapatge, divulgació i sensibilització, formació, acompanyament i informació.						
•Implicar un major nombre d'agents de l'ESS del territori en el programa.						
•Facilitar la coordinació i la intercooperació entre cooperatives i altres organitzacions de l'ESS.						
•Participació i col·laboració en el marc de la Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària						

6.7 Dinamització comercial

Dissenyar i executar accions formatives, d'acompanyament i d'impuls al comerç local

Durant els darrers anys, el pla de dinamització comercial del Pallars Jussà ha permès incidir en l'actualització del comerç. En la mateixa línia, cal continuar planificant actuacions que actualitzin i transformin el comerç a la comarca.

Actuacions previstes

- Dinamització de locals comercials sense activitat (Projecte AMICC)
- Intermediació per la facilitació dels relleus empresarials.
- Creació i organització de campanyes estacionals de comerç de la comarca (primavera i Nadal)
- Espais de *networking* entre comerciants per compartir inquietuds
- Guia de bones pràctiques de comerç.
- Creació de la marca comercial i posicionament del comerç de la comarca (#FemPallars).

Resultats esperats

- Reduïda de la discontinuïtat comercial als eixos urbans.
- Millorada de la competitivitat del sector comerç.
- Incrementada la sensibilitat del sector a l'hora de cuidar i evolucionar els seus negocis.
- Incrementada de la notorietat del comerç del Pallars Jussà.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 Comarques); Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya; MINCOTUR - ajuts al suport de l'activitat comercial a zones rurals (Next Generation)

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica)

Agents implicats

Consell Comarcal; Altres ajuntaments de la comarca; Associacions de comerciants

Accions relacionades

1.9, 2.1, 3.1, 3.3, 6.5, 7.7

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Dinamització de locals comercials sense activitat (Projecte AMICC)						
•Intermediació per la facilitació dels relleus empresarials.						
•Creació i organització de campanyes estacionals de comerç de la comarca (primavera i Nadal)						
•Espais de networking entre comerciants per compartir inquietuds						
•Guia de bones pràctiques de comerç.						
•Creació de la marca comercial i posicionament del comerç de la comarca (#FemPallars).						

6.8 Suport a les empreses per escalar o implementar-se a nous mercats

- Donar suport a les empreses de la comarca per tal d'escalar en producció o volum de negoci, així com obrir-se a altres mercats nacionals i internacionals
- La microempresa i l'empresa familiar representen el 80% del teixit empresarial de la comarca. La petita i mitjana empresa són una excepció. En pro de constituir un teixit econòmic més plural, més diversificat i més resilient és necessari impulsar, sostenible i viable, el creixement d'empreses que tenen aquesta capacitat i poden actuar com a tractores.

Actuacions previstes

- Programa o instrument genèric d'acceleració de projectes.
- Programes personalitzats d'acceleració de projectes de sectors estratègics i d'economia social i solidària.
- Anàlisi d'agents i programes públics i privats que promoguin i acompanyin en l'acceleració de projectes (especialment en sectors estratègics i de l'ESS).
- Adaptació dels serveis d'acompanyament, viviers d'empreses i incubació per acollir aquestes iniciatives.

Resultats esperats

- Identificats projectes i empreses amb capacitat i voluntat d'escalar o obrir-se a nous mercats.
- Identificats projectes i empreses amb capacitat tractora
- Identificats, descrits i analitzats agents públics i privat que promoguin i acompanyin en l'acceleració de projectes més enllà d'Acció 10.
- Dissenyats programes o instruments per acompanyar empreses en la seva acceleració o internacionalització

Finançament

Direcció General d'Innovació i Emprenedoria (Programa Catalunya Empren); Consorci Global Lleida; MINECO - Fons Next Tech; MINCOTUR - Plans d'innovació i sostenibilitat a la indústria manufacturera (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal; Pallars Actiu; Acció 10 Alt Pirineu i Aran

Agents implicats

Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran; Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica)

Accions relacionades

5.5, 6.1, 6.2,

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Programa o instrument genèric d'acceleració de projectes.						
• Programes personalitzats d'acceleració de projectes de sectors estratègics i d'economia social i solidària.						
• Anàlisi d'agents i programes públics i privats que promoguin i acompanyin en l'acceleració de projectes						
• Adaptació dels serveis d'acompanyament, viviers d'empreses i incubació per acollir aquestes iniciatives.						

6.9 Contribució als Objectius de Desenvolupament Sostenible i responsabilitat social empresarial

- Vetllar per la consecució d'un teixit econòmic conscient i responsable dels seus impactes socials i mediambientals així com del seu rol en el desenvolupament comarcal.
- El foment d'una economia més resilient implica un teixit empresarial més conscient dels seus impactes i responsable de les seves actuacions. Tot i que el teixit empresarial de la comarca està marcat per la microempresa, l'empresa familiar o unipersonal (sovint sense forma a jurídica pròpia) és important potenciar mecanismes en clau de reduir la serva petjada ecològica i incrementar els impactes socials positius en aspectes com l'interès per la comunitat, la inclusió social, la perspectiva de gènere, els usos del temps, els lideratges distribuïts o la bona gestió dels recursos humans entre d'altres tot incidint en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Actuacions previstes		Actuacions amplificadores	
• Informació sobre eines d'avaluació de l'impacte social i ecològic. • Acompanyament a empreses en la diagnosi del seu impacte i en la implementació d'un pla de Responsabilitat Social Corporativa. • Campanya d'integració dels ODS en la gestió empresarial.			
Resultats esperats			
• Es coneixen i es difonen entre l'empresariat eines d'avaluació de l'impacte social i ecològic, dels ODS i de la necessitat d'integrar-los en la gestió empresarial. • Acompanyades empreses i persones autònomes en el disseny de plans o actuacions de RSC.			
Finançament			
Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives (Programa Ateneus Cooperatius); Direcció General d'Innovació i Emprenedoria (Programa Catalunya Empren)			
Agent responsable			
Pallars Actiu, Consell Comarcal			
Agents implicats			
Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran			
Accions relacionades		3.2, 3.3, 3.4, 6.6	
Consell Comarcal		Sector 9 Dinamització Econòmica	
Polítiques externes			

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Informació sobre eines d'avaluació de l'impacte social i ecològic.						
• Acompanyament a empreses en la diagnosi del seu impacte i en la implementació d'un pla de Responsabilitat Social Corporativa.						
• Campanya d'integració dels ODS en la gestió empresarial.						

7.1 Dinamització dels sectors agrari i ramader

🎯 Facilitar processos de transformació del sector primari orientats a incrementar l'eficiència productiva i la generació de valor afegit i a buscar solucions als reptes presents.

💬 Modernitzar, retenir i transformar el sector primari del Pallars Jussà implica d'una estratègia consensuada i d'un pacte entre el mateix sector i les administracions públiques. Són moltes les oportunitats que té el camp pallarès i també molts els reptes: impuls al regadiu, noves infraestructures, incorporació de nous productes i varietats, mantenir el màxim de cadena de valor, relleus i incorporació de persones joves, incorporació de tecnologia, canals de comercialització...

Actuacions previstes

- Pacte i estratègia pel sector agrari i ramader plenament interconnectada amb l'estratègia industrial agroalimentària.
- Coordinació dels agents i incrementar l'impacte del programa *Al Teu Gust* en el sector primari.
- Contractació d'una figura dinamitzadora del sector primari.
- Estudi impacte de la nova PAC

Resultats esperats

- Consensuada una estratègia d'impuls i transformació del sector primari a la comarca.
- Coordinats el conjunt d'agents públics i representatius del sector primari.
- Definides polítiques, instruments i mecanismes que transformin el sector primari amb els recursos per implementar-les.
- Treballats alguns dels principals reptes del sector primari.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable

Consell Comarcal; Ajuntament de Tremp (PE)

Agents implicats

Pallars Actiu; Oficina agrària del Pallars Jussà; Escola Agrària; Organitzacions representatives,

Accions relacionades

7.2

Consell Comarcal

Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

GENCAT – Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Pacte i estratègia pel sector agrari i ramader plenament interconnectada amb l'estratègia industrial agroalimentària						
• Coordinació dels agents i incrementar l'impacte del programa <i>Al Teu Gust</i> en el sector primari.						
• Contractació d'una figura dinamitzadora del sector primari						
• Estudi impacte de la nova PAC						

7.2 Dinamització de la indústria agroalimentària

- Continuar impulsant la indústria agroalimentària a la comarca mitjançant la dinamització del sector i amb una estratègia consensuada, principalment mitjançant el programa *Al Teu Gust*.
- La indústria de la transformació agroalimentària a la comarca, sobretot del subsector càrnic és la que més llocs de treball genera i la que més potencial de creixement té. La dinamització del sector, mitjançant el programa *Al Teu Gust*, ha estat clau per al creixement, el posicionament i la innovació en el sector.

Actuacions previstes

- Mantenir la coordinació dels diferents agents públics i privats i impulsar iniciatives conjuntes en el marc del programa *Al Teu Gust*
- Estratègies en sectors específics com el vitivinícola, l'oleic i el de la restauració.
- Disseny de fórmules d'acompanyament i formació a les empreses del sector i a noves iniciatives

Resultats esperats

- S'executen actuacions de cooperació, suport i promoció del sector de la indústria agroalimentària amb la col·laboració del mateix teixit.
- Les accions d'aquest pla amb impacte sobre el sector de la indústria agroalimentària es dissenyen i es planifiquen de manera consensuada i buscant fórmules de col·laboració publico-privada.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable

Consell comarcal, Ajuntament de Tremp (PE)

Agents implicats

Pallars Actiu, Oficina agrària del Pallars Jussà, Organitzacions representatives, Escola Agrària

Accions relacionades

7.1

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

GENCAT – Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya

7.3 Valorització de professions del sector primari i agroalimentari

 Idear i posar en pràctica estratègies de valorització de les professions agroramaderes i agroalimentàries, sobretot entre les persones joves.

 El sector primari i la indústria agroalimentària són puntals de l'economia pallese. Tanmateix, no només al Pallars, sovint no són prou valorades. De fet, en general, el sector està altament envellit, esdevenint-ne complicat el rejuveniment, sobretot el camp.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
•Activitats en centres escolars •Actuacions en els àmbits de l'emprenedoria i del treball •Actuacions orientades a la feminització de professions altament masculinitzades.	•Actuacions a escala nacional o estatal en els marcs de les estratègies alimentàries.

Resultats esperats	•Incorporació de noves persones professionals al sector primari i agroalimentari. •Nous projectes d'emprenedoria en el sector primari i a la indústria agroalimentària.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable	Ajuntament de Tremp (PE)
Agents implicats	Consell Comarcal; Centres Educatius; Escola Agrària; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran; Associació de Professionals de l'Àmbit Turístic; Associació de Productors d'Oli del Pallars

Accions relacionades	2.1,
Consell Comarcal	Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Activitats en centres escolars						
•Actuacions en els àmbits de l'emprenedoria i del treball						
•Actuacions orientades a la feminització de professions altament masculinitzades						

7.4 Nous conreus i varietats

- Estudiar i plantejar mecanismes d'implementació de nous cultius o varietats conreables que generin major valor afegit i s'adaptin al clima actual i futur de la comarca.
- Les transformacions en el consum i la demanda de la ciutadania, la incorporació de noves tècniques, la descoberta de varietats i nous productes així com els canvis en la climatologia fan necessària l'exploració i la incorporació de nous conreus a la comarca o la transformació d'alguns dels actuals.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
•Estudis de varietats per tal de recuperar conreus •Estudis d'implementació de nous conreus •Manteniment dels projectes de recerca i innovació com els realitzats en el sector oleic •Mecanismes d'implementació i difusió entre el sector •Implicar el sector productiu en la gestió i finançament de projectes de recerca tot buscant-te contrapartides i al·licients.	•Actuacions en posicionament comarcal en recerca i innovació en producte agroalimentari.
Resultats esperats	•Analitzades noves varietats de producte, el seu valor pel consum humà i l'adaptabilitat a diferents zones. •Ideats i implementats noves iniciatives de recerca en altres activitats econòmiques del sector agroalimentari. •Ideats i testats mecanismes de difusió dels resultats amb impacte real sobre els cultius o la producció de la comarca. •El sector privat entén i participa d'activitats de recerca i innovació del sector agroalimentari comarcal.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques);
Agent responsable	Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica), Consell Comarcal
Agents implicats	Organitzacions representatives, Oficina Comarcal, IRTA
Accions relacionades	7.5, 7.8
Consell Comarcal	Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	"GENCAT – Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 3: Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pesquer"

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Estudis de varietats per tal de recuperar conreus						
•Estudis d'implementació de nous conreus						
•Manteniment dels projectes de recerca i innovació com els realitzats en el sector oleic						
•Mecanismes d'implementació i difusió entre el sector						
•Implicar el sector productiu en la gestió i finançament de projectes de recerca tot buscant-te contrapartides i al·licients.						

7.5 Impuls a la producció ecològica

Col·laborar per mantenir una major proporció de la cadena de valor de producció ecològica a la comarca a través de la implementació de cultius ecològics (també d'ús ramader), l'adaptació d'infraestructures a la corresponent certificació i amb l'impuls de solucions de comercials.

La producció ecològica a la comarca és una realitat creixent, sobretot en l'activitat ramadera. Tanmateix, la comarca té camp per recórrer per tal de mantenir el cicle de la producció ecològica a la comarca i, per tant, mantenir la cadena de valor. En aquesta línia, cal investigar les oportunitats i reptes que suposa la producció ecològica en activitats com la producció de farratges per consum ecològic i varietats per al consum humà, les infraestructures i les seves certificacions així com la comercialització del producte ecològic tot mantenint el suport a la ramaderia ecològica.

Actuacions previstes

- Estudi de farratges ecològics
- Diagnosi i anàlisi d'oportunitats sobre la producció ecològica a la comarca
- Estudi de viabilitat i fórmules d'adaptació d'infraestructures a la corresponent certificació.
- Suport a iniciatives de comercialització

Resultats esperats

- Es coneixen els impactes de l'agricultura ecològica per ús animal a la comarca.
- S'han detectat el conjunt d'oportunitats associades a l'impuls de la producció ecològica a la comarca.
- Es coneixen els costos d'adaptació i certificació d'infraestructures així com la seva viabilitat econòmicofinancera.
- Els resultats dels estudis són difosos i aplicats per part del sector privat i les administracions públiques.
- S'ha contribuït en generar iniciatives de comercialització que ofereixin el màxim rendiment al producte ecològic.

Finançament

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica); Pallars Actiu; Consell comarcal

Agents implicats

Oficina Agrària, Escola Agrària

Accions relacionades

6.1, 7.4

Consell Comarcal

Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

"GENCAT – Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya
ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 3:

Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pesquer"

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Estudi farratges ecològics						
• Diagnosi i anàlisi d'oportunitats sobre la producció ecològica a la comarca						
• Estudi de viabilitat i fórmules d'adaptació d'infraestructures a la corresponent certificació.						
• Suport a iniciatives de comercialització						

7.6 Biomassa i aprofitament de recursos forestals

- Cercar estratègies, models de negoci i actuacions públiques d'aprofitament dels recursos forestals de manera sostenible
- La fi de l'era dels combustibles fòssils porta a idear nous models energètics i a recuperar la biomassa com a font energètica. En aquest sentit, es proposa buscar mecanismes per fer més atractiva l'aprofitament dels recursos forestals del Pallars Jussà de manera sostenible.

Actuacions previstes

- Recerca d'estratègies per fer rendibles les aclarides als boscos de la comarca
- Suport al sector privat per trobar mecanismes de gestió i comercialització per fer rendible la venda d'estella i altres materials.
- Incentivar la instal·lació de calderes d'estella

Resultats esperats

- S'incrementa l'aprofitament dels recursos forestals de manera sostenible com estratègia per la generació nous negocis i la prevenció d'incendis.

Finançament

UE gestió forestal sostenible per a les inversions per a la transformació i comercialització dels recursos forestals (FEADER i Next Generation)

Agent responsable

Pallars Actiu

Agents implicats

Consell Comarcal

Accions relacionades

1.2, 9.4, 10.5

Consell Comarcal

Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 4: Conservació i restauració d'ecosistemes i la seva diversitat

Cronograma d'actuacions

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Recerca d'estratègies per fer rendibles les aclarides als boscos de la comarca						
• Suport al sector privat per trobar mecanismes de gestió i comercialització per fer rendible la venda d'estella						
• Incentivar la instal·lació de calderes d'estella						

7.7 Posicionament del producte pallarès

- Posicionar els productes alimentaris pallaresos tant en l'àmbit del comerç com de la restauració, tot posant de relleu el potencial de la comarca com a motor agroalimentari pirinenc.
- Cada cop més, la indústria agroalimentària i la resta de sectors han apostat per la qualitat i l'increment de valor del seu producte oferint productes amb capacitat de competit a altres mercats. Aquesta acció pretén continuar buscar fórmules per posicionar aquests productes i les marques associades a la comarca.

Actuacions previstes

- Relat de comarca basat en el producte alimentari (entre d'altres)
- Actuacions en productes específics (oví, vi, oli...)
- Actuacions en l'àmbit de la restauració (amb impacte sobre el turisme)
- Marques, certificacions

Resultats esperats

- El producte pallarès és de referència a Catalunya.
- El producte pallarès és valoritzat i de referència per les persones que habiten la comarca.
- S'han ideat marques o certificacions que contribueixen a la difusió del producte pallarès.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques, AODL)

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (PE),

Agents implicats

Consell Comarcal; Geoparc Orígens

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions

• Relat de comarca basat en el producte alimentari (entre d'altres)

• Actuacions en productes específics (oví, vi, oli...)

2021	2022	2023	2024	2025	2026

• Actuacions en l'àmbit de la restauració (amb impacte sobre el turisme)						
• Marques, certificacions						

7.8 Innovació i recerca en producte de muntanya

- Mantenir una dinàmica de recerca i innovació especialitzada en la gastronomia i el producte alimentari de muntanya.
- La dinàmica de promoció i de suport a la recerca i la innovació d'iniciatives com *Al Teu Gust* o les realitzades per Pallars Actiu ha de permetre millorar i guanyar posicionament en l'elaboració de productes de muntanya atractius, innovadors i amb capacitat de generació de valor afegit i obertura a nous mercats.

Actuacions previstes

- Projectes de recerca alimentària (olis pallaresos, maltaria pallaresa...)
- Acompanyament a empreses
- Programa de suport a la innovació per a petites empreses productores agroalimentàries
- Programa d'innovació CdB

Resultats esperats

- Es continua i fins i tot s'incrementen els projectes de recerca o d'innovació alimentària
- Empreses agroalimentàries desenvolupen nous productes innovadors i amb capacitat d'obrir-se al mercat.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica)

Agents implicats

Pallars Actiu; Centre d'Empreses Innovadores (Consell Comarcal)

Accions relacionades

6.5

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions

• Projectes de recerca alimentària (olis pallaresos...)

• Acompanyament a empreses

2021	2022	2023	2024	2025	2026

•Programa de suport a la innovació per a petites empreses productores agroalimentàries						
•Programa d'innovació CdB						

7.9 Capacitació, tecnificació i formació de nous professionals

🎯 Implementació del Servei d'Acompanyament al Sector Agroalimentari de Muntanya actuant en la sensibilització de nous talents, en la intermediació laboral i en estratègies de foment del relleu generacional

💬 Durant els anys d'execució del projecte *Al Teu Gust* s'ha vist la necessitat d'acompanyar a les iniciatives agroalimentàries en àrees estratègiques com el model de negoci, la innovació, la incorporació de noves tecnologies i gestió empresarial. La creació d'un servei d'innovació i capacitació és essencial per tirar endavant una estratègia de capacitació, innovació i recerca, fer-la competitiva i rellevant en termes de dinamització territorial.

Actuacions previstes

- Disseny del servei, cartera de serveis a incorporar i pla de viabilitat.
- Proves pilot, test de serveis mitjançant la participació d'empreses o iniciatives.
- Implementació i escalabilitat del servei.

Resultats esperats

- Es consolida el Servei d'Innovació i Capacitació
- S'incrementa la capacitat tècnica i innovadora de les empreses agroalimentàries de la comarca.
- Es garanteixen relleus generacionals a les empreses agroalimentàries amb la capacitació tècnica adequada per afrontar els reptes del futur.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (promoció econòmica)

Agents implicats

Organitzacions representatives del teixit agroalimentari

Accions relacionades

7.3, 7.8

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

07.10 Comercialització

- Donar suport a iniciatives que impulsin plataformes, projectes o serveis de comercialització nacional i internacional del producte agroalimentari pallarès.
- Posicionar el producte agroalimentari també implica vendre'l, comercialitzar-lo. Això implica, dissenyar estratègies de màrqueting, intermediació i logística per tal de posar el producte comarcal als prestatges dels comerços de la resta del país i d'Europa, si s'escau. Aquesta estratègia també pot requerir la creació de noves iniciatives de comercialització que mantinguin més proporció de la cadena de valor a la comarca.

Actuacions previstes

- Suport en les estratègies de comercialització específiques de subsectors com el vitivinícola i l'oleic.
- Suport en l'elaboració de plans de màrqueting i comercialització de les empreses agroalimentàries.

Resultats esperats

- S'incrementa la capacitat de comercialització dins i fora de la comarca de les empreses agroalimentàries pallareses.
- Apareixen noves iniciatives que actuen en la intermediació comercial, posant el producte pallarès a l'abast de clients de fora de la comarca.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques)

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (promoció econòmica)

Agents implicats

Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades

7.7

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

07.11 Increment i millora d'infraestructures

 Detectar, incrementar i millorar les infraestructures necessàries per al desenvolupament d'un sector primari i d'una indústria agroalimentària forta, resiliència, sostenible i preparada pels reptes del futur, tot buscant mecanismes de gestió i finançament amb la implicació dels agents privats.

 El sector primari i la indústria agroalimentària són puntals de l'economia del Pallars Jussà. Durant els darrers anys la societat i les polítiques públiques estan començant a revalorar aquest sector amb estratègies alimentàries específiques. La deixadesa per part de les administracions públiques, l'envelliment de la pagesia i la poca valorització del producte agrari han desatès el manteniment i la inversió en infraestructures clau. Modernitzar el sector primari implica identificar quines són les infraestructures que fan falta, el seu estat i buscar mecanismes per actualitzar-les, crear-ne de noves, el que implica finançar-les i gestionar-les amb formules publico-privades.

Actuacions previstes

- Diagnosi de la situació d'infraestructures del sector primari i de la indústria agroalimentària
- Planificació d'un mapa d'infraestructures necessàries del sector primari i de la indústria agroalimentària
- Recerca de mecanismes de gestió i finançament (bones pràctiques)

Resultats esperats

- Identificades les mancances i necessitats d'actualització de les infraestructures comarcals dels sectors primari i agroalimentari.
- Identificades possibles actuacions de millora infraestructurals als sectors primari i agroalimentari a partir d'experiències referenciades en bones pràctiques

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal,

Agents implicats

Organitzacions representatives sector primari i agroalimentari

Accions relacionades

10.7

Consell Comarcal

Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 3: Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pesquer

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de la situació d'infraestructures del sector primari i de la indústria agroalimentària						
• Planificació d'un mapa d'infraestructures necessàries del sector primari i de la indústria agroalimentària						
• Recerca de mecanismes de gestió i finançament (bones pràctiques)						

07.12 Centres de tractament de carn

 Adaptar les infraestructures de tractament de carn a la producció real de la comarca tant pel que fa a la demanda com diversitat (ecològica, cinegètica, convencional).

 Actualment, els escorxadors de la comarca no poden donar sortida a tota la producció de la comarca tant pel que fa a la quantitat (no tenen prou capacitat), com a la varietat (no tenen línies adaptades). Els col·lectius productors de carn, sovint han de sortir de la comarca, el que implica el transport d'animals durant més temps i amb implicacions sobre el medi ambient, el benestar animal i la qualitat de la carn.

Actuacions previstes

- Adaptació d'escorxadors per incrementar-ne la producció i la varietat.
- Centre de tractament de carn cinegètica
- Mecanismes de gestió i finançament publico-privats
- Estudis d'altres infraestructures de tractament de la carn (escorxadors mòbils, polígons...)

Resultats esperats	• S'ha ampliat la capacitat comarcal del tractament de la carn tot mantenint la cadena de valor a la comarca i reduint el trajecte dels desplaçaments. • El teixit econòmic privat del sector s'ha implicat en la gestió i el finançament de les infraestructures necessàries. • S'han identificat altres infraestructures o models de tractament de la carn.
Finançament	

Agent responsable	Pallars Actiu
Agents implicats	Consell Comarcal; Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica)

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 3: Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pesquer

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Adaptació d'escorxadors per incrementar-ne la producció i la varietat.						
•Centre de tractament de carn cinegètica						
•recerca de mecanismes de gestió i finançament public-privats						
•Estudis d'altres infraestructures de tractament de la carn (escorxadors mòbils, polígons...)						

07. 13 Molins d'oli

 Incrementar i mantenir a la comarca la producció oleica mitjançant la millora i creació de noves infraestructures de tractament (molins).

 Actualment la comarca disposa de dos molins d'oli amb dificultats per produir olis de qualitat superior i ecològics. L'Associació de Productors d'Oli conjuntament amb el projecte Al Teu Gust i productors d'oli privats estan desenvolupant projectes de millora de les infraestructures per moldre l'oliva.

Actuacions previstes

- Suport a l'adaptació i millora molí de la Vall de Barcedana
- Suport a l'adaptació i millora molí d'Aramunt
- Acompanyament projecte d'intercooperació per a la comercialització i marca d'oli de procedència.

Resultats esperats

- Adaptades les infraestructures oleiques de la comarca a la seva demanda i diversitat.
- Iniciats projectes de cooperació empresarial i publico-privada que permeti posicionar l'oli del Pallars produït molt a la comarca.

Finançament

Agent responsable

Ajuntament de Tremp (Promoció Econòmica); Associació de Productors d'Oli del Pallars Jussà; Ajuntament de Conca de Dalt

Agents implicats

Pallars Actiu; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Suport a l'adaptació i millora molí de la Vall de Barcedana						
• Suport a l'adaptació i millora molí d'Aramunt						
• Acompanyament projecte d'intercooperació per a la comercialització i marca d'oli de procedència.						

8.1 Estratègia i dinamització del sector turístic comarcal

- 🎯 Mantenir i actualitzar l'estratègia de turisme a la comarca i la dinamització dels agents públics i privats implicats
- 💬 Disposar d'una estratègia de turisme a escala comarcal consensuada amb el conjunt d'operadores i agents ha estat determinant per l'evolució d'aquest sector els darrers anys. L'actual Pla d'accions té vigència fins al 2023, any durant el qual s'haurà d'actualitzar. En aquest sentit, és important continuar mantenint una estratègia i garantir les condicions perquè aquesta pugui ser consensuada i efectiva.

Actuacions previstes

- Taula de Turisme
- Dinamització dels agents que impacten en el sector turístic.
- Relacions amb altres comarques i experiències i captació de bones pràctiques.
- Impuls de projectes, experiències i productes singulars de base concertada.
- Diagnosi i estat de la situació als 2023
- Actualització del Pla d'Actuacions Turístiques.

Resultats esperats

- Convocada la Taula de Turisme almenys un cop l'any i amb la suficient participació del sector i els equipaments.
- Cercats mecanismes participatius de dinamització del sector, captació de necessitats, avaluació de l'estat del turisme a la comarca i implementació del Pla.
- S'ha donat suport a projectes o productes singulars amb la col·laboració o la concertació d'agents privats i administracions públiques.
- Formulada una diagnosi de l'estat del turisme a la comarca, l'activitat econòmica i l'efectivitat del Pla d'Actuacions Turístiques.
- Redactat un nou Pla d'Actuacions Turístiques o document similar

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Equipaments turístics i atraccions; Associacions turístiques; Ajuntaments de la comarca; Geoparc Orígens; Consorci Leader Pirineu Occidental

Accions relacionades

9.3, 9.5

Consell Comarcal

Sector 8 Turisme

Polítiques externes

Pla estratègic de turisme de Catalunya 2018-2022; Pla estratègic de turisme del Pirineu i Terres de Lleida 2019-2022

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Taula de Turisme						
•Dinamització dels agents que impacten en el sector turístic.						
•Relacions amb altres comarques i experiències i captació de bones pràctiques.						
•Impuls de projectes, experiències i productes singulars de base concertada.						
•Diagnosi i estat de la situació al 2023 (nou pla d'actuacions turístiques)						
•Actualització del Pla d'Accions Turístiques.						

8.2 Impuls d'infraestructures turístiques

- Planificar, impulsar i actualitzar infraestructures turístiques sostenibles en segments estratègics com l'ecoturisme, els esports d'aigua i de muntanya i el patrimoni cultural.
- El turisme sostenible ha de permetre millorar la qualitat de vida mitjançant l'accés de la població local i a les persones visitants a determinades activitats de lleure. El Pallars Jussà té potencialitat en certs segments de turisme com l'esportiu i el patrimoni cultural, històric i geològic. Aquests segments requereixen algunes infraestructures que els facin més accessibles i practicables.

Actuacions previstes	
	• Identificació de les principals infraestructures necessàries, debat i anàlisi de viabilitat i impacte (sobre la població local, el paisatge i els ecosistemes) • Projectió de vies ciclables i de BTT • Senderisme: senyalització de camins, Itinerari pel marge dret del Noguera Pallaresa entre els embassaments de Sant Antoni i Terradets • Intervencions per fer navegable el tram de la presa de Sossís • Arranjament i millora dels accessos als pantans • Millora i adequació de patrimoni històric i cultural • Execució de noves infraestructures i millores en les existents (Centre Boumort, via ferrada de Terradets...)
Resultats esperats	• Identificades les principals infraestructures turístiques tenint en compte el seu impacte, també, el positiu per la població local. • Executades actuacions d'arranjament, millora i senyalització de camins, rutes de senderisme, ciclables i de BTT. • Planejades actuacions amb l'objectiu d'incrementar les oportunitats de navegabilitat i d'esports aquàtics a la Noguera Pallaresa i els pantans. • Actuacions d'arranjament i exposició del patrimoni històric i cultural.
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); UE- fons FEDER; MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)
Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ajuntaments de la comarca
Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 8 Turisme; Sector 3 Ordenació del Territori, Urbanisme i Obres

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Identificació de les principals infraestructures necessàries, debat i anàlisi de viabilitat i impacte (sobre la població local, el paisatge i els ecosistemes)						
• Senderisme: senyalització de camins, Itinerari pel marge dret del Noguera Pallaresa entre els embassaments						
• Intervencions per fer navegable el tram de la Presa de Sossís						
• Arranjament i millora dels accessos als pantans, plantejament urbanístic						
• Projectió de vies ciclables i de BTT						
• Millora i adequació de patrimoni històric i cultural						
• Execució de noves infraestructures i millores en les existents (Centre Boumort, via ferrada de Tarradets...)						

8.3 Acompanyament professional

 Col·laborar en la professionalització del sector i en l'oferta de productes i experiències singulars de qualitat.

 Les empreses que operen en el sector turístic de la comarca (hostaleria, allotjament, agències i activitats) són, igual que en la resta de sectors, microempreses. Sovint l'activitat turística és secundària i es veu influenciada per la forta estacionalitat general del sector. Això té impactes sobre el grau i la forma de professionalització del sector i, també, sobre l'estratègia i l'aprofitament de les oportunitats de creixement empresarial.

Les actuacions de professionalització del sector han de tenir això en compte i actuar en aspectes com el lideratge i l'emprenedoria, però també en la gestió multitasca (que és la realitat de molts establiments actualment), la comunicació o la gestió eficient.

Actuacions previstes

- Detecció de necessitats formatives en el marc de la Taula de Turisme i la consulta al sector
- Actuacions formatives anuals
- Acompanyament a empreses turístiques
- Reflexió i impuls sobre la innovació en experiències turístiques i museístiques: teatre realització, gamificació, realitat augmentada.

Resultats esperats

- Es manté una dinàmica d'identificació de necessitats de les empreses i professionals del sector turístic amb la Taula de Turisme en el centre.
- S'executen formacions orientades al sector turístic
- S'implanta un programa d'acompanyament a empreses per al creixement i la millora.
- S'ha identificat i transferit el coneixement sobre formes innovadores de millorar l'experiència turística.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Equipaments turístics i atraccions; Associacions turístiques; Ajuntaments de la comarca; Geoparc Orígens

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 8 Turisme; Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Diputació de Lleida - Pla de formació online Ara Lleida

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Detecció de necessitats formatives en el marc de la Taula de Turisme i la consulta al sector						
•Actuacions formatives anuals						
•Acompanyament a empreses turístiques						
•Reflexió i impuls sobre la innovació en experiències turístiques i museístiques: teatrealització, gamificació, realitat augmentada.						

8.4 Valorització del patrimoni cultural

🎯 Amplificar el pes del patrimoni cultural en el relat turístic comarcal i incrementar els esforços amb mecanismes de promoció d'aquest.

💬 El Pallars Jussà s'hi troben escenaris que expliquen la història del nostre país: la lluita entre cristians i sarraïns amb Arnau Mir de Tost al capdavant, la proliferació de l'energia elèctrica a inicis del segle XX, la Guerra Civil o exemples de modes de vida dels avantpassats com les cases pairals i les botigues de Salàs o oficis com l'explotació de la fusta i el seu transport per La Noguera. També hi tenen lloc nombroses fires i esdeveniments culturals i festius.

El relat turístic de la comarca també pot veure d'aquest patrimoni que, sumat al geològic i l'esportiu de muntanya poden ajudar a completar les estades i a desestacionalitzar el turisme.

Actuacions previstes

- Diagnosi de les possibilitats turístiques del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca: atraccions, potencialitats i oportunitats
- Publicació d'una guia genèrica o diverses d'específiques al voltant del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca
- Recull de llegendes i relats històrics de la comarca amb capacitat d'atracció.
- Analitzar les potencialitats i oportunitat de vincular diferents atraccions amb un fet o personatge històric i de *gamificació* de l'experiència.

Resultats esperats

- Analitzades les potencialitats i oportunitats del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca i dels diferents emplaçaments i monuments.
- Publicada informació sobre el patrimoni cultural, històric i humanístic.
- Identificats reclams relacionats amb personatges històrics o esdeveniment que han tingut lloc a la comarca.
- Analitzada l'oportunitat de paquetització de diferents atraccions i emplaçaments relacionades amb un personatge o esdeveniment històric i de *gamificar-ne* l'experiència.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 8 Turisme

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de les possibilitats turístiques del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca: atraccions, potencialitats i oportunitats						
• Publicació d'una guia genèrica o diverses d'específiques al voltant del patrimoni històric, cultural i humanístic de la comarca						
• Recull de llegendes i relats històrics de la comarca amb capacitat d'atracció.						
• Analitzar les potencialitats i oportunitat de vincular diferents atraccions amb un fet o personatge històric i de <i>gamificació</i> de l'experiència.						

8.5 Turisme accessible

-
 Mantenir i consolidar l'aposta per fer del turisme accessible un pilar de la proposta turística comarcal.
-
 El Pla d'Accions per al Desenvolupament Turístic del Pallars Jussà 2018-2023 aposta perquè la comarca esdevingui una destinació de turisme accessible de referència. Això permetria incrementar el nombre de visites, ampliar-ne els segments i contribuir en l'aposta per un turisme sostenible i inclusiu.

Actuacions previstes

- Diagnosi de l'estat actual de l'accessibilitat dels diferents recursos turístics
- Pla de desenvolupament del turisme accessible
- Adaptació i millora de l'oferta turística existent i recerca del finançament

Resultats esperats

- Es coneix l'estat respecte l'accessibilitat dels diferents equipaments i atraccions turístiques.
- Dissenyada una estratègia de desenvolupament turístic accessible
- Es comencen a impulsar projectes d'adaptació i millora d'infraestructures i atraccions turístiques.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Equipaments turístics i atraccions; Associacions turístiques; Empreses turístiques; Ajuntaments de la comarca; Geoparc Orígens; Consorci Leader Pirineu Occidental

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 8 Turisme; Sector 3 Ordenació del Territori, Urbanisme i Obres

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de l'estat actual de l'accessibilitat dels diferents recursos turístics						
• Pla de desenvolupament del turisme accessible						
• Adaptació i millora de l'oferta turística existent i recerca del finançament						

8.6 Posicionament comarcal i comercialització

🎯 Millorar el posicionament comarcal mitjançant actuacions en comunicació, intermediació, definició i singularització de l'experiència turística, la preparació del producte i amb mecanismes de comercialització directa.

... D'entre les comarques de muntanya i de l'Alt Pirineu, el Pallars Jussà és la que menys posicionada turísticament està. D'entrada, això, és un desavantatge competitiu important. Les pernoctacions a la comarca són molt inferiors que a la resta de comarques de l'Alt Pirineu, també ho és el nombre i la diversitat d'establiments. Tanmateix, permet explicar i posicionar la comarca com el què és: un territori no massificat on el turisme sostenible és una realitat. No obstant, seran necessàries actuacions que difonguin i ajudin a posicionar la comarca, explicar-ne el relat i incrementar les visites mantenint l'essència.

Actuacions previstes

- Comunicació i difusió turística (campanyes, publicitat)
- Conceptualització d'un relat comarcal
- Comercialització mitjançant agències de viatges locals, nacionals i internacionals.
- Difusió d'accions que prestigii el territori
- Transferència de coneixements en accions innovadores en comunicació i comercialització a través del disseny de paquets turístics, la *gamificació* d'experiències i la utilització de reclams adequats.
- Usar les certificacions com a eina de promoció i consolidar la marca Geoparc Orígens.

Resultats esperats

- S'incrementen el nombre de visitants, les pernoctacions, la contractació d'activitats i les visites a emplaçaments, comerços i hostaleria.
- Realitzades campanyes publicitàries.
- S'incrementa el nombre d'agències de viatges que incoporen el territori en els seus productes.
- Identificades experiències de comunicació i comercialització innovadores.
- Es consolida la marca Geoparc Orígens.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal; Geoparc Orígens; Oficines de turisme i equipaments turístics

Agents implicats

Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida; Agència Catalana de Turisme; Programa Pirineus de Catalunya

Accions relacionades

Consell Comarcal	Sector 8 Turisme
Polítiques externes	Pla de màrqueting turístic de Catalunya 2018-2022

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Comunicació i difusió turística (campanyes, publicitat)						
• Conceptualització d'un relat comarcal						
• Comercialització mitjançant agències de viatges locals, nacionals i internacionals.						
• Difusió d'accions que prestigien el territori						
• Transferència de coneixements en accions innovadores en comunicació i comercialització a través del disseny de paquets turístics, la <i>gamificació</i> d'experiències i la utilització de reclams adequats.						
• Usar les certificacions com a eina de promoció i consolidar la marca Geoparc Orígens.						

8.7 Sostenibilitat i impacte en la conservació i el medi ambient

Blindar una estratègia de turisme sostenible

El model turístic de la comarca ha de considerar la conservació del paisatge, la seva flora i la seva fauna en tota la seva diversitat i la reducció de la petjada ecològica. Un model turístic sostenible beneficia a les espècies i generacions actuals tot mantenint la possibilitat de les generacions futures a desenvolupar-se. És present i és futur.

Així mateix, la climatologia del futur requerirà la conservació de certs espais que actuïn com a refugi climàtic. La comarca té la possibilitat de dissenyar un desenvolupament turístic que tingui en compte aquests reptes, justament pel fet que encara té camí i capacitat per recórrer.

Actuacions previstes

- Incorporar criteris de sostenibilitat (ambiental, social i econòmic) en el disseny i la implementació d'actuacions turístiques
- Impulsar i donar suport a l'ecoturisme i a la creació de productes turístics sostenibles.
- Fomentar iniciatives de contribució i retorn al territori (com el projecte Gratitude Pallars)
- Impuls de les certificacions verdes (marques de qualitat i acreditacions de sostenibilitat)
- Fomentar la desestacionalització i la desconcentració del turisme a la comarca.
- Treballar de manera coordinar per avançar en la millora de la gestió del Congost de Mont-rebei i del Montsec en sentit ampli.

Resultats esperats

- Les actuacions de promoció del turisme així com les infraestructures planificades i executades contemplen criteris de sostenibilitat.
- S'ha ajudat en la definició de nous productes turístics sostenibles.
- Es reforcen iniciatives de contribució i retorn al territori com Gratitude Pallars.
- Es coneixen algunes de les certificacions verdes existents, s'analitzen i s'obté alguna acreditació.
- Es promouen zones alternatives per evitar la massificació del Parc Nacional i del Congost de Mont-Rebei.
- La singularitat paisatgística i els ecosistemes no són malmesos per l'acció turística i l'increment de visitants i activitats.

Finançament

Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation)

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Equipaments turístics i atraccions; Associació Marques de Pastor; Associació APAT; Empreses turístiques; Ajuntaments de la comarca; Geoparc Orígens; Gratitude Pallars; Consorci Leader Pirineu Occidental

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 8 Turisme; Sector 5 Medi Ambient
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Incorporar criteris de sostenibilitat (ambiental, social i econòmic) en el disseny i la implementació d'actuacions turístiques						
• Impulsar i donar suport a l'ecoturisme i a la creació de productes turístics sostenibles.						
• Fomentar iniciatives de contribució i retorn al territori (com el projecte Gràtitud Pallars)						
• Impuls de les certificacions verdes (marques de qualitat i acreditacions de sostenibilitat)						
• Fomentar la desestacionalització i la desconcentració del turisme a la comarca.						
• Treballar de manera coordinar per avançar en la millora de la gestió del Congost de Mont-Rebei i del Montsec en sentit ampli.						

8.8 Mobilitat turística sostenible

🎯 Aprofitar els avantatges de ser un territori amb tren per la promoció de la mobilitat sostenible buscant mecanismes d'intermodalitat.

💬 La lluita contra el canvi climàtic requereix transformacions urgents en la mobilitat, també la turística. El transport públic ha de ser un dels puntals. En el cas del Pallars Jussà l'existència del tren que creua la comarca de nord a sud és una fortalesa a tenir en compte tot i les mancances en les freqüències i la debilitat d'altres sistemes de transport que garanteixin la intermodalitat cap a la resta de poblacions.

Aquesta forma de mobilitat també afavoreix al turisme inclusiu i accessible, uns segments estratègics per al turisme pallarès. És important per una banda millorar els serveis de transport públic i les seves modalitats turístiques així com difondre i incorporar en el relat turístic la presència del tren i del transport públic en general.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Foment i suport al desenvolupament de productes turístics que incorporin la mobilitat sostenible: tren, mobilitat elèctrica, cicloturisme... • Incidència en la millora de les freqüències de pas de la línia Lleida-La Pobla de Segur i les connexions amb altres modes de transport. • Incorporació del tren en el relat turístic comarcal, facilitant la informació i les connexions. • Buscar mecanismes d'intermodalitat entre transports i d'altres que incorporin el transport privat en destinació (lloguer o cessió de vehicles). • Ordenació de la mobilitat al Congost de Mont-rebei mitjançant aparcaments dissuasius i bus llançadora.	

Resultats esperats	• El relat turístic de la comarca incorpora el tren com a forma d'accés i mobilitat interna a la comarca a més de com atractiu turístic (Tren dels Llacs). Es facilita informació sobre horaris i connexions en els materials turístics. • Analitzada la mobilitat turística a la comarca i la possibilitat de crear noves rutes • S'ha millorat la intermodalitat entre sistemes de transport, optimitzat algunes rutes i les freqüències de pas. • Estudiada la implementació de sistemes i tecnologies de lloguer de bicicletes, cotxes o motocicletes que complementin el servei de tren (negocis, comunitats d'usuàries o plataformes col·laboratives).
Finançament	Servei d'Ocupació de Catalunya (Treball a les 7 comarques); MINCOTUR - Plans

	de Sostenibilitat Turística en Destinacions per a ens locals (Next Generation); MINECO - Projectes de recerca i desenvolupament en intel·ligència artificial i altres tecnologies digitals i la seva integració a les cadenes de valor; MINECO - Fons Next Tech; MITMA - Programa DUST 5.000 (Next Generation)
--	--

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, Leader Pirineu Occidental, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 8 Turisme
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Foment i suport al desenvolupament de productes turístics que incorporin la mobilitat sostenible: tren, mobilitat elèctrica, cicloturisme...						
• Incidència en la millora de les freqüències de pas de la línia Lleida-La Pobla de Segur i les connexions amb altres modes de transport.						
• Incorporació del tren en el relat turístic comarcal, facilitant la informació i les connexions.						
• Buscar mecanismes d'intermodalitat entre transports i d'altres que incorporin el transport privat en destinació (lloguer o cessió de vehicles).						
• Ordenació de la mobilitat al Congost de Mont-rebei mitjançant aparcaments dissuasius i bus llançadora.						

9.1 Reforç i participació en estructures supracomarçals

- Col·laborar en el reforç i posicionament d'organitzacions i administracions supracomarçals per impulsar projectes estratègics
- Certes característiques comarçals són homogènies o similars a la resta de comarques veïnes: el fenomen rural, la pèrdua de població, la dispersió dels nuclis poblacionals i les dificultats de gestió d'infraestructures viàries, la gestió del medi natural... En aquest sentit és necessària la coordinació entre administracions per col·laborar amb projectes conjunts o la interlocució amb altres administracions per trobar solucions a aquelles dificultats que són més complexes de resoldre des del territori.

Actuacions previstes

- Coordinació de les àrees de promoció econòmica de les comarques veïnes i en el marc de l'Alt Pirineu i l'Aran.
- Participació i suport en l'estratègia d'agendes compartides de la Diputació de Lleida
- Estratègia de participació i incidència en estructures supracomarçals o que tenen incidència en la comarca.
- Participació, coordinació i impuls d'estructures supracomarçals.
- Posicionament i treball conjunt per la candidatura Barcelona-Pirineus als Jocs Olímpics d'Hivern 2030.

Resultats esperats

- Incrementada la coordinació entre la diversitat d'agents que actuen a la comarca.
- Incrementada la participació, la coordinació i la incidència en estructures supracomarçals.
- Existència de col·laboracions i projectes coproduïts amb altres comarques i organitzacions.
- Definides estratègies conjuntes i posicionaments.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Agents implicats

IDAPA; Consorci LEADER Pirineu Occidental; Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i l'Aran; Diputació de Lleida; Geoparc Orígens; Pallars Actiu

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 9 Dinamització Econòmica

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Coordinació de les àrees de promoció econòmica de les comarques veïnes i en el marc de l'Alt Pirineu i l'Aran.						
• Estratègia de participació i incidència en estructures supracomarcals o que tenen incidència en la comarca.						
• Participació, coordinació i impuls d'estructures supracomarcals.						
• Posicionament i treball conjunt per la candidatura Barcelona-Pirineus als Jocs Olímpics d'Hivern 2030.						

9.2 Estratègia de comarca, coordinació i concertació territorial

🎯 Incrementar la coordinació entre els agents implicats en l'estratègia de desenvolupament socioeconòmic de la comarca i incrementar la idoneïtat, l'eficàcia i l'eficiència de les polítiques i accions en aquest àmbit.

💬 L'estratègia comarcal de desenvolupament socioeconòmic ha d'implicar el conjunt d'administracions i agents que actuen a la comarca. En aquest sentit l'acció proposa buscar els mecanismes o instruments necessaris per facilitar la coordinació així com l'impacte de les actuacions.

La Llei 13/2015 d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, preveu impulsar dinàmiques i estructures de concertació territorial com un element facilitador de l'encaix al territori, la coordinació i la integració de les actuacions ocupacionals. Tot i l'aprovació del decret 48/2020 que hauria de desplegar la llei en l'àmbit de la concertació territorial, avui en dia, la concertació encara no és una realitat.

La concertació territorial podria dotar de més autonomia a la comarca i més estabilitat en el finançament. Tanmateix això implicaria estratègies més consensuades i espais o instruments de planificació col·legiats.

Actuacions previstes

- Detecció d'instruments i models de coordinació (bones pràctiques).
- Anàlisi de les oportunitats de la concertació i observança de la implementació del decret 48/2020.
- Disseny d'un model de coordinació amb els instruments o espais necessaris i adaptat als requeriments de la concertació.
- Utilitzar i adaptar els espais de coordinació del present Pla de Reactivació Socioeconòmica 2021-2026 com espai d'aprenentatge i construcció del futur model de coordinació i concertació comarcal.

Resultats esperats

- Identificats els agents implicats a la comarca en l'àmbit de la promoció econòmica, el desenvolupament socioeconòmic i amb incidència en els diferents sectors econòmics comarcals.
- Promoguts espais de generació de coneixement, debat, propostes i consens sobre el model de coordinació i concertació territorial.
- Analitzada l'evolució de la implementació de la concertació territorial per part del SOC.
- Definit un model de coordinació estratègica i concertació amb els espais o instruments necessaris.

Finançament

Finançament propi del Consell Comarcal; Subvencions SOC per Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL)

Agent responsable

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Agents implicats	Oficina Comarcal del SOC; Pallars Actiu; Altres agents identificats; Agents supracomarcal amb incidència a la comarca; Ajuntaments de la comarca
-------------------------	--

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT - SOC - Concertació Territorial (decret 48/2015)

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Detecció d'instruments i models de coordinació (bones pràctiques).						
•Anàlisi de les oportunitats de la concertació i observança de la implementació del decret 48/2020.						
•Disseny d'un model de coordinació amb els instruments o espais necessaris i adaptat als requeriments de la concertació.						
•Utilitzar i adaptar els espais de coordinació del present Pla de Reactivació Socioeconòmica 2021-2026						

9.3 Eficiència i digitalització administracions públiques

🎯 Analitzar i millorar les condicions dels ajuntaments per digitalitzar la seva administració, tan internament com pel que fa a la relació amb la ciutadania.

💬 Els processos de digitalització estan arribant també a les administracions locals. La legislació actual obliga als ajuntaments i al conjunt de les administracions a tenir sistemes que permetin mantenir una relació amb les empreses i la ciutadania per mitjans telemàtics, també pel que fa a la relació entre administracions. Això implica la gestió de tràmits i els sistemes d'informació i transparència entre d'altres.

Així mateix la digitalització de les administracions públiques també ha d'incorporar elements que facilitin la gestió, el treball intern, els processos i les comunicacions tant del personal tècnic com dels càrrecs electes.

Actuacions previstes

- Detecció d'oportunitats, necessitats i dificultats de digitalització de les corporacions locals de la comarca (auditoria tecnològica).
- Anàlisi de bones pràctiques, transferència de coneixements
- Recerca de finançament i mecanismes per actualitzar les tecnologies dels ajuntaments.
- Estratègia de digitalització del Consell Comarcal del Pallars Jussà

Resultats esperats

- Detectades les oportunitats de digitalització de les administracions locals així com les seves necessitats i dificultats d'implementació.
- Redactat un pla de digitalització del Consell Comarcal.
- Dissenyats o recercats mecanismes per actualitzar les tecnologies dels ajuntaments.

Finançament

MINECO - Pla de Digitalització de les AAPP (2021-2025)

Agent responsable

Consell Comarcal; Ajuntament de la comarca

Agents implicats

Consorci de l'Administració Oberta de Catalunya

Accions relacionades

6.3

Consell Comarcal

Sector 1 Serveis als Ajuntaments

Polítiques externes

MINECO - Pla de Digitalització de les AAPP (2021-2025)

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Detecció d'oportunitats, necessitats i dificultats de digitalització de les corporacions locals de la comarca (auditoria tecnològica).						
•Anàlisi de bones pràctiques, transferència de coneixements						
•Recerca de finançament i mecanismes per actualitzar les tecnologies dels ajuntaments.						
•Estratègia de digitalització del Consell Comarcal del Pallars Jussà						

9.4 Instruments de protecció ambiental i paisatgística

 Reduir els impactes de l'activitat humana sobre el medi ambient i augmentar la biodiversitat

 Algunes de les accions contingudes en aquest pla, com totes les activitats humanes, generen impactes en el medi ambient, el paisatge i la biodiversitat. El desenvolupament sostenible necessita d'eines per poder mitigar aquests impactes. Amb aquesta acció es pretén identificar els espais d'interès ambiental i buscar instruments i projectes per preservar-los.

Actuacions previstes

- Identificació dels espais de gran interès per la biodiversitat i el paisatge i recerca d'instruments de protecció (ambientals i culturals)
- fomentar la creació de *microreserves* en alguns dels espais identificats.
- Declaració de nous espais naturals i geològics protegits
- Suport a la gestió dels espais naturals i geològics protegits.
- Projectes específics de protecció de la biodiversitat i el medi natural

Resultats esperats

- Analitzat l'estat de la biodiversitat i de la conservació del territori identificant les zones més amenaçades i les que millor defineixin el relat paisatgístic.
- Identificats instruments, estratègies o actuacions que facin compatible el turisme amb la conservació de la flora i la fauna.
- Noves zones protegides creades i declarades
- Nous projectes de gestió d'espais protegits i conservació de la biodiversitat
- Es creen nous elements d'interès turístic.

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Geoparc Orígens; Ajuntaments de la comarca; Propietats de finques; Associacions

Accions relacionades

8.7

Consell Comarcal

Sector 5 Medi Ambient

Polítiques externes

Departament de Territori i Sostenibilitat - Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Identificació dels espais de gran interès per la biodiversitat i el paisatge i recerca d'instruments de protecció (ambientals i culturals)						
• fomentar la creació de microreserves en alguns dels espais identificats.						
• Declaració de nous espais naturals i geològics protegits						
• Suport a la gestió dels espais naturals i geològics protegits.						
• Projectes específics de protecció de la biodiversitat i el medi natural						

10.1 Incidència i impuls d'infraestructures estratègiques

Incidir en el posicionament i l'agilització d'infraestructures clau per al desenvolupament comarcal

Moltes de les accions que des del Consell Comarcal, els ajuntaments, la resta d'administracions públiques i el teixit socioempresarial de la comarca executin durant els propers anys s'han de veure reforçades per una estratègia d'incidència i interlocució per la consolidació d'infraestructures estratègiques que tinguin impacte en la millora de la qualitat de vida dels pallaresos i les pallareses i sobre la competitivitat de les empreses.

Actuacions previstes

- Diagnosi de l'estat de les principals infraestructures, així com de l'execució de les planificacions previstes per les administracions provincial, catalana i estatal i l'actualització de les necessitats comarcals actuals.
- Estratègia d'interlocució, incidència i comunicació posicionant el Pirineu i els seus reptes en l'agenda d'infraestructures tot mantenint aliances amb altres comarques.

Resultats esperats

- Detectades les necessitats d'infraestructures estratègiques de mobilitat, d'equipaments, de telecomunicacions i d'impuls de sectors econòmics.
- Ideada una estratègia d'interlocució i incidència

Finançament

Agent responsable

Consell Comarcal

Agents implicats

Ajuntaments de la comarca; organitzacions

Accions relacionades

Consell Comarcal

Sector 4 Infraestructures i Serveis de Comunicació

Polítiques externes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Diagnosi de l'estat de les principals infraestructures, així com de l'execució de les planificacions previstes per les administracions provincial, catalana i estatal i l'actualització de les necessitats comarcals actuals.						
• Estratègia d'interlocució, incidència i comunicació posicionant el Pirineu i els seus reptes en l'agenda d'infraestructures tot mantenint aliances amb altres comarques.						

10.2 Universalització de l'accés a Internet de banda ampla i alta qualitat

🎯 Dotar la comarca de les infraestructures necessàries per proveir d'Internet de banda ampla i de qualitat a tots els nuclis poblacionals

💬 Actualment la fibra òptica només arriba a uns quants municipis de la comarca. Alguns municipis han dut a terme actuacions per millorar l'accés a Internet de les seves llars, mitjançant acords amb operadores per desplegar la fibra òptica pels carrers de les seves poblacions o mitjançant tecnologies de xarxes sense fils.

El compromís d'administracions com la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Lleida és el de garantir el desplegament d'una xarxa troncal de fibra òptica que arribi a tots els municipis el 2023. Posteriorment, caldran actuacions per part dels ajuntaments per fer arribar Internet a tots els nuclis de població i a les seves llars.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Seguiment de la implementació de la fibra òptica en el tram La Pobla de Segur-El Pont de Suert i del Compromís Nacional per al Desplegament de la Fibra Òptica que ha de dur la fibra òptica a tots els municipis abans del 2023. • Anàlisi de bones pràctiques, tecnologies disponibles i oportunitats per dur Internet de banda ampla i de qualitat a tots els nuclis poblacionals. • Seguiment, incidència i negociació amb altres administracions i operadores de telefonia mòbil per millorar la cobertura i la implementació de les generacions més recents de connectivitat (4G i 5G)	• Implementació de xarxes de fibra òptica o sense fils mancomunades basades en els comuns digitals, on la propietat de la xarxa és comunal (Guifi.net). • Prova pilot d'ús de tecnologia 5G en l'àmbit rural

Resultats esperats	• Implementada una xarxa troncal de fibra òptica que arribi a tots els municipis de la comarca. • Identificades propostes viables per dur Internet de banda ampla i de qualitat a tots els nuclis de població de la comarca • Executades actuacions per universalitzar l'accés a Internet a tota la població de la comarca.
Finançament	Programa 'UNICO-Banda Ancha' (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal; Ajuntaments de la comarca
Agents implicats	Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori

Accions relacionades	
----------------------	--

Consell Comarcal	Sector 4 Infraestructures i Serveis de Comunicació
Polítiques externes	Compromís Nacional per al Desplegament de la Fibra Òptica; Guia de bones pràctiques del desplegament urbà de xarxes de fibra òptica per façanes

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Seguiment de la implementació de la fibra òptica en el tram La Pobla de Segur-El Pont de Suert i del Compromís Nacional per al Desplegament de la Fibra Òptica						
• Anàlisi de bones pràctiques, tecnologies disponibles i oportunitats per dur Internet de banda ampla i de qualitat a tots els nuclis poblacionals.						
• Seguiment, incidència i negociació amb altres administracions i operadores de telefonia mòbil per millorar la cobertura i la implementació de les generacions més recents de connectivitat (4G i 5G)						

10.3 Gestió de carreteres locals

🎯 Cercar i posar en pràctica mecanismes que afavoreixen una bona gestió de les carreteres de titularitat dels ajuntaments

💬 Els ajuntaments de la comarca són titulars i gestionen una xarxa de carreteres i camins molt ampla de prop de 500 quilòmetres de carreteres i 2.000 quilòmetres de camins agraris i pistes forestals. L'expansió del territori i la dispersió de nuclis de població, lligat a la reduïda població i les dificultats de finançament local dificulten una gestió eficaç d'aquesta tipologia d'infraestructures

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Actualitzar l'estat de la xarxa viària local • Exploració de possibilitat, finançament, viabilitat....	

Resultats esperats	• Identificat l'estat de la xarxa viària • Ideat mecanisme de gestió de carreteres i camins, traspassada la gestió o millorat el finançament dels ens locals.
Finançament	MITMA - Projectes pilot de plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	Ajuntaments de la comarca; Diputació de Lleida

Accions relacionades	10.1
Consell Comarcal	Sector 4 Infraestructures i Serveis de Comunicació
Polítiques externes	Diputació de Lleida – Pla zonal de la demarcació de Lleida

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Actualitzar l'estat de la xarxa viària local						
• Exploració de possibilitat, finançament, viabilitat....						

10.4 Impuls de l'autoconsum elèctric i comunitats energètiques

🎯 Implantar a la comarca fórmules innovadores de provisió d'energia des de l'autoconsum

... La fi de l'era dels combustibles fòssils està arribant. La transició energètica cap a fonts renovables comença a estar a l'ordre del dia de les administracions. Durant els anys vinents la implementació de tecnologies més eficients i renovables serà un element cabdal en la gestió pública. També ho seran els debats i la conflictivitat sobre el model energètic. En tot cas, un model eficient energètic implica aprofitar l'energia solar allà on ha de ser utilitzada, tant en l'àmbit domèstic com industrial. Les fórmules d'autoconsum col·lectives, les comunitats energètiques, són una fórmula a implementar.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
•Jornades divulgatives i de transferència de coneixement sobre eficiència energètica i comunitats energètiques. •Impuls de comunitats energètiques industrials en els polígons de la comarca. •Suport a la creació de comunitats energètiques amb fórmules d'ESS des del Programa Ateneus Cooperatius	•Impuls de parcs solars comunals de titularitat municipal.

Resultats esperats	•Identificats els avantatges i les oportunitats de les comunitats energètiques. •impulsades comunitats energètiques en polígons industrials. •Impulsades fórmules cooperatives de comunitats energètiques entre la ciutadania
Finançament	MITMA - Programa DUST 5.000 (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal
Agents implicats	

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 9 Dinamització Econòmica
Polítiques externes	GENCAT - Estratègia Solarcat

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Jornades divulgatives i de transferència de coneixement sobre eficiència energètica i comunitats energètiques.						
•Impuls de comunitats energètiques industrials en els polígons de la comarca.						
•Suport a la creació de comunitats energètiques amb fórmules d'ESS des del Programa Ateneus Cooperatius						

10. 5 Eficiència energètica equipaments municipals

Incrementar l'eficiència energètica dels equipaments municipals

La transformació de les administracions pública també depèn de fer més eficients els seus edificis, per reduir la despesa i la contribució a la lluita contra el canvi climàtic. Les auditories i la capacitat d'accedir a certificacions energètiques per posteriorment plantejar millores i finançar adaptacions és un procés complex, sobretot per ajuntaments petits. Amb aquesta acció es pretén facilitar-ne la gestió i accedir a finançament.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Suport en auditories i certificacions energètiques • Difusió d'eines de control i seguiment energètic • Suport a la millora de l'eficiència energètica d'equipaments	

Resultats esperats	• Es promouen auditories energètiques i certificacions als edificis municipals i se'n facilita l'accés i al finançament. • Difoses entre els ajuntaments les eines facilitades per la Diputació de Lleida i altres institucions per avaluar el consum energètic • Ideats altres mecanismes de suport de la millora energètica d'equipaments.
Finançament	MITMA - Programa DUST 5.000 (Next Generation)

Agent responsable	Consell Comarcal, Diputació de Lleida
Agents implicats	

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 4 Infraestructures i Serveis de Comunicació
Polítiques externes	

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Foment d'auditories i certificacions energètiques						
• Difusió d'eines de control i seguiment energètic						
• Suport a la millora de l'eficiència energètica d'equipaments						

10.6 Impuls al regadiu

 Analitzar la viabilitat i l'oportunitat de recuperar, actualitzar i implementar el projecte del regadiu a la comarca

 Incrementar les terres de regadiu a la comarca permetria cultivar nous productes o varietats amb major valor al mercat tot diversificant la producció a la comarca i aprofitant els recursos hídrics dels quals ja es disposa a la comarca. L'ampliació de les zones de regadiu a la comarca és un projecte complex que requereix grans acords i finançament així com l'adaptació de les infraestructures. De fet, fa molts anys que està sobre la taula, però no s'ha acabat d'executar.

Actuacions previstes	Actuacions amplificadores
• Actualització del projecte tècnic. • Concentració parcel·laria. • Recerca de finançament • Suport tècnic i al finançament de les escomeses.	

Resultats esperats	• S'ha revisat el projecte tècnic i actualitzada la viabilitat del projecte. • S'ha posat d'acord el conjunt d'actors per reorganitzar parcel·lariament la zona afectada. • S'han identificat les necessitats de finançament i acordats els mecanismes. • S'han realitzat els treballs per portar l'aigua a les finques afectades i actualitzat les infraestructures actuals.
Finançament	

Agent responsable	Comunitat de Regants de la Conca de Tremp
Agents implicats	

Accions relacionades	
Consell Comarcal	Sector 6 Agricultura, Ramaderia i Medi Natural
Polítiques externes	ESP – Pla de Recuperació, transformació i resiliència – Component 3: Transformació ambiental i digital del sistema agroalimentari i pesquer

Cronograma d'actuacions	2021	2022	2023	2024	2025	2026
•Actualització del projecte tècnic.						
•Concentració parcel·l·lària.						
•Recerca de finançament						
•Suport tècnic i al finançament de les escomeses.						